

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXIV. ročník • Číslo 3/2024 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

14 Týnecký masopust se opět vydařil

16-18 Bohatý program týnecké knihovny na měsíc březen

19-22 Pestrý život dětí v mateřské školce
slovem i obrazem

Přesahy 55 minut s českou fyzičkou Helenou Reichlovou

EDITORIAL

Milí čtenáři, kdo by neznal pranostiku „Březen za kamna vlezem, duben ještě tam budem“. Duben je ještě daleko, ale první březnové dny jsou již tady a vypadá to, že teplo kamen letos moc potřebné nebude. Jaro se o slovo hlásí již od února a příjemné teploty, na toto roční období, vybízí k venkovním aktivitám a procházkám. Několik tipů na trávení času, i s vašimi nejmenšími, najdete při listování našimi stránkami. Pár podnětů se tu najde i pro dny chladnější či deštivé. Podívejte se.

Například milovníci vína by neměli minout upoutávku na tradiční vinný košť, který každý rok nabízí skvělá vína a neméně skvělou atmosféru.

Milovníci přírody se zase mohou nechat inspirovat článkem Aleše a Petry Pečinkových k prozkoumání jarní krásy lužních lesů v našem regionu. Věděli jste, že v rozumné vzdálenosti od Týnce se nachází hned tři takové lokality? Vášnivým čtenářům doporučuji rozhovor s Tomem Gottwaldem, zpravářem Radia Haná, jemuž vyšla první kniha Polibek choroby. Pokud vás jeho vtipné, břitké a sympatické odpovědi zaujmou natolik, že si stejně jako já řeknete, že jeho kniha by stála minimálně za zkoušku, můžete si ji půjčit i v týnecké knihovně.

Nenápadný článek v sekci Ze života mateřské školy o čtecích babičkách by mohl zapadnout. A byla by to škoda. Tato aktivita mě naprosto nadchla a dětem i čtecím babičkám přeji, ať se společnými příjemně strávenými chvílemi mohou těšit co nejdéle.

V Obecním servise najdete doklady o snahách naší obce chovat se šetrně k životnímu prostředí. Třeba tak, že podpoří občany v třídění bio odpadu možnost ziskání kompostu zdarma či popelnice za výhodnou cenu. Nebo postupnou výměnou veřejného osvětlení na moderní LED technologii.

Stereotypy ve světě vědy vám v Přesazích pomůže odbourat rozhovor Ireny Jirků s experimentální fyzičkou Helenou Reichelovou, která se po letech práce v Německu cíleně s celou rodinou vrátila žít, pracovat a vést unikátní vědecký projekt do Prahy.

Milí čtenáři, jsme vděční, že stále máme vaši přízeň a přejeme vám příjemné březnové čtení!

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:

Ke konci února patří neodmyslitelně masopust. Jak ten týnecký pomáhá a chutná, si můžete přečíst na dalších stránkách Týneckých listů

Foto: Milan Stacho

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

BŘEZNOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, už jsem si myslel, že se s ní letos nepotkám. Ale kde se vzala tu se vzala sedla si na mne jakási viróзка. Hned jak jsem ji zahlídl, tak jsem se po ní ohnal plátkou slivovice a pronesl nezbytná zaklínadla: „Na zdraví! A ať nám slouží! Do jedné nohy. Do druhé nohy. Šup tam s tím, a do dna!“ Jenže ona se nelekla. Zavrtala se mi do nosu a udělala mi z něj vodopád. Nebyla to Niagara, ale těm Řešovským se to trochu podobalo. Samozřejmě se k tomu hned připlétl strejda kašel a kamarádsky se mnou třásl. Do třetice všeho dobrého i zlého - tetička Teplotka si mi sedla na klín a spokojeně broukala. No, čím já vás teď uhostím, pomyslel jsem si v duchu. Nejlépe bude podávat v pravidelných intervalech bylinková thé. Začali jsme tedy lipovým, medem slazeným. Když jsem ho uskával, tak jsem slyšel, jak v lípě bzučel mohutný včelí chór. Na okamžik jsem zahlédl, jak ho diriguji a u toho utrávám jednotlivé květy. Jo, to je krásná muzika! Trochu jsem se zasníl a čelo se

mi lehce orosilo. Ale žádná velká změna nenastala...

„Musíš do peřin!“ zavelela moje žena a šla mi připravit další hrneček záračných bylin. Tentokrát to byl odvar z belzinkového květu s medem a citronem. Zachumlán v pruhovaných peřinách s hrnečkem horkého odvaru v rukou jsem se hnedle cítil lépe. Ze zkušenosti ale vím, že tři dny pod peřinou jsou nutné. Trochu mne začalo trápit, že bych takhle mohl v posteli propášt jaro. Já na něho totiž čekám, abych ho sám poznal a mohl se s ním přivítat. Nestojím o to, aby mi řekli v rádiu: „Dnes v 18.00 hodin začne jaro a to musíme sami chytil. Vyskočit na něj, zavýsknout si a směle vyrazit k lepším zítřkům. Nevím, jaké máte zkušenosti s jarem vy, ale já ho poznám podle toho, že je v přírodě takové zvláštní napětí. Nic se neděje. Slunce nesvítlí nějak jasněji, vítr nefouká hlasitěji, ale něco se někde napíná jako luk. Až za-

drnčí tětva, vyletí šíp a začnou se dít věci. Nejprve se ve vzduchu objeví taková zvláštní vůně. Země se probudila a rozkošnický si vydechla. Pak na snídani rázem vypije všechnu povrchovou vodu. Ztratí se kaluže a podmáčené louky jsou najednou pevné. Ptáci zpívají Gloria, pupeny se nalévají a tráva se začíná zelenat. A vy můžete hrdě zvolat: „Máme tu jaro! Už ho cítím v kostech!“ Jenže s tou virózkou a klidem na lůžku se mi letos může stát, že až vstanu, tak uvidím jen zadek toho uhanějího hřebce. No nedá se nic dělat, a tak se odevzdávám osudu a smírjuji se se světem. Žena mi přenesla čistě vypraný kapesník, který se sušil venku na šňůře. Zabořím do něj nos a najednou ho cítím. Jaro. Jako pozornost mi poslalo ten prononéovaný kapesníček. Jsem dojat. Ostatně jako každý rok. Tak jsme tu zimu, milí svatojáňští broučci, přežili. Je čas pustit se zase do práce!

Krásnou jarní energii vám přeje Stanislav Denk

Jaro přichází...

© 3x Vendula Vránová

... i do Čechovic. Vyhlíží ho i kočka Ponožka...

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsiková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXIV, číslo 3. Vyšlo 8. března 2024. Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

KRONIKA

Kalendárium

1. února

Promítání pro vzorné školáky- Komise pro volnočasové aktivity + Knihovna Velký Týnec
- kino - 17:00 + 19:30 hodin

2. února

Skautský ples

- Skaut Velký Týnec a Čechovice - společenský dům - 19:00 hodin

10. února

Týnecký masopust s voděním medvěda

- Reznictví Coufal + Obec Velký Týnec + NS Týnečáci - zámecká zahrada - 12:00 hodin

Maškarní karneval

- RC Čmelda + MŠ Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin

Společenský ples

- Komise pro místní část Vsisko + přátelé - Pohostinství U Facků - 19:00 hodin

11. února

Jak se rodí kamarádi?

- divadelní představení - Knihovna Velký Týnec - kino - 15:00 hodin

Celodenní florbalový minikemp

- Junior florbal, z. s. - sportovní hala ZŠ Milady Petřkové - 8:00-16:00 hodin

13. února

Výroční schůze Klubu seniorů Velký Týnec

- společenský dům - 15:00 hodin

16. února

Knihadýlko

- Knihovna Velký Týnec

17. února

Sportovní ples

- TJ Sokol Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin

18. února

Beseda o 25. světovém jamboree v Jižní Koreji

- skautská klubovna - 16:00 hodin

19. února

11. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec

- společenský dům - 16:30 hodin

28. února

14. zasedání mikroregionu Království

- Cítov - 9:00 hodin

Další události

Průběžně pracujeme na přípravě akcí dostavby chodníku na Bystřické ulici (v úseku hasičská zbrojnice-výjezd na Velkou Bystřici), resp. chodníku z návsi do Polní ulice ve Vsisku. V budově zdravotního střediska průběžně rekonstruujeme vodovodní a kanalizační síť. V čechovické hasičce opravujeme sociální zařízení. Provádíme přesun Alza Boxu na jiné místo, a to z důvodu rekonstrukce odpadů ze společenského domu. Provádíme čištění melioračního příkopu vedoucího za areálem Lozera Olomouc od dřevin. Tento příkop bude následně ZVHS prohlouben. Chystáme vydláždění areálu bývalého vodního zdroje na Podštampíli. Budou zde uloženy nádoby na tříděný odpad. V areálu mateřské školy bude vyměněn plot ve dvorní části a renovován vstup do budovy. Na Bystřické ulici budou vyměněny silniční obrubníky. V létě na tyto práce naváže SSOK rekonstrukcí asfal-

tových povrchů v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Pokračujeme v pracích na rekonstrukci zámeckých toalet.

Nový povrch dostane i ulice Ke Vsisku

Dne 21. února navštívil vedení obce npor. Robert Michalčík, vedoucí obvodního oddělení Olomouc III Policie ČR, aby obec informoval o trestné činnosti v našem katastru v roce 2023. Tradiční písemnou zprávu tentokrát nahradil odkaz na webovou stránku Mapa kriminality Policie ČR. Zde se po vyhledání názvu obce můžete seznámit se statistikou za uplynulé období a s typem trestné činnosti v konkrétních lokalitách našich místních částí.

Počasí

Tak šlo zřejmě o nejteplejší únor v historii! Po sněhu ani památky, a to téměř platilo pro všechna horstva v republice. Pršelo. Bylo zakaboněno. Slunečných dnů pomálu! Teploty z hlediska topení samozřejmě velmi příjemné. Ale není to prostě ono! Chybí nám ladovská zima. Únor je bez ní strašně smutný...

První dekáda. Noc: 1, 2, 4, 6, 5, 4, 6, 0, 8, 7. Den: 3, 6, 9, 10, 12, 9, 11, 4, 10, 14. Druhá dekáda. Noc: 11, 6, 3, -3, 5, 4, 5, 3, 2, 4. Den: 8, 11, 8, 7, 9, 13, 8, 9, 9, 10. Třetí dekáda. Noc: 4, 5, 8, 4, 1, 7, 4, 7, 7. Den: 9, 9, 9, 9, 11, 13, 16, 12, 15.

Připravil Petr Hanuška

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Vyšetřování lákání dítěte do vozu ukončeno

30/1 Policie ČR OK dnes oznámila, že případ lákání dítěte do vozu v obci Krčmaň bylo nedorozumění. Podrobněji viz úřední deska. Vedení obce bylo na nejmenované FB stránce kritizováno, že zatímco jiné nejmenované obce veřejnost o případu informovaly na svých webových stránkách, naše obec mlčela. Záměrně. Po obdržení zprávy o podezření totiž byly učiněny ve spolupráci s vedením ZŠ Milady Petřkové následující kroky: proběhlo poučení žáků všech tříd 1. a 2. st. o správné reakci na lákání neznámých osob - přes program Škola online byla podána zpráva rodičům - obecní policista byl vyzván ke

zvýšené hlídkové činnosti a ke spolupráci s Policií ČR. Tou byl zvolený postup oceněn jako neadekvátnější. Publikovat informace na web o nepotvrzeném podezření totiž znamená balancovat na hraně šíření poplašné zprávy. Navíc by to byla skvělá informace pro případného delikventa: Bacha, dej si oraz, jdou po tobě! Oznámení jsem umístil na web až poté, co zprávy šířila média (Olomoucká Drbna, Novinky.cz) a po rozhovoru s jedním spoluobčanem. Co říci k neoprávněné kritice obce? Škoda slov! Více zpráv k tématu naleznete na dalších stránkách TL.

Rozpočet obce na rok 2024

21/2 Hlavním bodem jednání 11. zasedání zastupitelstva naší obce konaného dne 19. února bylo projednání a schválení návrhu rozpočtu na rok 2024. Byl přijat jako vyrovnaný. Hlavní investiční akce: výstavba komunikace a chodníku v Sadové ulici, oprava povrchů komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská, výstavba pumptrackového are-

álu ve Vsisku, zahájení přístavby obecního úřadu v Čechovicích, výměna části veřejného osvětlení ve Vsisku, dokončení rekonstrukce interiéru zámecké budovy, zahájení stavby komunitního centra na čp. 19. Přejme si, aby současný přísun daňových příjmů zůstal nadále stabilní.

Zahájení stavebních prací na R55

Dnem 19. února byly obnoveny práce na stavbě dálnice R55 Olomouc-Kokory. Začne návoz zeminy na nájedzy budoucího mostu spojujícího Velký Týnec a S Grygovem. První kontrolní den je plánován na měsíc březen. Mnohé spoluobčany poněkud rozladila uzávěra mezi naší obcí a grygovskou křižovatkou, přičemž zde od počátku loňského listopadu neprobíhaly žádné stavební

práce. Nicméně úřední postup je nekompromisní. Uzávěra byla schválena pro oba směry, její dílčí změna by trvala několik týdnů. Provozovatel autobusové dopravy by neustále musel měnit jízdní řády. Tolik z dostupných informací. Hlučné období máme za sebou. Čeká nás etapa s uzávěrou, která by měla skončit na konci letošního července.

Prosím, uklízejte po svých psích mazlíčcích!

Písemně i telefonicky jsem vyzýván, abych neustále apeloval na majitele psích svěřenců ve věci úklidu exkrementů, které pejsci za sebou zanechávají na svých procházkách. Pane starosto, vidím, že se snažíte, aby obec byla kulturní, hezká, a hovínka to prostě kazí! Takže znovu! Milí pejskaři, moc vás

prosím, uklízejte po svých čtyřnohých klientech! Víím, že je milujete, proto to pro vás nebude žádná zátěž! Máme v rodině také fenečku - jmenuje se po jedné nejmenované zpěvačce Cher - a víím, co běhání kolem ní to stojí. Ale vrací nám to užasnou přítulností a psi láskou! Moc vám všem děkuji!

Zastupitelstvo obce Velký Týnec se rozhodlo podpořit třídění biologicky rozložitelného odpadu

Zájemcům zdarma poskytneme 900 l. kompostér nebo za zvýhodněnou cenu 600,- Kč hnědou popelnici

Zájemci se musí do konce března 2024 nahlásit u paní Věry Kolečkářové na e-mail: koleckarova@velkytynec.cz nebo telefonicky na čísle: 585 151 119, nebo osobně v úředních hodinách

SBĚRNÝ DVŮR INFORMUJE

Občané odevzdávající své odpady na sběrném dvoře mají povinnost si je přetřídít dle jednotlivých komodit, tak aby se předcházelo vzniku směsného komunálního odpadu.

Obsluha sběrného dvora je povinná kontrolovat způsob třídění a ukládání odpadu.

Soupis usnesení z 11. zasedání Zastupitelstva Obce Velký Týnec

konaného dne 19. února 2024 od 16.30 hodin v Malém sále Společenského domu Velký Týnec

Usnesení č. 1/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje program jednání 11. zasedání Zastupitelstva obce v této podobě:

1. Rozpočet obce Velký Týnec na rok 2024
2. Rozpočtová opatření č. 9 a 10/2023
3. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu obce Velký Týnec na léta 2024-28
4. Úprava odměn neuvolněných místostarostů obce
5. Smlouva o kontokorentním úvěru č. 1800398349/24 mezi obcí Velký Týnec a ČS, a.s.
6. Žádost o finanční podporu benefičního koncertu 2024
7. Záměr vybudování pumtrackového areálu ve Vsisku
8. Výběr firem na realizaci akcí (Výběr zhotovitele na komunikaci a chodník v ulici Sadová, Výběr TDI na akci zhotovení komunikace a chodníku v ulici Sadová, Výměna veřejného osvětlení ve Vsisku)
9. Prodej, pronájem obecních pozemků
10. Žádosti o pronájem zámecké stodoly
11. Různé, diskuse

Usnesení č. 2/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje rozpočet obce Velký Týnec na rok 2024

Usnesení č. 3/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec bere na vědomí Rozpočtové opatření č. 9/2023

Usnesení č. 4/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec bere na vědomí Rozpočtové opatření č. 10/2023

Usnesení č. 5/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Návrh střednědobého výhledu rozpočtu obce Velký Týnec na léta 2024-28

Usnesení č. 6/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje rozdělení odměny pro neuvolněného místostarostu obce v poměru 55% pro místostarostu obce pana Miroslava Zdráhalu a 45% pro místostarostu obce pana Jakuba Vránu s platností od 20. února 2024

Usnesení č. 7/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Smlouvu o kontokorentním úvěru č. 1800398349/24 uzavřenou mezi obcí Velký Týnec a Českou spořitelnou, a.s.

Usnesení č. 8/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje žádost XX o finanční podporu benefičního koncertu konaného dne 18. května 2024 v Dubu nad Moravou ve výši 30.000,- Kč. Část z výtěžku z koncertu bude věnována na činnost organizaci Nedoklubko, která se věnuje předčasně narozeným dětem a jejich rodinám

Usnesení č. 9/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje záměr vybudování pumtrackového areálu ve Vsisku

Usnesení č. 10/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje výběr firmy Strabag, a. s., Kačírkova 982/4, 158 00 Praha 5 na realizaci akce Velký Týnec – komunikace v ulici Sadová za cenu 4.808.135,80 Kč bez DPH

Usnesení č. 11/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje výběr firmy STAVING engineering s. r. o., Bylinková 365/14, 783 01 Olomouc-Nemilany na zabezpečení TDI na akci Velký Týnec – komunikace v ulici Sadová za cenu 253.000,- Kč bez DPH

Usnesení č. 12/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje výběr firmy Jiří Hofmeister, Revoluční 20, 779 00 Olomouc na akci Výměna veřejného osvětlení ve Vsisku za cenu 403.319,- Kč bez DPH

Usnesení č. 13/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost XX o pronájem části obecního pozemku p. č. 157 v k. ú. Čechovice v celkové výměře cca 480 m² v k. ú. Čechovice, ulice Zámostí za cenu obvyklou

Usnesení č. 14/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec zamítá Žádost XX o odkoupení obecního pozemku p. č. 1191/2 zahrada o výměře 240 m², v k. ú. Velký Týnec

Usnesení č. 15/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec zamítá Žádost XX o projednání bezúplatného převodu majetku – inženýrských sítí, tj. komunikace, vodovodu, kanalizace, veřejného osvětlení do vlastnictví Obce Velký Týnec

Usnesení č. 16/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost o pronájem zámecké stodoly XX na den 16. června 2024

Usnesení č. 17/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost XX o pronájem zámecké stodoly XX na den 8. června 2024

Usnesení č. 18/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost o pronájem zámecké stodoly XX na den 13. července 2024

Usnesení č. 19/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje Žádost o pronájem zámecké stodoly XX na den 22. června 2024

Usnesení č. 20/11/2022-26

Zastupitelstvo obce Velký Týnec schvaluje kácení a ořez dřevin dle Přílohy 1

Výpis finančně nejnáročnějších akcí z rozpočtu obce na rok 2024

Předpokládané příjmy: 107.174.000,- Kč

(daňové příjmy 77.472.000,- Kč + nedaňové příjmy 29.702.000,- Kč)

Předpokládané výdaje: 107.174.000,- Kč

rezerva 8.500.000,- Kč)

2212 / 8.955.000,- Kč (obrubníky Bystřická; příspěvek SSOK na nové asfaltové povrchy Bystřická, Ke Vsisku, Sokolská; výstavba komunikace a chodníku Sadová)

2321 / 1.600.000,- Kč (oprava kanalizace v ulici Ke Vsisku)

2419 / 600.000,- Kč (rozvoj internetové sítě)

3111 / 500.000,- Kč (oprava vstupu do MŠ + nový plot)

3113 / 2.500.000,- Kč (oprava vstupu do ZŠ + fasáda čelní části)

3326 / 400.000,- Kč (oprava střechy kaple ve Vsisku + vyhlídka na zámecké zdi)

3399 / 400.000,- Kč (dotace na renovaci křížové cesty v kostele)

3419 / 150.000,- Kč (zpevněná plocha u beach volejbalových kurtů)

3421 / 250.000,- Kč (oprava dětského hřiště ve Vsisku) + 3.550.000,- Kč (výstavba pumtrackového hřiště ve Vsisku)

3519 / 800.000,- Kč (oprava odpadů ve zdravotním středisku)

3612 / 1.000.000,- Kč (oprava pavlače v čp. 114 + zateplení stropů v bytě v čp. 59)

3611 / 300.000,- Kč (dotace fasády RD – občané)

3613 / 6.000.000,- Kč (výstavba komunitního centra v čp.19)

3631 / 750.000,- Kč (výměna osvětlení ve Vsisku) + 500.000,- Kč (prodloužení VO v ulici Sadová)

3632 / 250.000,- Kč (oprava hřbitovní zdi)

3723 / 400.000,- Kč (zbudování ohrazení u 2 odpadních míst)

6171 / 800.000,- Kč (dokončení rekonstrukce interiérů v zámecké budově) + 4.500.000,- Kč (dostavba obecního úřadu v Čechovicích)

Plán obnovy veřejného osvětlení v obci Velký Týnec za LED technologii

Veřejné osvětlení hraje klíčovou roli v každodenním životě a bezpečnosti veřejného prostoru. V posledních letech se stále více měst a obcí rozhoduje pro obnovu svých svítidel a přechod na moderní LED technologii.

Tato transformace přináší několik významných výhod. Jedním z hlavních důvodů pro přechod na LED osvětlení je jeho energetická účinnost. LED světla spotřebovávají mnohem méně energie než tradiční sodíkové výbojky, což městům umožňuje snížit své energetické náklady a současně omezit ekologickou stopu. Dalším pozitivem je dlouhá životnost LED světel. Oproti klasickým zdrojům světla mají LED životnost až desetkrát delší, což snižuje náklady na údržbu. Města mohou minimalizovat frekvenci výměn a oprav, což znamená efektivnější využití pracovních sil a finančních prostředků. LED technologie také nabízí větší flexibilitu ve světelném designu. Díky možnosti regulace inten-

zity světla a barevné teploty mohou města vytvářet příjemné prostředí, zlepšovat bezpečnost na veřejných místech a minimalizovat negativní dopady na životní prostředí. Přechod na LED světla podporuje i globální snahu o udržitelný rozvoj. Nižší spotřeba energie znamená menší emise skleníkových plynů, což přispívá k ochraně životního prostředí. Města a obce tím mohou posílit svůj ekologický profil a splnit cíle v oblasti udržitelnosti.

Výměna svítidel veřejného osvětlení za moderní LED technologii tak přináší významné výhody v oblasti úspory energie, dlouhé životnosti a ekologické udržitelnosti. Tento krok je investicí do budoucnosti, která může městům a obcím přinést nejen úspory, ale také lepší kvalitu života pro jejich občany.

Naše obec se touto cestou vydala již v minulých letech, kdy po etapách a jednotlivých ulicích začala měnit ty nejstarší a energeticky nejnáročnější svítidla za LED zejména na hlavních komunikacích. V současné době se chystá výměna svítidel ve Vsisku. Jde o 40 kusů svítidel na vysokých silničních sloupech. Současně se zahájily přípravné práce na světelných výpočtech k realizaci celkové výměny svítidel v Čechovicích na rok 2025 s možností využití dotačního titulu z MŽPČR. V rámci péče řádného hospodáře se nebudou měnit svítidla se sodíkovými výbojkami, které jsou záporní a které ještě nedosáhly morálního opotřebení a nejsou za horizontem své životnosti. Jedná se o sadová svítidla, která se instalovaly před pár lety a jež naleznete v nových lokalitách.

Jiří Hofmeister,
správce veřejného osvětlení

Práce údržby v zimních měsících

Zima, jak ji kreslil malíř Lada nebo jak o ní zpívá Jarek Nohavica v jedné ze svých písní, se letos nekonala, a tak není divu, že se zaměstnanci údržby věnovali pracím, které se provádějí na jaře.

Parta obecní údržby se pustila do odstraňování nežádoucí vegetace podél koryta Týnecky. Postupně vyčistili úsek od týnecké čističky odpadních vod až do Vsiska. Pánové odvedli dobrou práci a ti z vás, kteří tuto dobrodružnou cestičku vedoucí pod dálnicí znají, to na svých procházkách určitě ocení. Dalším úkolem bylo vyřezat náletové dřeviny v tělese melioračního příkopu, který vede za areálem průmyslového centra Losera a vyúsťuje opět u ČOV. V jarních měsících zmiňovaný příkop vyčistí technika. Akce bude probíhat pod taktovkou Státního pozemkového úřadu, který je majitelem pozemku. Po realizaci tohoto zámeru budeme moci lépe odolávat přívalovým srážkám, které nám v minulosti způsobovaly velké problémy. Oddychnou si hlavně majitelé přilehlých nemovitostí.

Nástupem nového roku provedli naši zedníci závěrečné práce na interiérech kanceláří v budově obecního úřadu. V této chvíli jsou nově zrekonstruované místnosti vybavené a zabydlené svými uživateli. Po nedávno opravené obřadní síni následovala přilehlá matrika, která má se síní společný vstup z předsálí. Kancelář účetní je na konci chodby a přes zasedací místnost se dostanete do kanceláří stavařů. Výběr poplatků provizorně probíhá v hotelové části zámecké restaurace. Nové místo najde až v nové budově komunitního centra naproti kulturnímu domu, ale na to si ještě chvíli počkáme.

Vraťme se k naší stavební čtě, která v posledních lednových dnech přestěhovala veškerý materiál ze zmiňované devatenáctky (budoucí komunitní centrum) do bývalé vodárny v Podšampilí. Připravili tak bývalý Škarabelův dům k plánovaným stavebním změnám. Na začátku března převezme stavbu provádějící stavební firma.

Následně se pánové ze stavební čety pustili do závěrečné etapy rekonstrukcí interiéru v zámecké budově. Z původních záchodů, které sloužily jak zaměstnancům, tak veřejnosti, zbyly jen obvodové zdi. I podlaha byla odstraněna a místy bylo vidět až o patro níže. Postupně se situace zkonsolidovala a v tuto chvíli se už rýsuje podoba nového historického charakteru budovy odpovídajícího sociálního zařízení. Všichni už termín dokončení stavební činnosti vyhlíží.

Z ostatních akcí realizovaných prostřednictvím dodavatelských firem bych rád zmínil postupnou modernizaci sociálních zařízení v budově zdravotního střediska. Vzhledem k organizační náročnosti jsme museli využít vánoční svátky k rekonstrukci první části. Jednalo se o jednu ordinaci a dvě WC s předsíňkou. Další budou následovat podle harmonogramu v průběhu roku. Značná část hygienických zařízení slouží personálu a jsou pacientům skryta, ale i ta je nutné zrekonstruovat. Jedná se o náročnou operaci, která se neobejde bez trpělivosti zdravotníků i pacientů.

*Miroslav Zdráhal,
místostarosta obce
pro stavební záležitosti*

Zajímalo mě...

Sdružení rodičů a přátel školy čili SRPŠ je instituce dobře známá již z mých školních let. Listopadový revoluční vítr ji smetl jako nepotřebnou socialistickou instituci. Po drahných letech „vstala z mrtvých“ a díky aktivitě řady rodičů obnovila svou bohatou činnost. Její činnost mi přiblížila současná předsedkyně paní Michaela Šuková...

V roce 2019 byla znovuobnovena činnost SRPŠ při Základní škole Milady Petřkové pod vedením Mgr. Dany Halouzkové jako předsedkyně, Michaely Dvořákové jako místopředsedkyně, Lenky Novotné jako pokladníka, Ing. Bc. Michaely Šukové jako zapisovatelky a Vlastimily Coufalové jako poradkyně spolku. Veškeré aktivity byly prvotně zaměřeny především na plány, vize a budoucí činnosti spolku, aktualizaci stanov a dodržení právních předpisů v rámci justice.cz.

Jednou z prvních aktivit byla pomoc při organizaci posledního školního plesu v roce 2020. SRPŠ zajistilo fotografku

plesu a chod šatny. Vzhledem k tomu, že v době covidu byla plesová sezóna zrušena, v dalších letech již k obnovení akce školní ples nedošlo. Protože u žáků 9. tříd byly stále realizovány taneční kurzy pod vedením tanečního mistra, SRPŠ navrhlo základní škole realizovat akci Rozlučka žáků 9. tříd, kterou finančně zajistí. Na tuto akci SRPŠ čerpá finanční prostředky z dotace z Olomouckého kraje a finančně zajišťuje z vlastních prostředků tombolu. Tombola je zaměřena především na poukázky (vouchery) na aktivity, které může rodina společně využít a strávit tak více času dohromady. V roce 2022 proběhl 1. ročník této akce. SRPŠ poptává a financuje DJ, fotografku, tombolu a barový pult s míchanými koktejly. Každý žák obdrží 2 ks fotografii.

Vzhledem k možnosti čerpání dotací z MAS Hanácké království SRPŠ zorganizovalo více než 80 tvořivých odpolední zaměřených na kreativitu a tvořivých činností jako jsou keramika, origami, základy stolování, výroba dekorativních předmětů atd. V každém roce SRPŠ organizuje během prázdnin 2 turnusy příměstských táborů. Po dobu 2 let SRPŠ zajistilo občerstvení na akci Vánoční dílny. Tato akce byla v roce 2023 zrušena z důvodu velkého množství akcí pořádaných v měsíci prosinci a byla nahrazena akcí Halloweenké dílny, kde opět zajistilo občerstvení. Tato akce je realizována na výzvu SRPŠ. SRPŠ přispělo na odměny pro nejkreativnější žáky.

SRPŠ nabízel příspěvek na odměny pro žáky s dobrými sportovními výsledky, dobrými výsledky na olympiádách nebo dobrými studentskými výsledky, této nabídky nebylo doposud využito.

V roce 2022 byla poprvé realizována akce Zahradní slavnost na dětský den, kdy SRPŠ zorganizovalo a finančně uhradilo youtubera Taryho včetně celoodpoledního programu. V roce 2023 SRPŠ zajistilo a finančně uhradilo BMX show pod vedením mistra světa J. Jílka. V tomto roce byla akce nazvána „Čím budu?“, kde učitelé zajistili jednotlivá stanoviště a děti si tak mohly vyzkoušet různé profese. Zahradní slavnost také podporuje SDH Velký Týnec, který na trávě před školou vytvoří hasičskou pěnu pro děti. Je možno prohlédnout si také hasičský vůz. Na celé akci SRPŠ zajišťuje velmi bohaté občerstvení. V roce 2023 za absolvování zkoušky všech profesí škola věnovala dětem klíčenku a SRPŠ párek v rohlíku. Pro rok 2024 je plánována akce na téma žonglérství, kejklířství a další cirkusové aktivity. SRPŠ opět zajišťuje a finančně hradí hlavního vystupujícího, bohaté občerstvení a drobný dárek pro děti za splnění všech úkolů.

Základní škole SRPŠ nabídlo v minulých letech finanční podporu v rámci školní knihovny a na požádání nakoupilo vytipované knihy v hodnotě cca 8.000 Kč. Základní škole nabízíme financování kurzů, které škola zčásti využívá. Kurzy, které škola využívá, je První pomoc pro žáky 4. a 7. třídy, pro žáky 5. tříd jsme po dobu 2 let realizovali dramatický kurz Bajka metodou dramatické výchovy, pro 8. třídy jsme zajistili kurz Aktivního střelce, který následně již využíván nebyl. V letošním roce 2024 se však plánuje jeho obnova, a to jak pro žáky, tak pro učitele. Každoročně SRPŠ hradí dopravné v hodnotě 30.000,- Kč na adaptační kurz pro žáky 6. tříd. Každý rok věnujeme žákům 1. tříd placku, drobný

dárek, a to tempéry nebo tabulky a složky na vysvědčení. V roce 2023 zástupce SRPŠ společně s ředitelem školy tyto žáky přivítal a předal jim drobný dárek. V roce 2023 SRPŠ nabízelo zajištění kurzu pro přípravu žáků 5. tříd na přijímací řízení na gymnázium, které bylo odmítnuto.

V roce 2022 SRPŠ zorganizovalo 2 přednášky o firmě Honeywell v 9. třídách se zaměřením na výběr oborů, příp. škol v rámci strojírenských oborů. V letošním roce 2024 navštívili žáci všech 9. tříd firmu Honeywell. Nejprve jim byla představena firma, následně školy a obory, se kterými spolupracuje, možnosti budoucí praxe a na závěr jim byla představena výroba přímo ve výrobních prostorách a popsány technologie, které využívá. SRPŠ hradí část dopravy žáků do firmy.

V minulých letech SRPŠ zajistilo kroužek výtvarný a anglický. SRPŠ každoročně přispívá na kroužek výtvarný, přírodovědný a modelářský. V minulých letech 2.000,- Kč/pololetí, od školního roku 2023 částkou 3.000 Kč/pololetí.

V roce 2023 proběhla změna Představenstva SRPŠ, které v současné době pracuje ve složení: Ing. Bc. Michaela Šuková, předseda, Michaela Dvořáková, místopředseda, Lenka Novotná, pokladník, Mgr. Kateřina Parčová, zapisovatelka, Petr Mičoch, poradce, Vlastimila Coufalová, poradce. Všem členům představenstva velice děkují za jejich aktivitu, trpělivost, kreativitu a úžasnou pomoc při zajištění cílů SRPŠ ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec.

Ing. Bc. Michaela Šuková,
předsedkyně SRPŠ

Přečetl jsem...

V kontextu debat, které v poslední době probíhaly v naší obci, mě zaujal článek na webu Seznam Médium, kde paní učitelka z 1. stupně základní školy podepisující se jako Emma33 zřejmě delší čas píše o problémech, kterým čelí ve své profesi a jež zároveň dokáže uchopit tak, že ledcos zajímavého vypovídají o žhavých otázkách spojených s postavením školství v dnešní společnosti. A protože byla vyzvána, aby svými články nehanila jen rodičovskou veřejnost a nehájila své kolegyně a kolegy, „řala“ v následujících řádcích do vlastních řad. Nelítostně, kriticky, ale s racionálním návodem, jak by měl postupovat rodič v případě, že je bytostně přesvědčen, že se konfrontuje s opravdu špatným učitelem, který škodí nejen jeho, ale i druhým dětem.

Špatný učitel

- jak ho jako rodič správně konfrontovat a zneškodnit

Pořád se u mě někdo dožaduje toho, abych přestala kritizovat rodiče a napsala taky něco o špatných učitelích. OK, tak tady to je. A rovnou formou návodu, jak se jich co nejúčinněji zbavit. Jelikož pod mým minulým článkem (a také pod některými staršími) se opakovaně objevovaly prosby (a také rýpance, hejty a sarkastické poznámky) směřující k tomu, abych nepsala pořád jen o výchovných potížích rodičů a dětí, ale obrátila svůj kritický pohled také do „vlastních řad“, rozhodla jsem se vyhovět a dát k dobru pár postřehů ohledně problematických pedagogů, resp. jejich zneškodňování. Předem ovšem předestírám, že jelikož mám osobní zkušenosti

predevším z prvního stupně (maximálně ze školky), budu se soustředit na učitele a učitelky působící právě v této oblasti vzdělávání. Druhý stupeň, střední školy, gymnázia, učiliště a následně veškeré nechám s dovolením na někom povolanejším, protože tamější problémy se od těch „našich“ jistě značně liší. Teď už ale k tématu, který jsem se rozhodla rozdělit do několika bodů...

1) Máte pocit, že vaše děti učí problémový učitel? OK, nebojte se ozvat!

Jak už jste si možná při čtení zdejších textů na téma výchova a vzdělávání všimli, „rodiče versus špatný učitel“ je boj, který se mnozí zdejší přispěvatelé snaží prezentovat nejen jako denní chléb většiny českých rodin, ale také jako konflikt neřešitelný, beznadějný a předem prohraný. Jinými slovy „špatní učitelé jsou úplně všude, navzájem se kryjí a chudáci rodiče s tím nemůžou vůbec nic dělat“! Nu, mám pro vás dobrou zprávu... Tohle je naprostá pitomost. Ale fakt naprostá! A já opravdu netuším, kde se tenhle nesmyslný názor bere (navíc v dnešní době, kdy se na sociálních sítích do krve řeší každá pitomost a vedení školy se ze strachu před negativní popularitou skoro nikdy za nikoho ze svých podřízených nepostaví). Asi ho mnozí zneuznávají rodiče pod vlivem jakýchsi svých vlastních mindráků šíří schválně, aby z jedné vody načisto poškodili všechny učitele. Nu, budiž jim to přáno, když se na víc nemůžou, protože ono je to vlastně jedno. Důležité je, že pokud máte pocit, že s některým z pedagogů vašeho potomka je něco v nepořádku, nenechte se podobnými – s prominutím – žvásty

a kecy, které ve vás mají vzbudit jen strach a beznaděj odradit.

A pokud k tomu někdy budete mít blízko a bude se vám chtít to předem vzdát, vzpomeňte si na ten starý, provařený vtip o myšce, co si jde ke krtečkovi půjčit lopatku a každých pár metrů se zastavuje a přemýšlí o tom, že tam asi jde zbytečně, protože krtek je starý lakomec a nic jí nepůjde. Tahle anekdota totiž končí tím, že myška zazvoní, krtek otevře a než stačí cokoliv říct, myš ho flákně šutrem do hlavy a hystericky zařve „Tak si tu lopatku teda sežer!“ A takhle určitě při hájení práv svých dětí dopadnout nechcete, takže žádná házení pušky do obilí předem! Místo toho si raději udělejte pořádný průzkum terénu, jako před každou správnou a historicky významnou bitvou. Kdo ví, možná zjistíte, že vy a vaše dítě jste jediní, kdo má s učitelkou/učitelem problém (a pak je nasnadě začít uvažovat nad tím, zda ten problém vážně na straně školy). Anebo naopak zjistíte, že nejste zdaleka sami, kdo řeší totéž, nebo skoro totéž a můžete tak navázat potřebné strategické vztahy s dalšími rodiči a mít tak ve chvíli zahájení prvního „výpadu“ v ruce všechny trumpfy. A bít se nemáte čeho... Ta představa, že na děti, jejichž rodiče si stěžují, si učitelé ještě více zasednou, kulhá na obě nohy, protože ti skutečně špatní učitelé už moc nemají kam klestat. A ti dobří to neudělají, i když proti nim někdo povede lživou kampaň. Věřte mi, znám to z vlastní zkušenosti. Člověk má spíš chuť dát po čuni těm zvykaným rodičům než si to vybíjet na jejich dětech, které mají už tak nalozeno od osudu víc než dost, když mají tohle doma...

2) Když už se ozýváte, dělejte to pořádně, a ne ve stylu „kudly do zad“.

Ano, tohle je důležitý bod, na který se v dnešní době mnohdy zapomíná, protože všichni jsou zvyklí řešit všechno anonymně na internetu, nikoliv tváří v tvář. Špatného učitele ale na síti nevyřešíte, nebo alespoň ne v první linii vašeho boje (na to bude čas později, pokud nějaké později bude), protože to je nejen neslušné, ale také kontraproduktivní. Stěžovat si můžete na někoho on-line, nebo třeba i osobně na vedení školy, ale bez toho, aby byl této akci přítomen a mohl se k ní vyjádřit, totiž málokdy vede k čemukoli jinému, než ke zbytečnému vyhrcození konfliktu a nabalení dalších osob (ať už na vaši, nebo na jeho stranu, a to jak z řad kolegů, tak třeba jiných rodičů, kteří rozhodně nemusí být automaticky na vaší straně, a to i kdybyste měli pravdu). A řešit to dokonce zcela anonymně, například formou různých dopisů, udání nebo dotazníků, to už ani nestojí za komentář. Taková kritika je totiž buď zcela neadresná (typu „v téhle škole se k žákům chovají hrozně“ – kdo, kdy, kde, jak?) nebo jí není možné prošetřit a bez zpětné vazby ji každý hodí za hlavu. Jinými slovy, zdá se vám, že učitelka vašeho dítěte dává žákům moc úkolů? Nebo je na ně moc přísná? Nebo špatně sestavuje písemky a zkoušení? Nebo je naopak příliš laxní při řešení sporů mezi dětmi a zadělává tak na šikanu ve třídě? OK, může být. Tak ale zvedněte zadek a běžte jí to říct (a ne, výmluvy, že na to „nemáte čas“ neberu – domluvit se dá schůzka vždycky a jde o vaše dítě)! Do očí a tak, aby se k tomu mohla rovnou vyjádřit. Protože víte co? Tím nedáváte výhodu jí, ale sobě! To vy uvidíte, jak se

na vaši výtku tváří, jak na ni reaguje řečí těla i jak pohotově a chytře (nebo naopak úplně pitomě) argumentuje na svou obhajobu. A z toho poznáte opravdu hodně a hned budete mít lepší přehled o tom, kde je zakopaný pes. Třeba je prostě jen nezkoušená, nebo je to celé nějakou komunikační šum a situace ve třídě není taková, jakou vám vaše dítě líčí... Ale možná je to ve skutečnosti ještě horší, než jste si mysleli a ona je jen líná arogantní mrcha, která se v sádismu vyžívá. To ale nevíte, když o ní napíšete něco ošklivého na školní facebook, nebo poběžíte rovnou za ředitelem a ten to s ní bude řešit sám, později a za zavřenými dveřmi. Nemluvě o tom, že jí tím poskytnete dost času se připravit a srovnat si všechno v hlavě (a třeba i jinde, např. likvidací důkazů v podobě těžkých písemek).

3) Řešte situaci s chladnou hlavou a totéž chtějte i po pedagogovi.

Ano, chápu, že tohle je někdy těžké (zvláště pro milující rodiče), ale je to nutné. A i když emoce jsou mrchy a dokáží hodně zamíchat kartami, neměli byste se jimi nechat unést. Vztek zatemňuje rozum i zdravý úsudek, a právě proto je třeba mít neustále na paměti, že i kdybyste měli pocit, že učitel vašemu dítěti vážně hodně škodí a zasloužil by si za to pořádně „do těla“, řešíte celou věc proto, abyste ji vyřešili a svému dítěti pomohli. Ne abyste se tomu „pitomému kantorovi“ pomstili, vykoukali ho v tom a měli nad ním navrch. Snažte se proto jednat v klidu, věcně a neustále zůstávat u meritů věci. A totéž samozřejmě požadujte i od něho nebo od ní, protože není nic horšího, než když se do krve pohádáte a zamotáte do slovní přestřelky i osobní urážky a inzultace. Tím vůbec žádného posunu k lepšímu nedosáhnete a co hůř... Pokud vás takhle „řešit problém“ uslyší někdo třetí (a je celkem fuk, zda to bude někdo z pedagogického sboru, vedení školy, žáků, rodičů, nebo náhodných kolemjdoucích), tak se totálně ztrapníte a va-

še názory a výtky, byť seberozumnější, ztratí dost velké procento své původní váhy.

Naprosto klíčová je ale v tomto bodě ještě jedna věc... Poslouchat se navzájem a být přístupný argumentům protistrany (a ano, opět to platí samozřejmě pro oba tábory). Ono totiž ne vždycky je všechno takové, jaké to na první pohled vypadá a svět vašeho dítěte u vás doma a svět vašeho dítěte ve škole se od sebe někdy diametrálně liší. A vy a učitel/ka patříte každý do toho svého světa, přičemž už to samo o sobě může vyvolat třenic a konflikty, které jsou vlastně úplně zbytečné. Příkladem může být to, že spousta rodičů se nelíbí, že učitelé si stěžují na chování jejich dětí v kolektivu a namítají, že „Pepíček doma nic takového nedělá, takže učitelka lže a zasedla si na něj“. No jo, jenže doma Pepíček jaksi není v tom kolektivu, a i když náhodou třeba je (např. při návštěvě či na hřišti), je to úplně jiný kolektiv s jinými pravidly a jiným fungováním než ten školní. A právě proto je důležité se navzájem vyslechnout a pokusit se na problém podívat i očima toho druhého, který si na nikoho nezasedl, jen prostě zažívá něco, co ten první nikdy nezažije. No jo, řeknete si asi, ale co když si opravdu na dítě zasedl. A ano, i to se může samozřejmě stát! Ale právě proto je to vzájemné naslouchání tak důležité, protože jedině tak poznáte, že učitelka mele nesmysly a argumentuje naprosto scestně. A jedině pak budete mít jistotu, že máte pravdu a že se nemůžete stát, že budete za megeru, která řeší nesmysly a svým zásahem svému dítěti spíše ublíží, než pomůže. A v neposlední řadě... Pokud si od pedagoga nic nedáte vysvětlit, nebudete mít ani žádný důkaz pro případně pozdější drtivější kroky na jeho eliminaci, ke kterým se dostaneme v dalším bodě...

4) Problém se nepodařilo vyřešit a přetrvává. Je to konec?

Ne, není to konec! Naopak, měl by to být začátek, protože pokud jsme prošli vše-

mi výše popsanými fázemi a pořád jsme svému dítěti nepomohli, je na čase zatroubit ke skutečnému útoku, přičemž tady už klidně může platit to staré známé, že „v lásce a válce je dovoleno vše“. Pokud jsme si totiž i nadále stoprocentně jisti, že máme tu čest se špatným učitelem, který dětem škodí a vaše výtky na svou adresu ignoruje či bagatelizuje, přichází ten pravý čas rozjet boj ve velkém. Bohužel, mnoho rodičů místo toho právě zde polevuje, nebo to rovnou vzdává s tím, že „to nemá cenu, protože už ro řeším několik týdnů a k ničemu to nevede“. Omyl. ZATÍM to k ničemu nevedlo, protože šlo především o oškubávání soupeře. Teď je ale čas se do toho opřít a začít tvrdě požadovat nápravu. A hlavně... Teď už to udělat klidně můžete, protože pokud jste se řídili předešlými body, máte za sebou nejen další stoupence z řad rodičů (a někdy i ostatních pedagogů, protože fakt neplatí, že jsme všichni jeden gang a jen si navzájem kryjeme záda, naopak, ti lepší z nás ty horší z duše nesnáší, protože jim kazí pověst), ale také dostatek důkazů k podpoření svých tvrzení.

A v tomto bodě už se to zveřejnění a rozmáznutí problému vyloženě nabízí! A že máte, oproti předešlým generacím rodičů, sakra široké pole působnosti! Sociální sítě, maily, zprávy, petice, rodičovské spolky... A tak dále a tak dále! A když to nepomůže, pořád je tu i youtube, podcasty, rádio, televize! A samozřejmě také vedení školy, které v době, kdy je tak snadné ho vyměnit, opravdu nebude krýt prokazatelná pochybení, nebo dokonce skutková provinění proti vlastním žákům. A když nějakou obří náhodou selže i to, tak je tu ještě zřizovatel školy, inspekce, hygiena, MŠMT... No safra, to by bylo, aby to nebylo! S tímhle vším v zádech nemá na skutečně špatné učitele, kterým je možné jejich neprofesionální a toxické chování k žákům dokázat, žádnou páku jedině totální mimoň, nebo někdo, komu vlastně na vlastních dě-

tech až tak moc nezáleží, jen chce dělat dusno (i když i ten si to dusno rád vychutná až do konce)! Sakra, vždyť už jen nekonečný seznam případů, kdy to přesně tímto stylem odnesli i učitelé dobří, proti kterým byla akorát vedena štvavá kampaň rozmazlaných a zpovykávaných rodičů, jasně hovoří pro to, že ti opravdu mízní, musí ze školství vyletět jak rakety! Stačí je jen vyslat na oběžnou dráhu.

Ale to musíte udělat vy, protože stěžování na internetu, nebo kafrání v kavárně s ostatními matkami/v hospodě s ostatními otci vám nijak nepomůže. To nikdy nepomáhá, i když je to v Čechách tak oblíbený národní sport. Stačí jen nepolevit, nenechat se ukořistit ani otrávit a jít si tvrdě za svým, protože bojujete za své dítě, a to má smysl! A protože špatný učitel, to je vážně problém a nikdo se nesnaží tvrdit, že ne. Pro vás rodiče, pro vaše děti i pro nás ostatní pedagogy to prostě malér je. A taky pro studenty, kteří by se našimi kolegy teprve chtěli stát. Pokud totiž jako rodiče uvěříte těm kecům, že většina učitelů je špatných a nedá se s tím nic dělat (a nedej bože budete tyhle hemzy bez důkazů šířit dál), tihle studenti nám utečou a za pár let nebude mít kdo učit. Peníze ani pohodová, klidná práce totiž nové lidi do školství nenalákají, protože jednoduše nestačí, nebo jsou lživé. Musí to udělat určitá prestiž, a hlavně vstřícný přístup společnosti. A ten je zase možný jedině tehdy, když se zrno oddělí od plev a špatní pedagogové budou vymýceni. Takže jak vidíte, je to začarovaný kruh. A prolomit ho, to je na nás všech. A na vás, jako na rodičích nejvíce!

Emma33

https://medium.seznam.cz/clanek/emma33-spatny-ucitel-jako-jako-rodic-spravne-konfrontovat-a-zneskodnit-449027utm_campaign=6utm_medium=z-boxiku&utm_source=www.seznam.cz#dop_ab_variante=0&dop_source_zone_name=blogy.szhnp.box&dop_ver_t_id=6&source=hp&seq_no=3

Kuriozity

Čtenář Týneckých listů v New Yorku

V Dolní Lhotě, dne 9.1.2024

Vážená paní starostko,

děkuji za připomenutí platby poplatku za psa. Bohužel nadále již nemohu tento poplatek hradit, jelikož můj pes prochází krizí identity a necítí se být nadále psem, nýbrž kočkou. Pokud by došlo k nápravě v jeho psychice, opět se k platbě přihlásím. Pevně věřím, že jeden poblázněný savec nenaruší chod obce ve smyslu krácení obecního rozpočtu, a že můj pes nevnese do své krize osobnosti i ostatní domácí zvířata, se kterými své problémy konzultuje přes plot.

Děkuji za pochopení, s pozdravem

Robert Haft
Na Strážnici 315
Dolní Lhota
747 66

Krise psí identity

Kauza lákání dětí do auta pohledem médií

Obce na Olomoucku varovaly před mužem, který měl lákat děti do auta. Podle policie to není pravděpodobné

Pátek 26. ledna 2024, 06:51,
aktualizováno 26. ledna 2024, 9:47

Hanácká DRBNA

Varování před podezřelým mužem, který měl lákat malé děti do auta, zveřejnily obce na jižním a jihovýchodním okraji Olomouce. Podle zástupců obecních úřadů byla o incidentech informována Policie České republiky. Ta oznámení

hodnotí jako vysoce nepravděpodobná. Ve čtvrtek publikovaly obce Krčmaň a Grygov na Olomoucku na svých sociálních sítích a webových stránkách informaci, která vyvolala u řady lidí obavy. „Upozorňujeme rodiče především menších dětí, aby dbali zvýšené opatrnosti a nepouštěli děti ven bez dozoru. V minulých dnech došlo k obtěžování dítěte v Majetíně, ve středu už i u nás v Krčmani, a to přímo na návsí,“ napsali zástupci Krčmaně.

Podle poznatků z malé vesnice mezi

Olomoucí a Přerovem se měl neznámý člověk pokoušet přesvědčit dítě k nasazení do většího bílého auta s příslibem svezení, mobilu či jiných lákadel. „Incidenty byly hlášeny Policii ČR, která příslíbila větší dohled v obci, ale přesto je nutné dbát opatrnosti a obezřetnosti,“ stojí na webových stránkách Krčmaně. Varování uveřejnil také sousední Grygov. „I naše grygovská škola včera informovala děti a dnes informovala rodiče. Obecní úřad pracuje na poskytnutí kamerových záznamů policii,“ doplnili představitelé grygovského úřadu. Situací se od konce minulého týdne zabývají olomoučtí policisté. „V Majetíně měl z vozidla s přívěsným vozíkem vystoupit muž a nabídnout nezletilé dívce svezení na sáňkách, které měl ve vozíku. O tři dny později měl muž z bílé dodávky lákat do vozidla nezletilého chlapce v obci Krčmaň, a to pod příslibem peněz na hry a na telefon. Stejný den večer viděl další nezletilý chlapec bílou dodávku se dvěma muži v obci Grygov. Hocha nikdo neoslovil, on jen o bílém vozidle slyšel ve škole od paní učitelky, která děti poučila, jak se mají chovat,“ sdělil policejní mluvčí Libor Hejtman. Policie zdůrazňuje, že žádné z oznámení nebere na

lehkou váhu. „Na základě dosavadních informací a zhlédnutí kamerových záznamů se jeví oznámení o lákání dětí do vozidel jako vysoce nepravděpodobné. Šetřením byly zjištěny výrazné odchylky od prvotních sdělení. Nicméně oznámení nepodceňujeme a nadále je prověřujeme,“ uvedl Hejtman. Mluvčí policistů ubezpečuje, že prověřování všech získaných informací, poznatků i kamerových záznamů probíhá s maximální důsledností a pečlivostí. „Posílili jsme také výkon služby v uvedených lokalitách. Informovali jsme ředitele základních škol, aby děti poučili, jak se mají v takových případech chovat. Zároveň jsme je požádali, aby nám oznámili další případné incidenty, o kterých se dozví,“ doplnil Libor Hejtman a s tím, že také rodiče, kteří by se o obdobné situaci dozvěděli od svých dětí, by se měli prioritně obrátit na Policii ČR a další postup konzultovat právě s policisty.

Stanislav Heloň

Zdroj: https://hanacka.drbn.cz/zpravy/30705-obce-na-olomoucku-vydaly-znepokojive-varovani-podezrely-muz-lakal-deti-do-auta.html?utm_source=copy

Policie na Olomoucku šetří oznámení dětí, že je někdo láká do auta

26. 1. 2024, 10:14

Policisté se na Olomoucku od 21. ledna zabývají třemi oznámeními, která se týkají výskytu bílého vozidla v obcích Majetín, Krčmaň a Grygov. Neznámí muži, kteří v nich jeli, měli podle oznámení lákat děti k nastoupení do auta a svezení v něm. Novinky o tom v pátek informoval policejní mluvčí Libor Hejtman. Současně uvedl, že podle dosavadních šetření je informace vysoce nepravděpodobná, přesto ji nepodceňuje.

„V Majetíně měl z vozidla s přívěsným vozíkem vystoupit muž a nabídnout nezletilé dívce svezení na sáňkách, které měl ve vozíku. O tři dny později měl muž z bílé dodávky lákat do vozidla nezletilého chlapce v obci Krčmaň, a to pod příslibem peněz na hry a na telefon,“

uvedl mluvčí.

Stejný den večer podle něj viděl další nezletilý chlapec bílou dodávku se dvěma muži v obci Grygov. „Hocha nikdo neoslovil, on jen o bílém vozidle slyšel ve škole od paní učitelky, která děti poučila o tom, jak se mají chovat,“ konstatoval Hejtman.

„Šetřením byly zjištěny výrazné odchylky od prvotních sdělení. Nicméně oznámení nepodceňujeme a nadále je prověřujeme,“ doplnil Hejtman s tím, že v případě, že by rodiče podobné informace od svých dětí získali, měli by se s nimi prioritně obrátit na policii.

„S maximální důsledností a pečlivostí prověřují všechny získané informace, poznatky i kamerové záznamy. Posílili jsme také výkon služby v uvedených lokalitách. Informovali jsme ředitele základních škol, aby děti poučili, jak se mají v takových případech chovat. Zároveň jsme je požádali, aby nám oznámili další případné incidenty, o kterých se dozvědí,“ zdůraznil mluvčí.

Miloslav Hradil, Novinky.cz

Rodiče mohou být klidní. Lákáni dětí do aut na Olomoucku se nepotvrdilo

30. 1. 2024, 15:38 - Olomouc

Policisté na Olomoucku se v minulých dnech intenzivně zabývali oznámeními dětí, že je někdo láká do bílého auta. Dospěli přitom k závěru, že k žádnému lákání dětí nedošlo a veřejnost nemusí mít obavy. Novinkám to sdělil v úterý policejní mluvčí Libor Hejtman.

Do vozidel měli lákat řidiči školáky v Majetíně, Krčmani a Grygově. Lavinu oznámení spustila podle policejního mluvčího první zpráva, kdy měl v obci Majetín vystoupit muž z vozidla s přívěsným vozíkem a nabídnout nezletilé dívce svezení na sáňkách.

„Kriminalistům se podařilo vypátrat a vyslechnout řidiče a spolujezdce této bílé dodávky, kteří v obci zastavili a vykládali převážené věci,“ uvedl Hejtman. Jednalo se podle něj o nedorozumění, ke kterému na místě mezi osádkou a dívkou došlo. „Všechna další oznámení pak vznikala v této souvislosti. Prověřili jsme je a nezjistili, že by se zakládala na pravdě. K žádnému protiprávnímu jednání nedošlo a veřejnost nemusí mít obavy,“ doplnil policejní mluvčí.

Miloslav Hradil, Novinky.cz

Projekt „Aktivní život po 50+ nekončí“

Registrační číslo projektu: CZ.03.01.01/00/22_032/0001222

Projekt je spolufinancován Evropskou unií

Pro zájemce a uchazeče ve věku 55+ v Olomoucké aglomeraci.

Zahájení projektu: 1.9.2023

Ukončení projektu: 30.6.2026

Pro cílovou skupinu zajistíme:

- Dotovaná pracovní místa;
- Rozvojové kurzy a rekvalifikační kurzy;
- Bilanční diagnostiku;

Respektujeme individuální přístup

REALIZÁTOR:

MS-promo engineering s.r.o., Jilemnického 5/51, 779 00 Olomouc,

Kontaktní osoba: **Ing. Lenka Štajnerová**, Tel: 774947013, e-mail: stajnerova@ms-promo.cz, www.ms-promo.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci březnu blahopřejeme k významným životním milníkům těmto našim spoluobčanům

100 let

Josef Marek z Velkého Týnce

81 let

Marie Mertová z Velkého Týnce

87 let

Oldřich Stroupek z Velkého Týnce

65 let

Jiřina Nakládalová z Čechovic
Eva Kvítková z Velkého Týnce
Zdenka Pospíšilová z Velkého Týnce

85 let

Marie Hlušítková ze Vsiska

60 let

Sylva Grézlová z Velkého Týnce
Marta Kubíčková ze Vsiska

83 let

Anna Smékalová z Velkého Týnce

VZPOMÍNÁME

Odešel, ale v srdcích svých drahých stále žije!

Dne 9. 3. 2024 si připomeneme již 10. výročí úmrtí mého manžela, tatínka a dědečka

pana Václava Dosoudila

Vzpomínáme na něj s úctou a láskou.

Vy, kteří jste ho znali, věnujte mu, prosím, tichou modlitbu.

Manželka Jiřina, dcery Jitka a Iveta, vnučka Sonička

Kdo byl milován, není zapomenut

Dne 30. března 2024
vzpomeneme 35. výročí úmrtí

pana Miroslava Hlaváče

Kdo jste ho znali a měli rádi,
vzpomeňte s námi tichou vzpomínkou

Manželka a dcery s rodinami

**CHRÁNĚNÉ BYTY POLYFUNKČNÍ DŮM – Zdravotní středisko,
Sokolská 438, Velký Týnec**

Přijímáme žádosti do pořadníku pro budoucí žadatele

- JSOU URČENY K BYDLENÍ PRO OSOBY STARŠÍCH 65ti LET nebo pro OSOBY OMEZENÉ ZDRAVOTNÍM STAVEM,
- VELIKOST BYTŮ 1 + kk, 2 + kk,
- NEMUSÍ BÝT OBČAN VELKÉHO TÝNCE, ČECHOVIC A VSISKA,
- ZÁJEMCI O BYDLENÍ K DATU UZAVŘENÍ NÁJEMNÍ SMLOUVY NEMŮŽOU MÍT VE SVĚM VLASTNICTVÍ, PODÍLOVÉM SPOLUVLASTNICTVÍ BYTOVÝ DŮM, RODINNÝ DŮM NEBO BYT,
- V DOMĚ NENÍ STÁLÁ PEČOVATELSKÁ SLUŽBA. JE MOŽNÉ SI TUTO SLUŽBU ZA ÚPLATU SJEDNAT.

Další informace:

- Věra Koleckářová, tel.: 585 551 119, e-mail: koleckarova@velkytynec.cz
- Miroslav Zdráhal, tel.: 728 850 866, e-mail: zdrahal@velkytynec.cz

TEXTILNÍ BANKA.cz

TEXTILNÍ BANKA RADIMĚŘ ve spolupráci se SOCIÁLNÍ KOMISÍ OBCE VELKÝ TÝNEC

vyhlašují

HUMANITÁRNÍ SBÍRKU

na podporu sociálně slabých rodin, lidem zasažených povodní, přírodními katastrofami, válkou aj.

- ❖ veškerých oděvů vč. zimního prádla - rukavice, šály, čepice, ponožky /dámské, pánské, dětské/,
- ❖ obuv a kabelek, tašek - nepoškozené
- ❖ povlečení, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon,
- ❖ domácí potřeby - nádobí, hrnce, hrnečky, sklenice, skleničky - vše nepoškozené,
- ❖ vatované příkrývky, polštáře a deky,
- ❖ hračky - nepoškozené a kompletní.

Oděvy není podmínkou vyprané. Může být i porušené. Vše spotřebujeme a vytrídíme.

VĚCI, KTERÉ VZÍT NEMŮŽEME:

- ❖ ledničky, televize, počítače a jinou elektroniku, matrace, koberce,
- ❖ znečištěný a vlhký textil.

Sbírka se uskuteční :

v pondělí a úterý 11. – 12. 3. 2024 v době od 15.00 do 17.00 hodin ve společenském domě ve Velkém Týnci.

Děkujeme za Vaši pomoc.

JARNÍ TÝNECKÝ BAZÁREK

16.3.2024

8:00 – 11:00

HASIČSKÁ ZBROJNICE

Bystřická 411, Velký Týnec

MŮŽETE ZAKOUPIT DĚTSKÉ OBLEČENÍ A BOTY, HRAČKY, SPORTOVNÍ A OSTATNÍ POTŘEBY PRO DĚTI, APOD.

Z DŮVODU OMEZENÉ KAPACITY AKTUÁLNĚ NEPŘIJÍMÁME NOVÉ PRODEJCE.

KOMISE PRO KULTURU A SPORT ZASTUPITELSTVA OBCE VELKÝ TÝNEC
 vás srdečně na již XVI. ročník tradiční degustační akce

Týnecký košť

2024

aneb jaro stále vínem vítáme

23. března 2024

Velký sál Společenského domu ve Velkém Týnci

Program:

- 16:00 Zahájení koštu
- 16:00–18:00 **Volná degustace** pouze pro návštěvníky, kteří si zakoupí degustační vstupenku
 - pouze orientační čas, může trvat déle
- 17:00–23:30 **Malejband** (Marek Malý, Petr Chramosta, Radovan Littner, Petr Carda, Štěpán Hanák)
- 17:30–22:30 K poslechu i k tanci hraje **CM STANISLAVA GABRIELA** z Babic u Uherského Hradiště
- Uvedený čas degustace je orientační. Degustace bude probíhat, pokud vína určená k tomuto účelu nebudou vypitá.

Vstupné 100 Kč Kulturní program. Bez možnosti degustace připravených vzorků.
 Vína dle nabídky - sudová i přívlastková - si mohou návštěvníci na místě zakoupit.

Vstupné + degustace 400 Kč Kulturní program. Volná degustace připravených vzorků vín.

JARNÍ STEZKA s tvořivou dílničkou a fotoateliérem

**ČECHOVICE 6.4.2024
od 14:00 – 17:00hod.**

Start a cíl jarní stezky u obecní úřadovny,
Týnecká 98, Čechovice.

Program:

Stezka „Odemykání jara“ s úkoly a tajnou šifrou,
tvořivá dílnička, fotoateliér s profi fotografem,
občerstvení a kavárnička.

SRDEČNĚ VÁS ZVOU
OSADNÍ KOMISE PRO MÍSTNÍ ČÁST ČECHOVICE
a NAŠE ČECHOVICE z.s.

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

PRVNÍ

*Týnecký jarmark
v podzámčí*

**12. 05. 24
10:00 - 16:00**

Velký Týnec - ulice Sokolská
u zdravotního střediska

Selské trhy, dílnička pro děti ke dni matek,
občerstvení, příjemné posezení.

V bezpečí s hlásičem

Hasiči radí, proč si pořídit detektor kouře

Více informací najdete na www.olk.hzscr.cz

Hlásiče musíte povinně instalovat ve všech nových objektech. Doporučujeme pořídit přístroj také do staršího domu nebo bytu.

Přístroj kupujte vždy pouze u specializovaného prodejce, výrobek musí odpovídat platným normám.

Při instalaci postupujte podle návodu výrobce.

Zařízením vybavte všechny obytné místnosti. Nezapomeňte na garáž. Pokud instalujete jeden hlásič, umístěte ho do centrální části bytu, například do chodby.

Přístroj neumísťujte v prašných a vlhkých prostorách, jako jsou například kuchyně a koupelny.

Hlásič pravidelně udržujte a kontrolujte podle návodu výrobce. Na vybité baterie sám upozorní akustickým signálem.

Pokud se vám přes veškerou opatrnost situace vymkne kontrole, volejte hasiče na tísňové linky 150 nebo 112.

HASIČSKÝ
ZÁCHRANNÝ SBOR
OLOMOUCKÉHO
KRAJE

Z REDAKČNÍ POŠTY

Vážený pane starosto, dovoluji Vám touto cestou za celý územní odbor Olomouc poděkovat národopisnému souboru Týnečáci, dětská část Sedmikrásky, který působí ve Vaší obci. Členové tohoto souboru zpřijemili slavnostní atmosféru tradičního ceremoniálního aktu Nejlepší policista a občanský zaměstnanec územního odboru Olomouc roku 2023, kde vystupovali v rámci kulturních vstupů. Jistě Vás může těšit, že svým výkonem očarovali celý sál včetně mnoha vážených hostů, v čele s ředitelem krajského ředitelství policie Olomouckého kraje brig. generálem Mgr. Tomášem Landsfeldem či primátorem statutárního města Olomouce Mgr. Miroslavem Žbáňkem, MPA. Reprezentace tohoto souboru, a tím i Vaší obce byla velmi příkladná, jakožto i samotná spolupráce s vedením souboru. Děkuji Vám, že jako starosta obce Velký Týnec podporujete zmiňovaný spolek, a napomáháte tím k jeho kontinuálnímu, téměř čtyřicetiletému chodu. Budeme se těšit na další spolupráci s Vámi nebo představiteli Vaší obce.

plk. Mgr. Richard Jílek
zástupce ředitele

Poděkování

Vážený pane starosto, páni místostarostové, vážení obecní zastupitelé, vyslovuji Vám veliký dík za poskytnutí obecní dotace ve výši 400.000,-Kč. Farnost finanční prostředky použila na restaurování bočního oltáře sv. Barbory (312.340,- Kč) a 7 obrazů křížové cesty (malba 236.313,-Kč, truhlářské práce 153.300,-Kč). Celkem bylo tedy na výše uvedených renovačních pracích proinvestováno 701.953,- Kč. Nepodařilo se dokončit ještě nátěry a zlacení rámu v hodnotě 257.208,-Kč. Dále hodláme restaurovat dalších 7 zastavení křížové cesty, což znamená vynaložit celkové náklady ve výši 646.821,-Kč. Za veškerou dobrou dosavadní spolupráci Vám jménem farnosti vyslovuji upřímný dík.

Páter Václav Haltmar,
farář Církve římskokatolické
Ve Velkém Týnci,
8. února 2024

A zase ta hovínka...

Vážený pane starosto, s uznáním Vašeho zaujetí pro kvalitu života v naší obci, obracím se na Vás s důraznou stížností ohledně opakujícího se problému neuklizených exkrementů po psech, který narušuje pohodu a estetický dojem naší ulice Podštampilí ve Velkém Týnci.

Tento neblahý jev nepříznivě ovlivňuje denní rutinu obyvatel a poškozují pověst naší komunity. Přes veškerá opatření a povinnosti platné v naší obci, jsme svědky neustálého opomenutí ze strany některých občanů, kteří zanechávají psi exkrementy na veřejných prostranstvích.

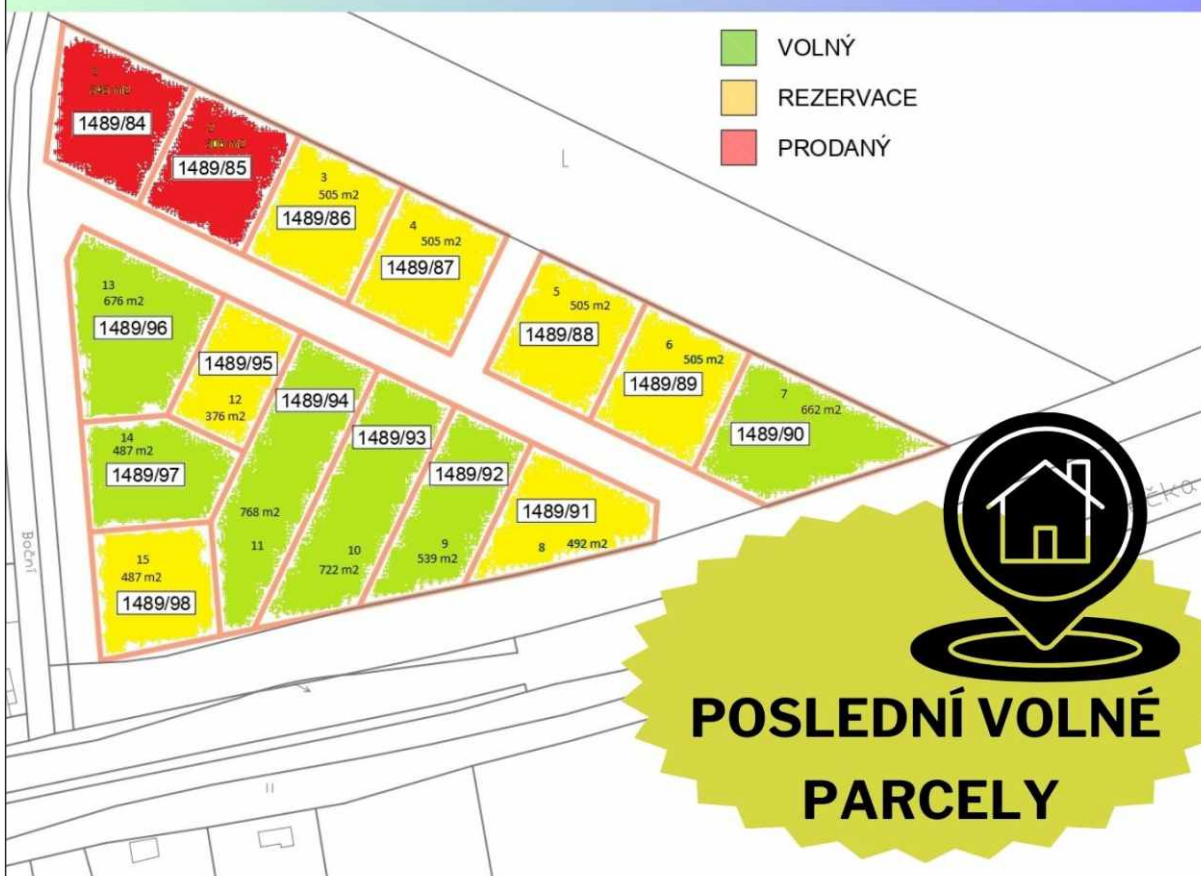
Tato situace není pouze záležitostí estetiky, nýbrž představuje také zdravotní riziko a výrazně snižuje kvalitu života pro všechny obyvatele, zejména děti, které se v ulici pohybují. Jedna se o nově vystavěnou část této ulice, kterou zřejmě spousta občanů stále považuje za polní cestu.

Proto s upřímným přesvědčením naléhám na Vaši okamžitou intervenci a prosím o přijetí rozhodných opatření, která zajistí pravidelný a důkladný úklid veřejných prostor od psích exkrementů v této lokalitě. Tímto krokem budeme moci společně přispět k obnovení čistoty, pořádku a harmonie naší obce.

S úctou Roman Kočíš

STAVEBNÍ POZEMKY VELKÝ TÝNEC NA PRODEJ

- VOLNÝ
- REZERVACE
- PRODANÝ

**POSLEDNÍ VOLNÉ
PARCELY**

ZASTAVITELNÁ PLOCHA Z29, VELKÝ TÝNEC

+ 420 607 808 622

Týnecké listy vyhláší soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

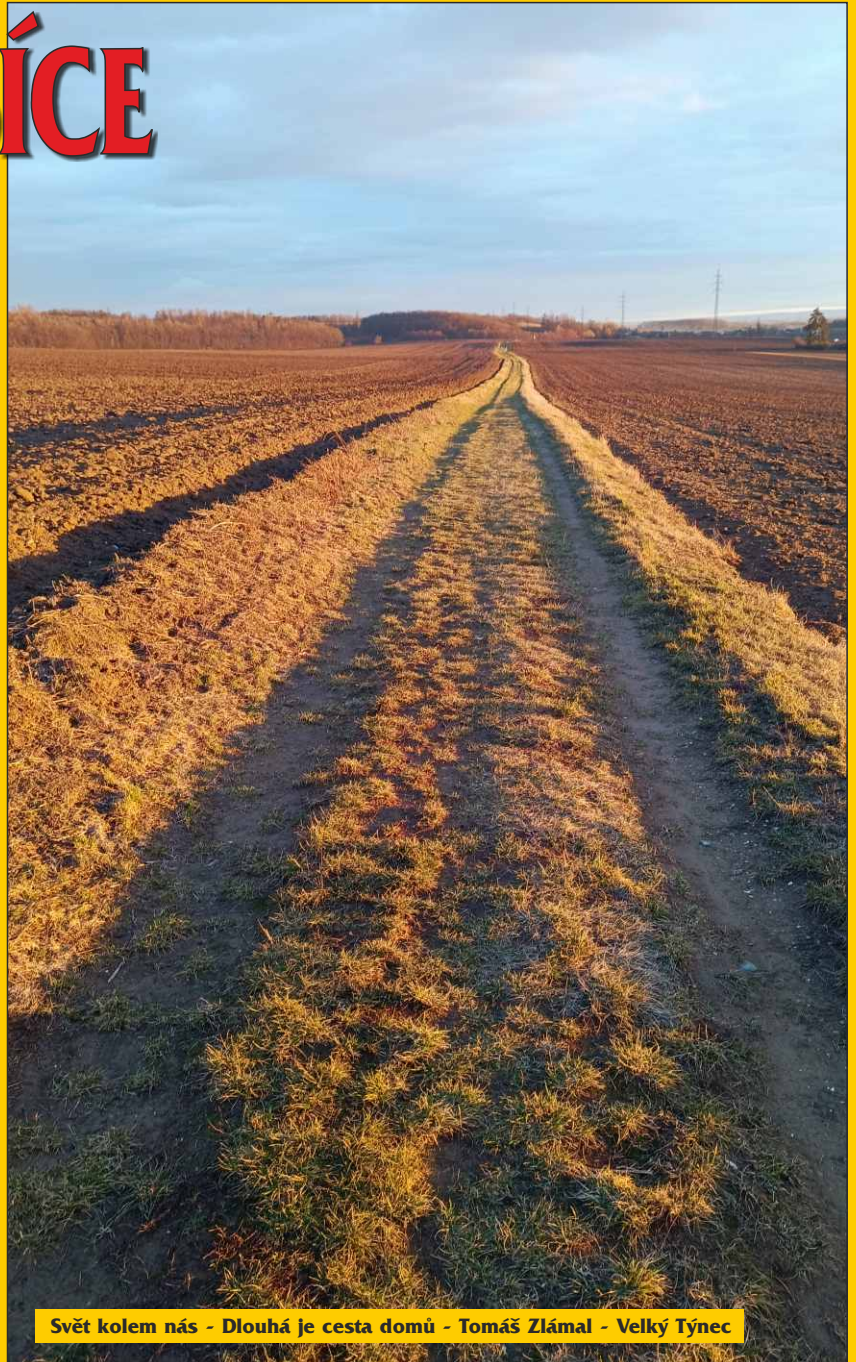
Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin, krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka
zařazena, rozhoduje autor.**

**Fotku je třeba zaslat na email:
mistostarosta@velkyty nec.cz**

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

Svět kolem nás - Dlouhá je cesta domů - Tomáš Zlámal - Velký Týnec

Svět kolem nás - Nebeská brána - Jiří Dvořák - Velký Týnec

Týnecký masopust se opět vydařil

Milí spoluobčané, v sobotu 10. února proběhl již osmý ročník Týneckého masopustu. Když jsem v pátek naše zákazníky zvala na sobotní veselí, jen málokdo věřil, že bude svítit sluníčko a my místo přichystaného punče vytvoříme více jak 300 piv! Ano, počasí nám zatím vždycky vyšlo. Snad je to proto, že všichni, kdo jsme za pultem, pracujeme zdarma a pro dobrou věc. Letošní vyte-

žek, díky vám všem, kteří jste nás přišli a přijeli podpořit ze širokého okolí, činil neuvěřitelných 52 tisíc korun! Tato částka poputuje do organizace Nedoklubko, kterou vám představila paní Štaffová na zámecké zahradě.

Musím poděkovat souboru Týnečáci, který každoročně ožíví celou akci a tím tomu všemu dá punc tradiční folklorní slavnosti. Mezi návštěvníky jsme mohli

vidět Honzika Vančuru, manžele Pogodovy nebo pana primáře z Hospice na Svatém Kopečku dr. Slezáka.

Jsem na všechny moje přátele pyšná, že obětují této bohubilé akci svůj volný čas. Není to legrace nachystat bezmála 600 řízků a dobrot, pod kterými se stoly prohýbaly. Jsem na vás pyšná! A jak řekl pan doktor Slezák: „V Týnci se svět ještě nezbláznil. Hýčkají si tady tradice a šíří

pohodu, kterou jim mohou závidět široko daleko!“ Díky všem před i za pultem, a když zdraví dovolí, tak za rok se budeme těšit na další setkání.

*Za všechny pořadatele zdraví
Vlastimila Coufalová*

Týnečtí senioři a Poupata

V sobotu 27. ledna jsme byli pozváni na církevní ples do Tověře. Poupata zatančila dva tance, každý v jiném kostýmu, oba se líbily.

V pátek 9. února se senioři i Poupata zúčastnili zábavného tanečního odpoledne ve Věsce. I tam se Poupata předvedla balkánský laděnými „Cikánkami“ a melodickorytmickým tancem „Náš dům“. Jak na plese v Tověři, tak i na tanečním odpoledni ve Věsce hrála hudba Dolanka. Líbilo se nám tam a odjžděli jsme s veselou náladou. Děkujeme panu Přemkovi Teimerovi, že nás tanečnice povzbuzuje a občas vypořádá při tanci za nemocné kolegyně. Také děkujeme panu starostovi, zastupitelstvu obce a hodné a milé Elišce Tomečkové za podporu naší činnosti.

© 5x archiv Klubu seniorů Velký Týnec

Josefa Kopečková,
členka Klubu seniorů Velký Týnec
a TS Poupata

Vyvolal Polibek Choroby covidovou vlnu? ptal se autor románu Tom Gottwald sám sebe

Můžete se našim čtenářům představit?

Enchanté, jmenuji se Tom Gottwald. Nejsem si jistý, co mám říct... Abych byl hozen toho se tu představovat, ale abych se zase nechvástl. Moc mě těší, že se mě na něco zeptáte. Jsem snaživý člověk, kterého zajímá spousta věcí, a rád si povídám a fantazírui. A tak se živím hlasem a konečně jsem i něco napsal.

Pracujete jako moderátor v rádiu. Co Vás vedlo k tomu napsat knihu?

Na mladém olomouckém Radiu Metropole jsem moderátor Pondělního podcastu a na nejoslouchanějším regionálním rádiu v Olomouckém kraji Radiu Haná jsem zprávař. V obou případech mluvím na mikrofon, ale kdybych ty role prohodil, moc by to nefungovalo. A k tomu ještě moderuji různé akce, a to už je úplně něco jiného. (smích) Moderátoři u nás na Radiu Haná poutavě propojují prvky vysílání a zprávařství připravují relace, ve kterých říkají, co se stalo. No a uznejte, jako zprávař fantazírovat nemůžu. To by dopadlo... Takže si to ventiluji do divotvorných příběhů, jakým je třeba Polibek Choroby.

Vy se těch výroků nebojíte. (smích) Dobrá, prozradím, že něco mimozemského tam je. Ale pokud tam mám talíře, tak jen jídelní. Příběh se děje s podstatě ne moc dávnou a v této galaxii – abych tak zareagoval na ty Hvězdné války. Ovšem jistá bestialita Predátora tam bude. A teď mě napadá, že Predátor (tuším) neútočil na těhotné. No ale v mojí knize... Brr, to snad tady ani nebudu říkat, co se tam děje s budoucími matkami. To si raději přečtěte tu knihu.

Po přečtení anotace se zdá, že se jedná o fikci založenou na základech skutečných míst, osob, možná i událostí. Měl jste někoho/nějaké místo jako předobraz?

Příběh knihy Polibek Choroby se odehrává na pozadí záhadné tunguské události. Kdo si úplně nemůže vzpomenout, tak to je dosud nevysvětlený úkaz, ke kterému došlo v roce 1908 nad centrální Sibiří v carské Rusi. U řeky Podkamenná Tunguska ve výšce asi pěti kilometrů nad zemí něco bouchlo a nikdo neví co. A byla to strašná rána, podle pozdějších průzkumů poničené oblasti šlo o výbuch 2000krát větší než atomová bomba svržená na Hirošimu. Ale co to bylo, kdo ví... No a já jsem si dovolil v kontextu této události vytvořit příběh, který má prvky sci-fi, detektivky, hororu i trpce romantického románu.

Zároveň mám z anotace tak trochu pocit, že Choroba se tak trochu podobá covidu v době, kdy jsme o něm skoro nic nevěděli a s hrůzou sledovali televizi, když se skoro vše uzavřelo. Inspiroval jste se covidem, nebo se covid inspiroval vámi?

Musím říct, že ta druhá možnost mě dosud děsí. V půlce roku 2019 jsem dopsal příběh o záhadné nemoci, která se zničehonic objevila kdesi na východě a která kosí lidi jako mouchy. Nikdo neví, co s ní dělat, a tak se lidé brání znepřístupněním obcí a dalšími reakcemi, které se objevily během koronavirové situace. A koronavirus se objevil kdovíodkud na východě a začal šířit koncem roku 2019. Ano, kouzl jsem se do pěsti a utěšoval se, že jde jen o shodu náhod.

Jak dlouho vám trvalo, než jste dal knížku dohromady?

Není to poprvé, co jsem tuto otázku dostal. A odpovídal jsem na ni vždy s rozpaky. Protože jsem si to nepamatoval. Měl jsem takové tušení, že jsem knihu začal psát v roce 2017. I to jsem párkrát s nejistotou řekl. Bylo to špatné tušení. A když jsem tu otázku dostal i od vás, tak už jsem se tedy musel podívat do svého deníku. A dolistoval jsem až do

30. prosince 2014 a tam byla ta věta. „Rozepsal jsem román! Vážně! Můj první román. Řekl bych, že se bude jmenovat Dotek Choroby a bude skvělý a vydám ho.“ Inu psal jsem to velmi nesouvisle. Kvůli nabitému pracovnímu a rodinnému programu jsem se k psaní moc nedostal. Ale dotáhl jsem to do konce, a to se počítá.

Dělal jste i nějaký průzkum?

Nejeden. Chtěl jsem, aby v příběhu všechno pěkně sedělo.

Kdo byl první člověk, který si ji přečetl?

Moje milovaná manželka Klárka. Dávala mi po celou dobu psaní skvělé podněty prakticky ke všemu.

Je něco, co byste na knize změnil?

Příběh se mi líbí tak, jak je. Ale jednou bych chtěl, aby ji někdo vydal v pevné vazbě a s nějakými kouzlujícími ilustracemi.

Čtete rád? Jaká je vaše neoblíbenější kniha?

Čtu rád. Nemám na to pro samý život

moc čas, ale snažím se. Ještě jsem si nenašel nejoblíbenější knížku, ale docela se tomu blíží Zpěv vzdálené země od A. C. Clarka nebo Deset malých černoušků Agathy Christie.

Ovlivnil vás nějaký spisovatel při psaní Choroby? Máte nějakého spisovatele jako vzor?

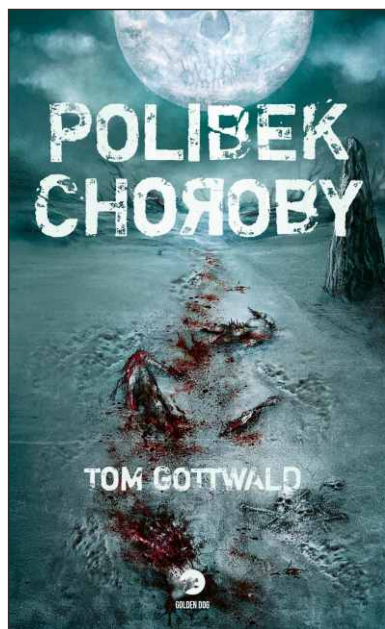
Určitě. Ovlivnili mě Albert Camus, Michail Bulgakov a Mary Shelley. Nicméně, že bych měl nějakého spisovatele jako vzor... Inu celkově si vážím každého, kdo najde odvahu psát.

Prozradíte, na co se od vás můžeme těšit?

Trošku naznačím. Pomalu vytvářím příběh, ve kterém se podíváme do hlubin stříbrných dolů. Snad to dám dohromady brzy a vyjde to dřív než za deset let. (smích)

Děkujeme za rozhovor. Knihu Polibek choroby si budete moci již brzy zapůjčit v Knihovně Velký Týnec!

Ptala se Eliška Tomečková

Jeden by si řekl, že když děláte zpravodaje, tak se knížka bude spíše do žánru fikce. Proč právě sci-fi? Jste fanouškem?

Vidíte, taky si to myslím. Když je člověk profesně zavalený fakty, pravidly a přesností, tak je naprosto v pořádku, že si o samotě aspoň trochu zafantazíruje. Pak čelí překvapivým pohledům a poznámkám a je to milé. A na sci-fi je skvělé to, že vám dovolí popustit uzdu představivosti. To je to fi-, ale zároveň musíte dodržovat to sci-, takže musíte hlídat i ten vědecký aspekt. A sci-fi jako žánr mám rád. Verbalizuje představy, kam to můžeme dopracovat. Ať v dobrem, nebo špatném.

Myslím, že většina lidí si pod pojem sci-fi představí mimozemšťany a létající talíře, Star Wars nebo Predátora. Váš příběh ale jako klasické sci-fi nevypadá. Přijde si fanoušek klasické sci-fi na své?

**KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC**

ČTENÁŘSKÁ AMNESTIE

Přišla Vám upomínka od knihovny?
Nestihli jste vrátit knihy včas?
Máte na kontě pokutu?

Nevadí!
Pokud vrátíte v měsíci březnu knihy do knihovny, nebudete platit pokutu!

Knihovna.velkytynec.cz

**KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC**

OTEVÍRACÍ DOBA

Úterý a čtvrtek 16:00 - 18:00

Krátké zprávy z knihovny

Kurz první pomoci pro seniory

Ve středu 24. ledna proběhl na malém sále společenského domu kurz první pomoci pro seniory. Zúčastnilo se jej 15 se-

niorů, kterým lektori ukázali, jak se mají zachovat v krizových situacích a jak správně poskytnout první pomoc.

Odměna za vysvědčení - Zpívej! 2

Ve čtvrtek 1. února připravila knihovna a Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec jako odměnu za vysvědčení pro děti promítání filmu Zpívej! 2 a doprovodný program. Děti (a nejen ty školou povinné) si mohly zkusit zvukové pexeso, vymalovat si zvířecí záložku, počítaly schody vedoucí do knihovny, zkoušely najít pomocí baterky skryté předměty, stavěly pódium, zkoušely si rychle říct jazykolamy, své znalosti o zvířatech si ověřily v kvízu a v neposlední řadě si zkusily v časovém limitu poznat co nejvíce zvířat. Domů si odnesly malou odměnu. Knihovna všem zúčastněným děkuje! Byli jsme rádi, že jste se dostavili v tak velkém počtu.

Stali se z opičky Kuličky a indiána Velká Noha kamarádi?

V neděli 11. února v kině ve Velkém Týnci proběhlo divadelní představení Jak se rodí kamarádi? Hra vyprávěla o tom, jak je důležité přátelství a že kamarádit se může opravdu každý. Deštivé odpoledne se rozhodlo strávit v kině přes 60 diváků. Představení bylo skvělé! Herci zapojovali i publikum. Každý dětský návštěvník obdržel i lízátka a záložku. Máme i podepsané knihy od Miroslava Hraběte i Markéty Harasimové! Brzy se na ně můžete těšit v Knihovně Velký Týnec!

Děkujeme také obci Velký Týnec za finanční podporu, díky které jsme mohli divadlo uskutečnit!

*Eliška Tomečková,
knihovnice Místní knihovny Velký Týnec*

V březnu se můžete těšit na Březen měsíc čtenářů - Knihovna Velký Týnec si pro všechny nachystala přednášky a besedy, soutěže a Kniha-dýlko. Máte se na co těšit!

**KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC**

Po stopách předků

14. března od 15:00
Kino Velký Týnec

**Přednáška o tom, jak pátrat po předcích,
o zajímavostech z genealogie a historie.**
**Přednášku povede Martin Kašpar,
genealog a kronikář.**
Vstup zdarma!

KNIHA DÝLKO

KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC

vás zvou na představení

Kyky ryký, dobrý den!

16. března od 15:00

Malý sál Společenského domu

Veselé příběhy ze dvorčku.

Délka představení je 30 - 45 minut.

Děti se seznámí s domácími zvířátky
a naučí se něco, co se jim bude hodit
každé ráno.Po představení následují literárně
tvořivá dílnička.

Vstup zdarma!

KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC

Libavá

jedinečné území přírody
uprostřed civilizace28. BŘEZNA OD 15:30
KINO VELKÝ TÝNECDušan Pořízka ve své přednášce
představí krásy Libavé, její
historii, geografii, vojenský
výcvikový prostor nebo
myšlivost na Libavé

Vstup zdarma!

KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC

Soutěž pro dospělé čtenáře

Půjčte si během měsíce března alespoň jednu knihu.
Vyplňte soutěžní lístek a vložte jej do připravené schránky.
Každá další návštěva = možnost zvýšit šanci na výhru.Paní knihovnice vylosuje 2. dubna ze všech soutěžících
jednoho šťastlivce, který vyhraje knihu.KNIHOVNA VELKÝ TÝNEC, KLUB SENIORŮ
VELKÝ TÝNEC A SENIORON POŘADAJÍ
PŘEDNÁŠKU NA TÉMA

PODVODNÉ JEDNÁNÍ NA INTERNETU

16. DUBNA OD 16:00

MALÝ SÁL SPOLEČENSKÉHO DOMU

Jak poznat podvodné emaily?
Jak na bezpečné online nákupy?
To a mnoho dalšího se dozvíte!
Možnost osobní konzultace.SENIORON
NEZISKOVÁ ORGANIZACEKNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Čtecí babička v mateřské škole

O čtecích babičkách ve školce jsme se dočetli v médiích, slyšeli o tom od jiných kolegyň. I naše mateřská škola si přála mít čtecí babičku a proto jsme oslovili místní senior klub. Našly se dvě čtecí babičky, jedna chodí k nám na hlavní budovu a jedna dochází do MŠ Včelka. Děti se na babičky vždy moc těší a rády poslouchají pohádky, které jim babičky čtou. Také mají všetečné otázky, na které jim babičky rády odpovídají nebo si povídají o přečtené pohádce, příběhu, tématu, který děti zajímá apod. Dokon-

ce si připravily i písničku, kterou babičce při návštěvě zazpívaly. Babička, která chodí číst na hlavní budovu, to má trochu složitější. Aby zažily babičku všechny děti, tak každou středu v týdnu je v jiné třídě. Ale to nevadí, děti ji už znají a babička poznává je.

Moc se nám tato spolupráce líbí a utužuje se tím vztah dětí k seniorům. Babičkám děkujeme.

Kolektiv učitelek MŠ

© archiv MŠ Velký Týnec

Naše cesta za zvířátky

Co se týče počasí a povětrnostních podmínek, byla letošní zima k lesní i polní zvíři více než milosrdná. Přesto jsme se s dětmi z mateřské školy jako předcházející roky vydávali ke krmelcům s nějakými dobrotami. Protože povědomí o ochraně přírody je nutné pěstovat co nejdříve, vypravili jsme se i s těmi nejmenšími. Jelikož nejsme ještě zdatní turisté, zvolili jsme krmelec za čistíčkou odpadních vod, která není příliš daleko. Byli jsme moc zvědaví, jestli i do těchto míst zvířátka chodí a jestli jim naše dobroty chutnaly, a tak jsme po nějaké době uskutečnili kontrolní výšlap. Čekala nás dokonce dvě milá překvapení: jednak z naší nadílky krmelčů nic nezbylo a jednak bylo okolí krmelce krásně proklesané a vyčištěné.

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Jana Přikrylová, učitelka

Únor v Beruškách

Jako každý měsíc u nás ve třídě proběhlo mnoho zajímavých aktivit. Přestože jde o nejkratší měsíc v roce, sešlo se nám toho pozeňaně. Nejen velmi zajímavé týdenní téma o lidském těle, povídání o masopustu s pořádáním karnevalu, vzdělávací program „Ptáčci na našich krmítkách“, ale i seznámení se s vážnou hudbou a hudebními nástroji. Děti si vyzkoušely hru na zvonky i na kovový meditační buben, který máme nově ve školce k dispozici. A nesmím zapomenout na několik oslav narozenin, které jsou vždy krásným zpestřením týdenního programu. S dětmi se již těšíme na pořádné jarní počasí, abychom mohli pozorovat jarní kytičky v zahradách při procházkách.

Kateřina Parčová, učitelka

© 5x archiv MŠ Velký Týnec

Karneval ve školce

Na Popeleční středu jsme ve školce uspořádali ve všech třídách karneval pro děti. Školka se změnila v jedno velké šapitó plné klaunů a barevných balonků. Od rána začaly přicházet děti v kostýmech a přinášely si vlastní občerstvení, o které se podělily se všemi dětmi ve své třídě. V každé třídě se tančilo, hrály se hry, soutěžilo se a hodovalo. O zábavu se v každé třídě postaraly paní učitelky, které vyzdobily nejen své třídy, ale i sebe, a v kostýmech již vítaly děti u dveří.

Starší děti s výzdobou svých tříd pomáhaly a karneval byl pro ně perfektním zakončením dvoudenních příprav. Děti se ukázaly jako zdatní tanečníci a celý den si báječně užily. Za celý kolektiv mateřské školy děkujeme rodičům, že děti podpořily přípravou masek a dobrot na stůl.

*Pedagogický kolektiv
Mateřské školy Velký Týnec*

© 4x archiv MŠ Velký Týnec

Jak nám roboti pomáhají

V mateřské škole měly nejstarší děti program od Malé univerzity. Program nesl jméno DIGI BEZ DIGI. V rámci di-

gitalizace se děti hravou formou seznámily s roboty. Povídky si o tom, jak nám roboti ulehčují práci, ale také o tom, kde

všude se s roboty můžeme setkat. Děti řešily logické úkoly, pracovaly s logickou sítí. Děti se také naučily progra-

movat robota, aby splnil úkol, který mu byl zadán.

Tereza Valentová, učitelka

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Děti ze Včelky se starají o ptáčky

Zimní období je časem, kdy se příroda naladí do klidu, dny se krátí a příroda odpočívá. Ale to neznamená, že by na ni naše děti „včelky“ neměly myslet. Uživaly si zimní radovánky se sněhem, mrazík jim zbarvil tvářičky do červena, ale děti se také zajímaly, jak se daří zvířátkům ve volné přírodě v zimě. Nejdříve si povídaly o typických znacích zimy a získané poznatky si ověřovaly přímo v přírodě na vycházkách. Při seznamování s písní „Huboval vrabčák na zimu“ si děti povídaly, jak se o ptáčky v zimě postaráme.

Naučily se básně: „Krmítko“

*Na krmítko přileť ptáčku,
vem semínko do zobáčku.
Zima jistě dlouhá bude,
sníh už leží téměř všude.
Nemusíš mít obavu,
tady najdeš potravu.
Ptáček volá Vítku! Jirko!
Sypte zrnka na krmítko!
Kdo se o mě nepostará,
bez písniček bude z jara.*

Děj písní i básní děti vyjádřily hrou na tělo, poskoky, letem ptáčků, píseň doprovodily Orffovými nástroji, nabarvily ptáčkům pestrobarevně budky, aby jim chutnalo, ze semínek a tuku namačkaly semínkové koule na zavěšení na větve stromků. Starší děti také poznávaly stopy zvířete ve sněhu. Pozorování poskakování kosa v trávě přehlušilo švitoření vrabců v keřích u potoka. Při procházkách přírodou za naší obcí děti rády pozorovali měnící se přírodu a nasloucha-

ly zvukům probouzejícího se jara. Měly tak možnost ověřit si, že pokud se v přírodě chováme tiše, můžeme slyšet mnoho zajímavých zvuků, například si nepozorovaně prohlédnout kosa, který svým žlutým zobáčkem hledá první broučky v trávě. Do krmítek děti pravidelně sypaly sýkorkám, pěnkavám, čížekům, vrabčákům i kosům zrní a slunečnicová semínka.

Mile nás potěšilo, když děti našly v jedné předzahradce u domu první sněženky. S radostí jsme si společně řekli básničku: „Sněženky pro maminku“

*Sněženky rozkvetly k sobě se tulí,
hlavičky pozvedly, zvonečky zvoní.
A víš, co zvoní?
Nejdříve tichounce, pak nahlas za to,
že naše máma je naše zlato.*

Tato pestrá poznání si děti připomenuly při návštěvě paní Pacovské na hlavní budově MŠ, která si pro děti připravila poutavý tvořivý program plný zajímavých názorných poznatků. Ukázky krmítek a budek pro ptáčky, vycpané ptáčky pro názorné určování, jak se ptáčci jmenují a které mohou u krmítek pozorovat. Tento projekt byl skvělou možností, jak mohli děti upevnit své znalosti a kreativitu a zároveň se naučit mnoho nového.

Celkově projekt přinesl dětem radost, byl pro ně inspirativní a ukázal jim, jak je důležité chránit a pečovat o naši přírodu a těšit se na blížící se jaro.

Za třídu Včelk: Jarmila Hudečková

© 5x archiv MŠ Velký Týnec

Maškarní karneval

V našem rodinném centru Čmelda jsme se rozhodly pokračovat v tradici pořádání dětského karnevalu v naší obci. Na začátku posíláme velké díky panu starostovi a obci Velký Týnec za finanční podporu a rovněž paním učitelkám z Mateřské školy Velký Týnec za nachystání výzdoby i osobní účast na karnevalu. Poděkování patří i maminkám, které navštěvují Rodinné centrum Čmelda a přišly pomoci s chystáním sálu, a především pak rodině Míši Dvořákové, Pavly

Magnové, Míši Šukové a Gabči Kotkové, bez kterých by karneval neproběhl tak skvěle a hladce.

Již v pátek se nafouklo přes 200 balónků a vyvěsilo na 60 klaunů, aby se sál změnil v zábavný a barevný cirkus. Téma cirkusu se použilo i na fotokoutek, kde se mohly děti nechat vyfotit, aby měly krásnou vzpomínku na tento den. Děti v sobotu odpoledne začaly přicházet v úžasných maskách a kostýmech. Do konce se do kostýmu převlékli i někteří

rodiče. O zábavu se postaraly klaunky Jožina s Olinou, které přijely se skvělým programem pro děti. Děti se s nadšením zapojovaly do soutěží, tancování a nikdo nesešel sám v koutě. Pro děti byla nachystána tombola, v které se vyhrálo přes 90 dárků v okamžité výhře a přes 50 dárků v hlavní tombole. Nechybělo vyhlášení o nejlepší a nejoriginálnější kostým, které jsme odměnily dárkem. Zvolily jsme 3 kategorie: holčičí, kloučičí a skupinové.

Děti mohly využít malování na obličeji, koupit si cukrovou vatu a jiné drobnosti k občerstvení. Na své si přišli i rodiče. Účast byla hojná a na šťastných obličejích dětí jsme viděly, že naše práce měla smysl. Těšíme se na příští rok!

*Za Rodinné centrum Čmelda
Petra Andrášková a Katka Parčová*

8x archiv RC Čmelda

Pololetní vysvědčení

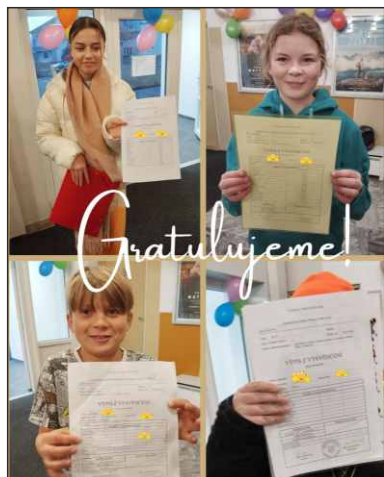
Školní rok se přepůlil a všechny děti byly při příležitosti pololetního vysvědčení pozvané na promítání filmu „Zpívej“ s doprovodným programem.

Na děti čekala zábavná stanoviště, která připravila slečna knihovnice Eliška Tomečková. Děti si ověřily znalosti ve zvířecím kvízu, vymalovaly si záložku do knihy, vyzkoušely si tipovací soutěž a postřehovou hru. Všechny děti čekala odměna v podobě cukrovinek, trpytých tetování, malování na obličej, zvířecích bločků a druhou šanci dostaly i staré vyřazené knihy, které si mohly děti odnést domů. Gratulujeme dětem k pololetnímu vysvědčení a přejeme mnoho úspěchů ve 2. pololetí.

Členové Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec

© 11x archiv RC ěmelda

TIP NA VÝLET Levandulový statek Bezděkov

Levandulový statek najdeme v Olomouckém kraji v malé obci Bezděkov u Úsova asi 40 km severozápadním směrem od města Olomouc. Přijet ke statku je možné přímo autem, pro návštěvníky je zde zřízeno menší parkoviště. Do obce se však také dostanete i autobusovou dopravou z okolních větších měst.

Hlavní levandulová sezóna probíhá v období od konce června do půlky července, kdy jsou levandule v nejkrásnějším květu. Každý rok se však období jejich kvetení může o nějakou dobu lišit, v závislosti na počasí a délce slunečního svitu. Z tohoto důvodu je dobré sledovat facebookové stránky levandulové farmy, ze kterých získáte informace, které jsou pravidelně aktualizovány a doplňovány.

První levandulové políčko bylo osázeno rostlinkami v roce 2014. Od tohoto roku probíhá postupná výsadba dalších rostlinek na pole o velikosti pěti hektarů, které obklopuje Bezděkovský statek. Levanduli z úrody majitelé zpracovávají ve svých vlastních bistrtech a kavárně. Z další části vyrábí různé výrobky a levandulový olej.

Mimo levandule se zde také pěstuje zelenina, ovoce nebo bylinky, jako jsou měsíček, chrpa, máta nebo meduňka.

V prostorách statku jsou k vidění také zvířata – prasátko Čenda, psi, kočky, slepice nebo stádo ovcí, které spásá trávu přímo mezi levandulemi.

Během návštěvy si můžete projít levandulová pole, k odpočinku slouží dřevěné altánky s posezením. Na menším políčku je vybudovaná pergola, kde je možné si v klidu vychutnat levandulovou zmrzlinu, limonádu, levandulové víno, pivo nebo kávu, či dát si i něco dobrého na zub.

V případě, že si chcete udělat menší procházku a užít si výhled na levandulová pole a okolní krajinu, vydejte se po Levandulové stezce, během které se dozvíte zajímavosti o místě a okolí nebo si zahrajete naučné hry. Na konci stezky je pro všechny návštěvníky k dispozici samoobslužný lesní bar s posezením, možností opečení špekáčků nebo přenocování.

Levandulový statek návštěvníkům dále nabízí komentované prohlídky včetně možnosti nastříhat si vlastní kytičku z levandulí. Prohlídky probíhají po předchozí telefonické domluvě nebo emailové objednávce. Mezi záahony levandulí je možné si domluvit relaxační masáž éterickým olejem, který byl na statku vydestilován. Dále zde probíhají lekce tradičního indického učení jógy, levan-

dulové svatby nebo také stanování a kempování na kopci nad vsí.

Každoročně ve dnech 5. a 6. července probíhá na loukách okolo statku levandulový festival. Tato akce je tahákem zájmu pro všechny, kteří mají rádi levanduli, farmářské a místní produkty a k tomu dobrou muziku a zábavu. Po celou dobu festivalu je možné ochutnat

různé originální občerstvení v podobě levandulové limonády, kávy, zmrzliny, piva nebo klobásy s levandulí, sýrů, dezertů a dalších specialit. Na hlavním pódiu probíhá bohatý program. Každý rok festival navštíví také známý šéfkuchař Jan Rimpler, který návštěvníkům ukazuje, jak vařit s levandulí. Pro děti je připraven bohatý program, mohou vyzkoušet různá řemesla – např. řemeslo kováře, tkadleny nebo krajčářky, anebo se mohou projet na koních či ponících.

Výrobky z levandulové farmy jsou také k zakoupení v Levandulovém bistru v Olomouci na Horním náměstí nebo v Levandulové kavárně v Zábřehu na Moravě.

Eva Pospíšilová

Zdroj:
Levandulová kavárna - Levandulový statek Bezděkov (levandulovystatek.cz)

© 4x Eva Pospíšilová

Skautský ples

V sobotu 3. února proběhl v týneckém Společenském domě Skautský ples. Ten otevřel své brány veřejnosti v 19:00 hodin a od té chvíle bylo k dostání pivo, točená kofola, na malém sále pak guláš, jednohubky a další občerstvení a také víno. Nahoře byl zároveň prostor zakoupit si tombolové lístky a nechat se vyfotit ve fotokoutku. V pekle byly k dostání jak míchané drinky, tak panáky. Od 19:00 hodin běžela na pozadí plesového dění hra, aby se hosté nejen tancem zabavili do prvního bodu programu. K tanci a poslechu hrála kapela Blue Apple, která servírovala nejdříve taneční jazzové písně, později přidala i popové skákačky. V první delší pauze, kdy kapela a tancující hosté čerpali sílu, bylo možno vychutnat si první předtančení, již tradičně našich skautských bratrů a sester ze skautského oddílu z Doloplaz, kteří si tentokrát nachystali předtančení na motivy filmu a muzikálu The Greatest Showman. Hodinu po nich nastoupila světelná show, doprovázená dramatickou hudbou a ukončena bouřlivým potleskem. Tím ovšem kulturní zá-

žitek neskončil, protože ve 23:00 hodin jsme vystoupili my, týnečtí skauti. Protože jsme chtěli navázat na muzikálovou tematiku doloplazských kolegů, vybrali jsme si k našemu předtančení film Starci na chmelu a na písně z tohoto filmu si naše šikovně vedoucí připravily předtančení.

Díky štědrosti sponzorů, včetně obce Velký Týnec, Smíšeného zboží Lexová, Hospody Vesnice, Potraviny Novák, Řeznictví Coufalovi a dalších bylo možné vyhrát nějakou zajímavou cenu v tombole: wellness v Maximusu, lehký stan pro tři, poukázku do Hospody Vesnice, poukaz na tetování, spotřebiče, lístky do divadla, dort a další. Kapela hrála 210 platicím plesajícím až do 1:30 hodin.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří nám pomáhali ať už s přípravami, radami, pomocí na plesu i při úklidu, nebo příspěvkem. Velké díky patří také všem přichozím, bez nichž by ples neměl žitou atmosféru. Za rok zas!

Marie Zdráhalová,
Skaut Velký Týnec

Uklidme svět Uklidme Česko

Uklidme společně Čechovice a okolí
sobota 6. dubna
sraz u obecní úřadovny v 9.00 hodin

Připojte se k největší celorepublikové environmentální akci.

Pro ty, kterým není lhostejné prostředí, ve kterém žijí.

Rukavice, pytle a odměny zajištěny.

www.uklidmecesko.cz

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Jarní výlet do lužního lesa

V březnu již jaro naplno přebírá otěže od zimy, a přestože některé dny bývají ještě velmi chladné a příroda na první pohled spí, tak opak je pravdou. Každý slunečný den probouzí k aktivitě čím dál více živočichů a rostlin. Pro některé z nich se jedná o nejdůležitější část roku, která však brzy pomine, a proto je třeba jí naplno využít. Známému jevu, kdy jarní květena rozkvetne v celé své bohatosti, v zatím prosvětleném lese bez listů, říkáme jarní aspekt a my se za ním se vypravíme v březnové Přírodě kolem nás.

šim nevhodným hospodařením. Proto je u nás řada lužních lesů chráněna jako rezervace a o vyhlášení dalších se diskutuje, někdy také plamenně, jak ukazuje případ plánované Chráněné krajinné oblasti Soutok, která by měla pomoci zachovat přírodní hodnoty našeho druhově nejbohatšího lužního lesa na soutoku Moravy a Dyje.

Z Velkého Týnce to máme do lužního lesa nejbližší do Přírodní rezervace Království u Grygova, který propůjčil jméno našemu mikroregionu. Dalšími pěknými lužními lesy v okolí jsou Národní přírodní

terou doporučujeme k návštěvě, je Dolní les u obce Tří Dvory poblíž Litovle. Po sněženkách vyrůstají fialové (a někdy i bílé) kvetoucí dymnivka plná a dymnivka dutá (podle typu jejich hlíz), které rádi navštěvují čmeláci. Místy narazíme také na jednotlivé rostliny nebo i skupinky prvosenky vyšší, lidově nazývané petrklíč, se střapci bledě žlutých květů. Na některých místech pak můžeme nalézt sasanku pryskyřníkovitou se sytě žlutými květy a hojnější bílé kvetoucí sasanku hajní. Pokud vyrazíte na vycházku do lesa Království, tak hledejte

chyni jako součást salátů, polévek, omáček nebo nádivek. Jeho sběr je povolen pouze mimo chráněná území, což bohužel někteří milovníci zdravé stravy v lese Království nerespektují. Při sběru česneku však dejte pozor, protože každoročně dochází k několika záměnám s listy konvalinky nebo ocunu, které jsou smrtelně jedovaté. Rozlišení je poměrně jednoduché, konvalinka ani ocún nemají typickou česnekovou vůni.

Proč je vlastně květena lužního lesa nejbohatší právě na jaře a nikoliv později? Důvodem je, že jarní byliny využívají

Lužní les u Tří Dvorů se záplavou bledulí jarních

Lužní lesy jsou typické pro údolí velkých řek, jako je Morava nebo Labe. Vyznačují se vysokou hladinou spodní vody a dřívě bývaly pravidelně zaplavovány při jarních povodních. Kvůli regulaci našich vodních toků k tomu však dochází stále vzácněji, přesto však lužní lesy mohou pomoci zbrzdit a oslabit povodně, a nejen ty jarní. Nejzachovalejší lužní lesy v naší zemi nalezneme vzácně v Polabí, Poodří a roztoušeně v povodí Moravy. Jedná se o mizející a ohrožený typ krajiny, který trpí vysycháním, přeměnou na zemědělskou půdu, těžbou šterko-písků, přítomností obor pro zvěř a dal-

rezervace Žebračka u Přerova, a především Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví, která se táhne podél řeky Moravy od Mohelnice až k Olomouci. Ať už navštívíte na jaře kteroukoliv z těchto lokalit, budete na svém výletě odměněni koberci květů, jaké lze u nás spatřit jen málokde.

Jedněmi z prvních rozkvétajících rostlin, které vytváří celé porosty, jsou sněženka podsněžník a bledule jarní. Zatímco sněženka je ve všech okolních lužních lesích poměrně hojná, bledule nalezneme především v Litovelském Pomoraví. Velmi bohatou lokalitou obou druhů,

© 2x archiv autorů

Ladoňka karpatská je skvostem rezervace Žebračka u Přerova

zvláštní avšak velmi ozdobnou rostlinu hvězdnatec čemeřicový. Není to těžké, protože se v Království vyskytuje poměrně hojně. Hvězdnatec má žlutý květ složený z drobných kvítků, který lemují zelené listy (listy podepírající květenství). Málokdo by hádal, že náleží do čeledi miřkovitých, a tím pádem se jedná o „mrkev“. Další zajímavostí hvězdnatec je jeho rozšíření. Jde o karpatskou rostlinu, u které probíhá Královstvím západní hranice rozšíření. Při procházce rezervací Žebračka u Přerova určitě narazíte na další poklad, kterým je ladoňka karpatská připomínající malý modrý hyacint. Jde rovněž o karpatský druh, který v ČR roste pouze podél Bečvy a Moravy.

Později v dubnu velké části lužního lesa zaplaví pole česneku medvědího, který se stále více prosazuje v naší jarní ku-

dostatku slunečního světla ještě před plným olistěním stromů. Jakmile duby, jasanu, habry a další dřeviny nasadí naplno listy, zastíní tím bylinné patro a odeberou bylinám většinu životodárného světla a tím i energie. V průběhu pozdního jara a léta se les zahalí do zeleného přítmí a v jeho podrostu převládnu rostliny, které lépe snášejí stín, například kopřivy. Jarní výprava do lužního lesa má také další nespornou výhodu, a to, že nás nebudou obtěžovat oblaka krvežíznivých komárů. Pokud byste během výletu narazili na zajímavou rostlinu a nevěděli si rady s určením, tak nám zašlete fotografii na email ales.pecinka@gmail.com a my rádi poradíme.

Aleš a Petra Pečinkovi

© ilustr. foto

Vzácná „mrkev“ hvězdnatec čemeřicový

© ilustr. foto

Česnek medvědí mají rádi nejen medvědi

Kamionové legendy Mercedes-Benz se vrací na Rallye Dakar

Dakarská rallye, nejtěžší rallye světa, se konala v lednu letošního roku. Nás v České republice potěšilo samozřejmě vítězství českého týmu Martina Macíka v kategorii kamionů. Rallye se ale účastní i historická dakarská vozidla, která soutěží o stupně vítězů v soutěži Dakar Classic. Ve startovním poli kategorie Classic se letos objevilo i několik nákladních vozidel značky Mercedes-Benz. Německý Völkel Dakar Team se letos poprvé zúčastnil v kategorii historických vozidel a na start připravil dva kamiony někdejší „Fast Assistance“ Mercedes-Benz NG 2636 6x6. Vozidla této typové řady, která byla později nazývána SK (Schwere Klasse, těžká třída), jsou zna-

mé svou robustností, výkonem a legendární spolehlivostí. Díky tomu a péči restaurátorů jsou i po více než třiceti letech schopná absolvovat tuto extrémně náročnou soutěž.

Zmíněné dva vozy byly původně dodány týmu Mitsubishi Dakar v roce 1986 a 1987, kde jezdily v rámci závodu jako rychlá asistenční vozidla. Jsou vybaveny vidlicovým desetiválcovým motorem, který poskytuje z objemu 18,5 litru výkon 360 koní. S maximální konstrukční rychlostí 125 km/h a pohonem všech kol 6x6 jsou tato vozidla pro výzvy Rallye Dakar ideálně vybavena. Vozidla byla nasazena na Rallye Dakar každý rok až do roku 2009. Po této dlouhé a úspěšné kariéře byla prodána společnosti JDM Catering a až do roku 2020 se používala v závodech Africa Race. V roce 2020 vozidla převzala společnost Rally Raid Service GmbH, kterou řídí Jörg Sand a Bastian Klausling. S podporou zkušených partnerů a restaurátorů nákladních vozů Mercedes-Benz byla vozidla zrestaurována a připravena pro budoucí závody.

Tato dvě vozidla slouží servisnímu týmu, který podporuje televizní moderátorka,

© 3x Daimler Truck ČR

automobilová závodnice a bubenice Lina van de Mars. Vozidla nejsou zajímavá nejen svou technikou, ale také známými osobnostmi Dakar Rally, které je řídily. Patří mezi ně vítěz Dakaru Henry Magne (kopilot) a technický manažer Dakaru Thierry Viadot. Společnost Völkel, která sponzoruje tento závodní tým, má sídlo v Remscheldu na západě Německa a zabývá se výrobou a pro-

dejem nástrojů a technologií pro řezání závitů. V tomto oboru má více než 100 letou zkušenost.

Zbývá jen dodat, že všechny nákladní vozy Mercedes-Benz řady SK, které jely v klasifikaci kategorie Classic, dojely zdárně do cíle.

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

Daimler Truck Česká republika s.r.o. předal tahač návěsů Mercedes-Benz eActros 300 společnosti HOPI

Logistická a potravinářská společnost HOPI převzala plně elektrický tahač návěsů Mercedes-Benz eActros 300. Vozidlo bude využívat v pravidelné přepravě zboží z pobočky v Prostějově. Předání elektrického tahače návěsů Mercedes-Benz eActros 300 logicky navazuje na dlouholetou spolupráci mezi dovozcem nákladních vozidel Mercedes-Benz a společností HOPI, která se etablovala jako lídr středovýchodoevropského trhu komplexních logistických služeb. Poskytují komplexní logistickou podporu od pokročilých skladovacích řešení po efektivní přepravu, plnění e-commerce a balení na zakázku.

výkony díky delšímu dojezdu. Během slavnostního předání se vyjádřili i přítomní zástupci vedení obou firem. Ředitel dopravy HOPI Logistics, pan Jan Hytha řekl: „S postupně se prodlužujícími dojezdy budoucích elektrických nákladních vozidel a rozvíjející se dobíjecí infrastrukturou předpokládáme dynamický rozvoj této technologie v oblasti alternativního pohonu. Provoz prvního elektrického tahače nám poskytne cenné zkušenosti a informace pro další rozvoj elektromobility v rámci naší flo-

tily. Díky tomu získáme technologický náskok, který hodláme plně využít při postupném budování ekologicky udržitelného provozu pro naše zákazníky.“ Tahač návěsů Mercedes-Benz eActros 300 je určen pro provoz v návěsové soupravě do hmotnosti 40t. Je vybaven třemi sadami akumulátorů s kapacitou 336 kWh, které umožňují dojezd plně naložené soupravy na jedno nabití přibližně 220 km. Dva kapalinou chlazené elektromotory, zavěšené na zadní nápravě, poskytují trvalý nejvyšší výkon 330 kW,

který se může krátkodobě zvýšit až na 400 kW, což poskytuje řidiči vysoký jízdní komfort i dynamiku. Díky nízké hladině hluku je snadnější i noční distribuce zboží. Model eActros 300 lze nabíjet výkonem až 160 kW. Po připojení k běžné nabíjecí stanici se stejnosměrným proudem lze tři sady akumulátorů nabít z 20 na 80 procent za méně než 1 hodinu.

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

Vozidlo bude nasazeno v běžném každodenním rozvozu na stálé trase z areálu společnosti HOPI v Prostějově. Tento areál je vybaven nejmodernější fotovoltaickou technologií, zahrnující jak solární elektrárnu na střeše, tak i bateriové úložiště a výkonnou nabíjecí infrastrukturu, což umožní vozidlo provozovat skutečně bez emisí. To je hlavním přínosem nového řešení přepravy elektrickým vozidlem.

V roce 2024 bude společnost HOPI testovat i jeden z prvních kusů nové generace elektrických nákladních vozidel Mercedes-Benz, model eActros 600. Ve výhledu do příštího roku je i plán pořízení tohoto nového modelu, který přinese výraznější zefektivnění bezemisní přepravy díky nejmodernější technice pohonu z akumulátorů a umožní pružnější plánování a vyšší přepravní

© 2x Daimler Truck ČR

Na fotografii z předávání zleva: Jiří Mlích, Generální ředitel HOPI Logistics, Martin Piškanin, Předseda dozorčí rady HOPI Holding, Josef Mařík, Ředitel společnosti Daimler Truck ČR, Petr Novák, Místopředseda představenstva HOPI Holding, David Piškanin, Předseda představenstva HOPI Holding a Jan Hytha, Ředitel dopravy HOPI Logistics

Třikrát s deváťáky v Honeywell Aerospace s. r. o.

V měsíci lednu a únoru SRPŠ zorganizovalo 3 exkurze do výrobního podniku Honeywell Aerospace s. r. o. pro žáky 9. tříd a přispělo na autobusovou dopravu. Žáci se nejdříve dozvěděli základní informace o firmě, produktovém portfoliu, poptávaných oborech v rámci budoucí nabídky práce, spolupráce se středními školami a také možnostmi, ja-

ké firma nabízí v průběhu studentské praxe a budoucího zaměstnání. V průběhu exkurze měli žáci příležitost prohlédnout si výrobní prostory a z odborného výkladu mohli zjistit, jaké technologie, stroje a zařízení jsou ve firmě leteckého průmyslu využívány.

Michaela Šuková

© 3x archiv SRPŠ

Volnočasové aktivity SRPŠ Výroba náramků z minerálů

Ve středu 14. února jsme se sešly s dětmi, které měly zájem o výrobu náramků z minerálních korálků. Děti si mohly vybrat korálky nejen podle toho, který se jim líbil, ale mohly se o minerálech také dozvědět zajímavé informace. Například který kámen je dobrý proti strachu, který podpoří jejich odvalu, přátelství nebo kreativitu. Nejoblí-

benějšími kameny byly růženin, amethyst a láva, ale mohly si vybrat také karneol, jaspis, achát, tyrkys i obsidián. Děti využily tuto aktivitu k výrobě vlastních dáreků k sv. Valentýnovi pro rodiče, kamarády. Někteří udělaly radost i samy sobě.

Kateřina Parčová

© archiv SRPŠ

Týnečtí senioři bilancovali svou činnost za rok 2023

V úterý 13. února proběhla na malém sále společenského domu výroční schůze Klubu seniorů Velký Týnec. Více jak padesát členů se ohlíželo za rokem 2023, který byl naplněn řadou společných akcí. Kromě souhrnné zprávy paní předsedkyně Drahušky Živcové zazněla

informace paní Márie Dvořákové o hospodaření klubu doplněná velmi zajímavými statistickými zajímavostmi. Požádal jsem ji, aby se se svými poznatky podělila také se čtenáři Týneckých listů.

Petr Hanuška

Zajímavosti o členské základně Klubu seniorů Velký Týnec

Celkový počet členů klubu: 55
 Z toho podíl žen 75%, mužů 25%
 Podíl členů: 70% z Velkého Týnce, 20% z Čechovic, 10% ze Vsiska
 Nejčastější jméno: Marie - 14x
 Nejčetnější počet narozených v měsíci: duben - 7x
 Nejméně početný: únor - 1x
 Věkový rozdíl mezi nejstarším a nejmladším členem klubu: 28 let
 Celkový počet seniorů ve věku 65+ ve Velkém Týnci (2023): 505, z toho podíl členů KS VT mírně přes 10%

Zpracovala Mária Dvořáková

© Petr Hanuška

AKTUALITY Z ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉHO

Novým olomouckým arcibiskupem papež jmenoval Josefa Nuzíka

Při setkání, které se dnes, v pátek 9. února 2024 v poledne uskutečnilo v katedrále sv. Václava, oznámil apoštolský nuncijs v ČR arcibiskup Jude Thaddeus Okolo jméno nového olomouckého arcibiskupa. Papež František jím jmenoval dosavadního administrátora arcidiecéze a pomocného biskupa Josefa Nuzíka. Úřadu se ujme v polovině dubna.

Ve svých prvních slovech po jmenování biskup Nuzík vyjádřil poděkování za důvěru, kterou novým úřadem dostává: Bohu, ale také papeži Františkovi a apoštolskému nuncijsu i celé nunciaturě, která proces jmenování vedla. „Děkuji i vám všem, milí bratři a sestry, kteří jste se více než rok a půl na tento úmysl modlili. Možná se vám ta doba zdála už i dlouhá, byla ale důležitá – prosili jsme za potřebné vlastnosti pro diecézního biskupa. Víím, že je nemám, ale chci do nich s Boží pomocí dorůst,“ zmínil také

biskup Nuzík a dodal: „Budu vám vděčný za spolupráci, trpělivost a podporu lidskou i duchovní v modlitbě.“

Připomenul mimoto, že jmenování přichází jen pár dní před svátkem sv. Cyrila a Metoděje, jak ho slaví světová církev. „Solunští bratři poukazují na naše kořeny a stojí u základů života z víry na Moravě, a tato víra je i po staletích vzácným pokladem, v němž je možné nacházet světlo a sílu také pro naši dobu,“ zdůraznil biskup Nuzík a dodal, že navazovat

chce i na práci dalších svých předchůdců, a zejména arcibiskupa Jana Graubnera, se kterým 13 let spolupracoval jako generální vikář. „Současná doba není jednoduchá, zároveň nám ale Bůh nabízí řadu možností, jak zvládnout svůj život osobní i rodinný. Věřím, že je s jeho pomocí objevíme a také se o ně budeme dělit s lidmi kolem nás,“ uzavřel svůj první pozdrav věřícím.

Inaugurace – uvedení do úřadu – je v plánu na sobotu 13. dubna, další podrobnosti o záležitostech souvisejících s převzetím arcibiskupského úřadu budou zveřejněny později. Duchovní správci farností se dnes žádají, aby ve svých farnostech zajistili vyzvánění zvonů po dobu 10 minut, dnes mezi 13. a 18. hodinou, podle místních možností a vlastního uvážení. Zároveň se prosí o vyvěšení diecézního praporu od chvíle, kdy zprávu o jmenování obdrží, až do soboty 18.00. Všichni věřící se pak prosí

o modlitbu za nově jmenovaného arcibiskupa a jeho působení.

Mons. Josef Nuzík (* 1966) pochází ze Strání na Uherskohradištsku a po maturitě pracoval jako soustružník v Uherském Brodě. Kněžské svěcení přijal roku 1995 a působil v Novém Jičíně. Jeho dalšími působišti byly Luhačovice (1996–1997), Nivnice (1997–2003) a Štípa u Zlína (2003–2005), v tomto posledním období byl také děkanem vizovického děkanátu. Od roku 2005 sloužil jako vicerektor kněžského semináře v Olomouci a roku 2009 jej arcibiskup Jan Graubner jmenoval svým generálním vikářem. V červenci roku 2017 byl jmenován pomocným biskupem olomouckým, v létě roku 2022 byl po odchodu arcibiskupa Graubnera do Prahy zvolen administrátorem arcidiecéze a 9. února 2024 ho papež František jmenoval novým arcibiskupem.

Pastýřský list pro neděli před začátkem postní doby 2024

Draží bratři a sestry, dnes slavíme Světový den nemocných a myslíme na ně ve svých modlitbách. Vám, draží nemocní, vyprošujeme brzké uzdravení, je-li to Boží vůle. Pokud je vaším údělem nést kříž, pak vyprošujeme nejen sílu k jeho nesení, ale i vědomí, že v Božích očích má nesmírnou cenu každý okamžik, který jsme prožili ve spojení s Kristem. Při této příležitosti také děkujeme všem, kteří se o nemocné starají, kteří jim s láskou pomáhají, a připomínáme slova papeže Františka z poselství k dnešnímu dni nemocných: „Nejlepší terapií pro nemocné je nabídnout jim naši lásku a společenství, navzdory tempu našeho vlastního zbesílého života.“

Myslíme však i na svět, který je nemocný válkou. Už řadu měsíců se modlíme za mír na Ukrajině a ve Svaté zemi, ale válkou trpí i řada zemí v Africe a stále přibývá zemí, kde jsou křesťané pro svou víru pronásledováni, zabíjeni či vězněni. Jenom proto, že my žijeme v krásné zemi v míru a ve svobodě, si nesmíme myslet, že jsme lepší než ti, kteří trpí, nebo že nás se utrpení netýká. K uzdravování světa může přispět i každý z nás jak modlitbou, tak i proměnou sebe sama. Podle příkladu malomocného z dnešního evangelia můžeme volat k Pánu Ježíši jménem svým i jménem nemocného světa: „Chceš-li, můžeš mě očistit.“

Na Popeleční středu začneme čtyřicetidenní přípravu na Velikonoce, vstoupíme do postní doby. Je to velká příležitost pro nás i pro celý svět. Bůh nás volá k obrácení, k tomu, abychom začali myslet jinak než dosud. Každého z nás Bůh povolal mezi své přátele a dědice Božího království. Ve křtu nám dal účast na svém životě. Je na nás, abychom už dnes a tady žili životem Božích dětí. Abychom umocnili své modlitby za pokoj ve světě, přijmeme postní dobu jako mimořádné pozvání a rozhodněme se žít 40 dní pro Pána. Nejde o žádné smutné trápení, ale o skvělou příležitost k mimořádné zkušenosti s Bohem, který naplňuje radostí a pokojem srdce, která se mu otevírá.

Chceme-li opravdu přispět k míru mezi lidmi, dejme Bohu k dispozici své uši i svůj čas a naslouchejme druhým lidem, zvláště těm nejbližším v rodině či v sousedství, ve škole nebo na pracovišti. Naslouchejme druhým s takovou láskou, aby pocítili blízkost a zájem samotného

Boha v nás. Nejsme všemohoucí a nemůžeme plnit všechna jejich přání či vyřešit jejich problémy, ale vždy můžeme nabídnout slovo povzbuzení a potěšit, někdy i konkrétně pomoci. Zapojme svou tvůrčí vynalézavost a hledejme možnosti domluvy a spolupráce. Některé naše vztahy jsou zatíženy zraněním. Udělejme první krok k jejich uzdravení tím, že odpustíme, aniž bychom čekali, až se druhý omluví. Sami jsme přece zakusili, že nám Bůh odpustil daleko víc, než jsme si zasloužili.

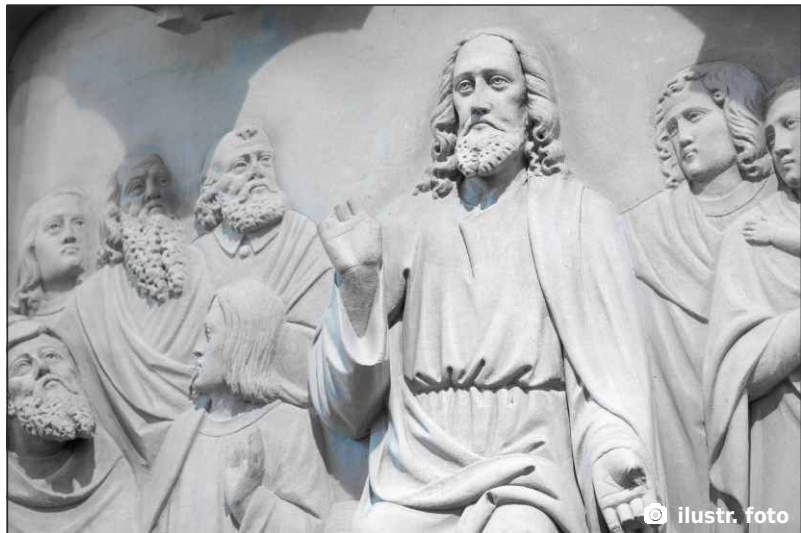
Nehledejme na druhých chyby, ale to krásné, čím je Bůh obdaroval, a to dobré, co oni s jeho pomocí dokázali. Nepodívejme se na vsudypřítomné kritice a nespokojeném nadávání. Když to někdy nezávadněme, začneme prostě znovu. Postní doba je dobou tréninku a dobrý trénink nás osvobodí od mnoha pout, které nám dřív kazily život. Někdo podléhal těžkým zlovykům, nebo byl dokonce závislý na alkoholu či drogách, automatech, počítačových hrách nebo pornografii. Čtyřicet dní prožitých s Ježíšem nabízí radost, a snaha dávat se mu k dispozici, aby skrze nás uzdravoval a budovat krásné vztahy, nás natolik vtáhne a zaujme, že se snadněji zbavíme pout. Zapojme do našeho úsilí i děti.

Kdybychom dovedli v postní době žít úplně bez těchto věcí, a to i v případě, že nás nespoutávají, mohli bychom lidsky i duchovně vyrůst a dobře se připravit na prožití velikonoční radosti z Kristova vítězství. Ta velikonoční radost pak vzroste o radost z řady vítězství a uzdravení, které jsme nechali udělat Bohu skrze nás.

Když ke svým modlitbám za konec války a konec pronásledování křesťanů přidáme své sebeovládání a budeme spolupracovat s Bohem na uzdravení světa kolem nás, ukážeme, že své modlitby myslíme vážně. Prokáže se, že nejde jen o slova, ale že jsme ve svých modlitbách přítomni celí i se svými námahami a nasazením.

Děkujeme všem, kteří přijmou naši výzvu a spolu a s námi se zapojí do společného díla za uzdravení světa a vítězství Boží lásky. Kéž nám Bůh pomůže a dá potřebnou opravdovost a vytrvalost.

Všem ze srdce žehnají
Vaši čeští a moravští biskupové

Zvěstování Páně

V pondělí 25. března si církev připomene velmi důležitou událost, kdy Bůh zvěstuje skrze archanděla Gabriela Panně Marii, že se má stát matkou Božího Syna. Je to oslava pokory a poslušnosti. Bůh vyvolil za matku svého Syna dívku, která v očích světa nic neznamenala. Vyvolil za matku svého Syna dívku, která byla ochotná plnit Boží vůli do všech důsledků, i za cenu nevyšší oběti. Slova Panny Marie: „Jsem Boží služebnice, ať se mi stane, jak si řekl.“ Slova, která pro-nesla z lásky k Bohu a lidstvu. Byla to slova opravdové křesťanské pokory a poslušnosti.

O Panně Marii se dá plným právem říci, že patřila k těm, o nichž Pán Ježíš prohlásil: „Kdo je z Boha, slyší Boží slovo! Blahoslavený, kdo slyší Boží slovo a zachováva je.“ Víme, že nerozuměla všemu, co slyšela od svého Syna. Ale to nebylo pro ni důvodem, aby o Božích slovech pochybovala, aby jim odporovala, aby je neplnila. Písmo o ní říká: „Zachovávala je v srdci, přemýšlela o nich, prosila Boha za osvětlení a radu, co má dělat. Důvěřovala Bohu, že to všechno myslí dobře.“

Jak to však vypadá s námi? Jak my dovedeme naslouchat Božímu slovu, jak je dovedeme zachovávat ve svém srdci, jak dalece důvěřujeme slovům Boha a jeho církve? Máme v duši takovou ochotu k pokorné poslušnosti jako naše

nebeská Matka? Poctivě si přiznejme, že nám k tomu chybí ještě hodně? Druhý vatikánský koncil nazval Pannu Marii Matkou církve a vzorem církve. Církev – to jsme však i my. Je tedy Panna Maria i naší Matkou i naším vzorem.

Dítě, které miluje svou matku, dovede ji také poslouchat, vidí v ní svůj vzor, snaží se ji napodobit. Chceme-li být jejími skutečnými dětmi, chceme-li ji působit radost jako dobré děti, pak je naší povinností žít podle jejího příkladu. Církev od nás ve jménu Božím požaduje změnu, obrodu smýšlení, protože chce oživit naši víru, chce z nás učinit apoštoly víry. Nám se některé požadavky církve zdají být nepochopitelné, přemrštěné, ba dokonce v nich vidíme ohrožení své víry. Proč? Protože nám chybí pokora, ochota a poslušnost k Boží vůli. Teprve až se budeme snažit následovat naši nebeskou Matku v její pokorné poslušnosti, v její důvěře k Božím záměrům, budeme lépe chápat Boží vůli a také ji plnit ke svému prospěchu i ku prospěchu celé církve. A o to prosíme Pannu Marii. I o pochopení pravdy, že pravá mariánská úcta spočívá v následování ctností naší nebeské Matky, především v následování její pokorné poslušnosti.

Páter Václav Haltmar,
farář Církve římskokatolické

Komise pro volnočasové aktivity
ZO Velký Týnec
a Mš Velký Týnec
pořádá

 Mateřská škola
Velký Týnec

Velikonoční vítání jara

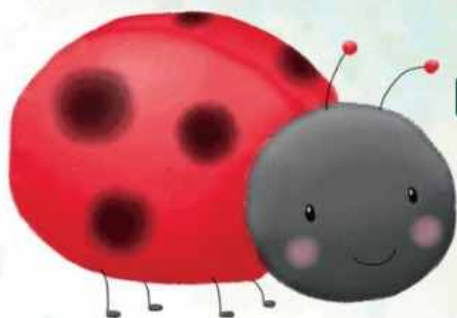
Na děti čeká několik úkolů,
za každý splněný úkol
si orazítkují svoji kartičku.
Po splnění všech úkolů
předloží dítě kartičku
ve smíšeném zboží u Lexů,
kde na každé dítě čeká odměna.

Úkoly budou k dispozici

26.3.-1.4. 2024

na junácké stezce.

Kartičky ke stažení
na www.velkytynec.cz

BŘEZEN - MĚSÍC KNIHY

Měsíc březen je už téměř 70 let spojován s Měsícem knihy, pojďme si připomenout, jak tomu bylo dříve a srovnáme situaci s knižním světem dnes. Má ještě tištěná kniha své místo na trhu?

Jak a kde se vzal březnový Měsíc knihy?

Historie Měsíce knihy sahá do roku 1955, tedy do období hlubokého komunismu, kdy tehdejší propagátoři použili tuto akci jako nástroj osvěty. Kladli za cíl, aby se knihy dostaly do všech domácností a do povědomí co největšího počtu lidí. Tuto ideologii používali v praxi na takzvaných „ideologicky rostoucích“ skupinách jako byla mládež, zemědělci a dělníci. Ti měli být přetvořeni na dokonale uvědomělé soudruhy, bezmezně oddaní socialistickému režimu.

I přes to, že Měsíc knihy působil jako komunistická doktrína, měly knihovny

a knihkupectví vedoucí slovo a pořádaly nejrůznější akce, besedy či večery poezie. Paradoxně do toho prsty tehdejší politiky nijak nezasahovaly a jejich zájem, přinést knižní osvětu, se pomalu začal naplňovat. Dokonce i továrny a hutě se staly dějištěm knižních diskuzí a následná návštěvnost veškerých knižních „stánků“ začala značně stoupat.

Jak je to s březnovou oslavou knih dnes?

S příchodem sametové revoluce v roce 1989 přišla i řada změn, především to, že Měsíc knihy přestal být ministerstvem řízenou akcí a téměř zanikl. Snaha o jeho nahrazení přišla s Týdnem knihoven a následná vlna vizuálních a elektronických médií sesadila tištěnou knihu z jejího výsadního postavení. To mělo za následek vnik Měsíce knihy a internetu, který rozpoutal ostrou debatu o postavení knihy v současné společnosti.

I přes veškeré snahy internetu a médií s ním spojenými si tištěná kniha stále drží svojí pozici „lidského společníka“ a březen, kromě svátku jara, zůstává i nadále svátkem knihy. Přes 400 knižních institucí po celé České Republice i letos slaví březnový Měsíc knihy prostřednictvím různých besed nebo veletrhů. Nakladatelství a knihkupectví přicházejí s výhodnými cenami titulů a je tedy jasné, že už jen díky tomu nebude čtenářů ubývat, ba naopak bude přibývat těch, co budou nalézat kouzlo a vůni tištěných knih.

Chcete mít přehled, které dětské knihy jsou ty nej?

Každým rokem je tvůrcům nejlepších knih pro děti a mládež v českém jazyce udělována výroční cena Zlatá stuha. Existuje již více než 30 let a předsta-

vuje jedinou cenu v České republice zaměřenou výhradně na dětskou literaturu. Knihy procházejí pečlivým výběrem odborných porot. Zlatá stuha je tedy garantem kvalitních dětských knížek. Prostřednictvím doprovodných programů, jako je putovní výstava ilustrací, výtvarné dílny, besedy a autorská čtení, navíc podporuje růst čtenářské gramotnosti, rozvoj vztahu ke knihám i kulturní vyžití dětí.

Připravila
Vladimíra Hacsiková

Zajímavá fakta o knize

Původ slova „Kniha“

Původ z latinského slova pro knihu Liber, pochází od Římanů, kteří používali tenkou vrstvu „liber“ která se nachází mezi kůrou a dřevem stromu. Anglické slovo „book“ pochází z dánského slova pro knihu „bog“, což znamená bříza. První lidé v Dánsku psali právě na březovou kůru.

Cenné knihy

Vzácné první vydání Alenky v říši divů od Lewise Carrolla bylo vydraženo za 1,5 milionu amerických dolarů na aukci v New Yorku a stalo se tak nejdražší dětskou knihou v historii.

Největší rukopisná kniha na světě

Pochází z České republiky a lidé po celém světě ji znají jako Dáblovu bibli. Není to však oficiální název této vzácné knihy, ale říká se jí tak kvůli jedinečnému a netradičnímu vyobrazení postavy

dábla na jedné ze stran knihy. Takové zobrazení dábla totiž nikde jinde na světě nenajdete. Oficiálně se však jmenuje Codex gigas, což je pro ni i příhodné, jde přece jen o rozměrově největší rukopisné psanou knihu na světě. A kniha je skutečně gigantických rozměrů. Její výška činí neuvěřitelných 92 cm, na šířku má přes 50 cm a její hřbet je tlustý 22 cm. Jen málokdo z nás by ji unesl. Váží totiž 75 kg.

Nejstarší tištěná kniha na světě

Je jí Diamantová sůtra, vytištěná z dřevěných matric, a je na ní uvedeno datum 11. května 868. Nalezena byla v jeskyni Mo-ka-o-kchu v Číně a má formu rozhovoru mezi buddhou a jeho žákem Subhútím. Většinou se točí kolem tradiční problematiky prázdnoty jevů.

Největší knihovna na světě

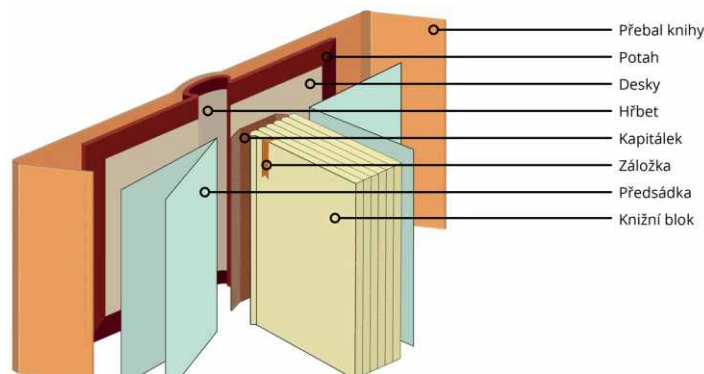
Knihovna kongresu, Washington DC, USA obsahuje 40 milionů knih ve 470

jazycích, 100 milionů předmětů a 58 milionů jiných dokumentů. Knihy jsou uloženy v 532 kilometrech regálů a pracují v ní přes 3 500 zaměstnanců. Největší českou knihovnou je Národní knihovna České republiky, která je zároveň také nejstarší knihovnou našich zemí.

Nejprodávanější autoři

Mezi nejprodávanější autory všech dob patří Agathe Christie, Joanne Rowlingová či Stehen King.

Připravila Vladimíra Hacsiková

Víte, z jakých částí se knihy skládají?

7 tipů Jak vybrat dobrou knihu na čtení

1. Podívejte se na obal. Přečtěte si název a podívejte se na titulní ilustraci.
2. Přečtěte si první stránku a použijte pravidlo pěti prstů. Pravidlo pěti prstů: Pokud je na této první straně pět nebo více slov, které neznáte nebo nedokážete přečíst, kniha pravděpodobně není pro vás.
3. Přečtěte si další knihy od vašeho osvědčeného autora.
4. Přečtěte si další knihu z problematiky, která vás zajímá.
5. Zeptejte se někoho, komu důvěřujete, na jeho doporučení.
6. Podívejte se na velikost knihy (aby se vám dobře držela, nebyla těžká, ...).
7. Poohlédněte se po domě. Na dobré knihy často tiše sedá prach ve vašem vlastním domě. Možná jste zapomněli na jednu knihu, kterou jste dostali loni na Vánoce nebo někdo, kdo žije s vámi, má pár dobrých knih...

Připravila Vladimíra Hacsiková

Velikonoční vítání jara

26.3.2024 - 1.4.2024

jméno dítěte:

věk:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

© MŠ Velký Týnec

Březen - Měsíc knihy - úkoly pro děti

Milé děti, čtete rády? Znáte nějaké pojmy, které se ke čtení a knížkám vztahují? Pokud ne a zajímá vás to, zkuste si s námi udělat malý kvíz:

1. Jak se jmenují skládací knížky pro maličké děti, které mají na stránkách hlavně obrázky?
2. Víte, o čem se píše v cestopisných knihách?
3. Co je to knihovna? (existují dvě různé pojetí knihovny, zkuste přijít na obě)
4. Co je to knihkupectví? A v čem se liší od knihovny?
5. Víte, kdo je to ilustrátor?
6. Co je to ilustrace?
7. Víte, kde má kniha hřbet?
8. Kdo je to spisovatel?

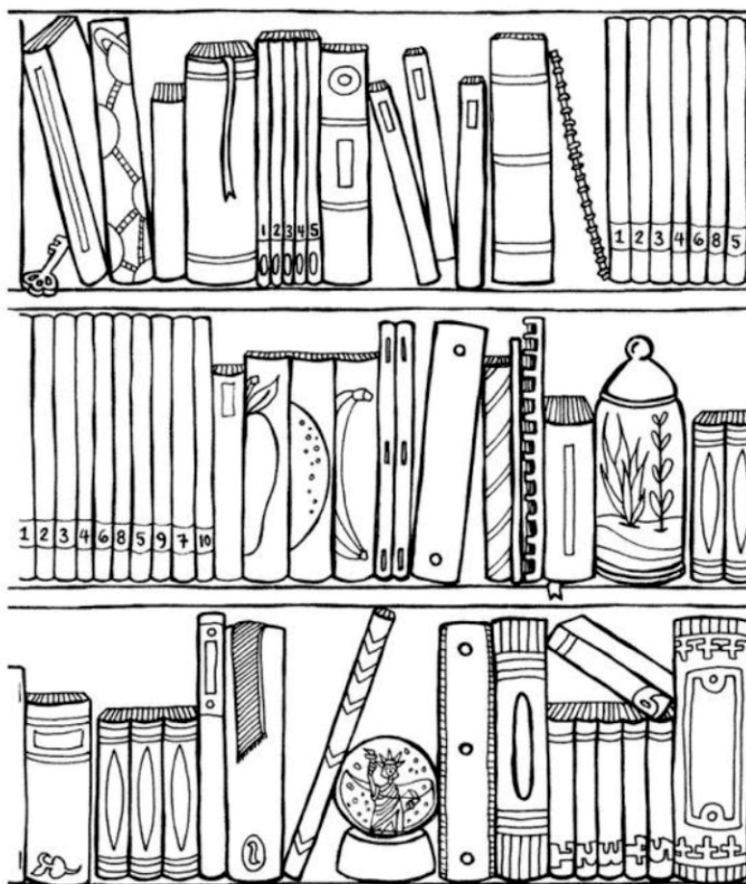
Víte, jak se správně zachází s knihou?

- před prohlížením knížky si umyjeme ruce
- při čtení nebo prohlížení nejíme ani nepijeme
- s knihou neházíme, nevytrháváme listy, nečmáráme do ní ani z ní nic nestřiháme
- po přečtení knihu ukládáme na své místo (knihovnička, policička)
- pokud si knížky půjčujeme z knihovny, při vracení nesmí být ani roztržené, ani polité, počmárané a jinak zničené

Zábavná omalovánka

Vymaluj knihy na obrázku vedle tohoto textu:

- Knihu vedle klíče vymaluj červeně
- V prostředním regále vymaluj knihu s číslem 5 žlutě
- Knihu v pravém dolním rohu vymaluj modře
- Knihu s obrázkem banánu vymaluj zeleně
- Knihu o planetách vymaluj černě
- 4. knihu v dolním regále vymaluj oranžově
- V dolní policiče vymaluj nejmenší knížku hnědě

Chci se stát básníkem

Zahraj si s rodiči na básníky a najděte rýmy na pracovním listě. Rýmují se všechna slova v řádku? Slovo, které se do řádku nehodí, škrtni. Obrázky vybarvi.

Chci být spisovatelem

Spisovatel je člověk, který píše knihy. Každý spisovatel musí dobře znát všechna písmenka, umět napsat všechna slova, ze slov složit větu a hlavně umět krásně vyprávět a mít fantazii. Pojď si s námi zahrát na malého spisovatele. Pojmenuj jednotlivé obrázky a vybarvi tolik koleček, kolik má slovo slabik.

Připravila Vladimíra Hacsiková

 VLASY	 CHATY	 KLASY
 PES	 MRAK	 DRAK
 SMRK	 KRK	 NOC
 KOSA	 BOTA	 VOSA

 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○
 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○	
 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○
 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○	 ○○○○

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - březen 2024

LYŽAŘSKÝ KURZ

Jak to už tradičně na naší škole bývá, my, žáci sedmých tříd, jsme se vydali na lyžařský kurz. Místem byla Soláň a ubytování jsme byli v horském hotelu Čarták. I když to letos s nadílkou sněhu moc nevypadalo, našťastí jsme měli sjezdovky a okolí, krásné v lednový termín našeho výcviku, zasněžené.

Všichni jsme s napětím očekávali pět dnů plných nových zážitků, zkušeností a hlavně pro některé zdokonalení se v lyžařských dovednostech. Byli jsme učiteli rozděleni do pěti družstev podle zkušeností s lyžováním tak, abychom se všichni naučili ješ-

tě to, co jsme neuměli. Ve večerních hodinách jsme si užívali společný program - hráli jsme hry, bavili se scénkami, soutěžili jsme, měli maškarní karneval i diskotéku. Stravu nám zajišťovali přímo v hotelu Čarták. I když jsme první dny někteří bojovali s nepříjemnými střevními problémy, lyžařský kurz jsme si náležitě užili. Bylo o nás úžasně postaráno, užili jsme si spoustu zábavy a klidně bychom si to všichni rádi zopakovali.

Šarlota Hlaváčová
a Gabriela Gengelová, 7. B

Lyžák v Beskydech

Na lyžařský kurz jsem se opravdu těšil, protože mě lyžování opravdu baví a je to můj nejoblíbenější sport.

V den odjezdu jsme se sešli před školou, odevzdali jsme potřebné papíry, všichni se nasoukali do autobusu a vyjeli na cestu. Cesta tam plynula celkem rychle, když jsme se dostali do hornaté oblasti naší cesty, užívali jsme si výhledy na zasněženou krajinu. Autobus zastavil na zastávce, kousek od horského hotelu Čarták. Pan řidič byl tak hodný, že pomohl učitelům vyskládat kufrů. Všichni jsme popadli svá zavazadla a pádili po skupinkách do kopečka, abychom se co nejrychleji dostali k hotelu. Před hotelem už byly vyskládané lyže, které čekaly na své majitele, ti je už vyndali z vaků a nechali je napospas živlům venku před hotelem. Poté si většina z nás vzala svá zavazadla a šla se ubytovat. Náš pokoj byl v celku útulný, měl čtyři lůžka, koupelnu, skříň a topení nesmělo chybět.

Najednou se ozvalo zaklepání, vešel pan učitel a říkal, ať se za chvíli vypravíme do jídelny, kde se dozvíme důležité informace k programu a také k tomu, jak se tu máme chovat, kdy budou večeře, snídaně a tak podobně. Potom byl oběd (obědy tam byly celkem dobré a večeře či snídaně taktéž).

Jelikož byl první den, tak sjezdovka jménem Soláň ještě nebyla plně pokryta sněhem, vyjeli jsme autobusem do většího města jménem Karolínka, kde jsme byli rozřazeni do družstev a vydali se na sjezdovku. Sjezdovka mi přišla celkem krátká, ale jakmile jsem vyjel na horizont, uviděl jsem její opravdovou délku. Rychle jsem si na ni zvykl, takže jsem si první den lyžování velmi užil. Na sjezdovce s námi byly i jiné lyžařské kurzy, které přijely stejným autobusem, takže jsme samozřejmě jeli poslední. Na Čartáku jsme měli asi dvě hodiny přestávku, pak byla večeře a potom jsme měli čas pro sebe (do devatenácti hodin), následoval večerní program.

Druhý den byl podobný, ráno snídaně - švédské stoly - a potom do oběda lyžovačka na Soláni. Sjezdovka Soláň byla ze začátku strmá, ale ke konci rovná, nahoře na sjezdovce stálo bistro. V přízemí byla jídelna a v suterénu zase sklad na lyže a toalety. Na Soláni bylo už ze začátku hodně málo lidí, to proto, že cesta k ní vedla přes kopec. Po obědě byla asi hodinka přestávka a pak znova lyžovačka až do čtyř, potom nás čekal až do večere klid.

A tady to začíná být zajímavé. K večeři bylo rizoto. Po výslechu některých mých kamarádů jsem zjistil, že už během večerního programu se některým udělalo zle. Šli jsme spát a ráno... vyhrabal jsem se z pokoje a uviděl mého kamaráda. Vypadal velmi

unaveně. Po krátké ranní procházce po hotelu jsem zjistil, že čtvrtina lidí proseděla noc na toaletě. V duchu jsem si řekl: no do prkenné ohrady, hotel navštívil průjem. V osm jsme se sešli v jídelně, a jelikož hodně lidí bolelo břicho, nešlo se lyžovat, ale šlo se jen na krátkou procházku k bistru na sjezdovce a zpátky jsme se zastavili v obchodě se suvenýry, kde jsem nakoupil malé dárečky pro svou rodinu. Pak byl oběd, po obědě už bylo některým lépe, některým se ale přihoršilo. I přes to vše jsme v druhé půlce dne jeli lyžovat. K ve-

čeru už některým bylo lépe a ráno to bylo ještě lepší, takže už se znova jelo lyžovat. Poslední celý den lyžování byl super. Při odpoledním lyžování jsme si někteří dali kofolu a horkou čokoládu. Akorát byla mlha a trošičku poprchávalo, ale to nemohlo nijak uškodit našemu zapálení si zalyžovat. Na večeri jsme měli bramborovou kaši a maso. Na večerní program si pro nás učitelé připravili program v podobě karnevalu a diskotéky. A pak se šlo spát...

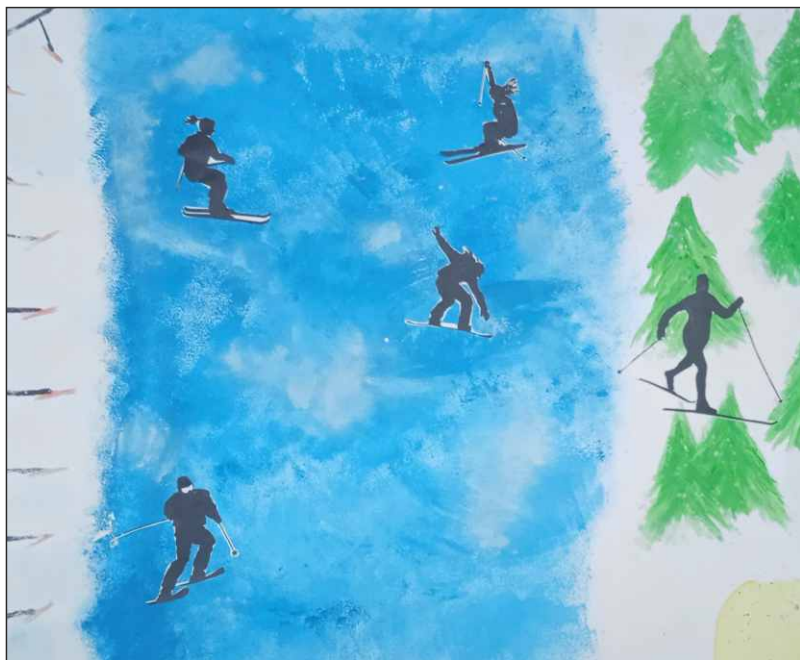
Ráno jsme si vše nacpali do kufrů a jeli si naposledy zalyžovat, ale jelikož den před

tím mrholilo a tu noc mrzlo, byla sjezdovka docela dost zledovatělá a tvořily se tam plotny. Neodradilo nás to, s chutí jsme se pustili dolů po sjezdovce. Na oběd byl řízek s bramborem (mňam). Po obědě jsme neměli času nazbyt, rychle jsme popadli zavazadla, udělali si společnou fotku, sešli kopeček k autobusu, nasedli do něj a unavení celým týdnem jsme vyjeli vstříc domovu. U školy jsme se po týdnu opět shledali s rodiči a šli prospat zbytek víkendu.

Matěj Šiška, 7. A

Vzpomínky na lyžák ve výtvarné výchově

SPORTOVNÍ OKÉNKO

Konec spanilé jízdy školní futsalovou ligou!

Ač starší žáci ukončili svou účast v lize ve druhém kole, mužstvo mladších žáků jelo dál. V rámci divize F - severní Morava - se konalo ve Velké Bystřici 3. kolo školní futsalové ligy žáků 6. - 7. tříd.

O postup se popraly týmy ze ZŠ a MŠ Nový Malín, ZŠ a MŠ Demlova Olomouc a ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec.

Postoupila ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec.

A tak dne 8. února byl vypraven autobus s našimi borci směr Ostrava. Postoupili přes regionální týmy. Čtvrté kolo před nimi. Ve sportovní hale Vysoké školy baňské poměřili své síly s kvalitními fotbalisty. Soupeři jim byly týmy ze Základní školy Jana Šoupala Ostrava a ze Základní školy Sluneční Šumperk.

Výsledky:

ZŠ Jana Šoupala Ostrava - ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec 12:1
 ZŠ Sluneční Šumperk - ZŠ Jana Šoupala Ostrava 5:2
 ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - ZŠ Sluneční Šumperk 1:12
 Postoupila ZŠ Sluneční Šumperk.

Malým fotbalistům ze ZŠ Sluneční se dařilo. Po zdolání partnerské školy Baníku Ostrava a našeho týmu zvítězili v dalším kole nad školou, kde působí hráči FK Pardubice a ve školské futsalové lize se stala mistrem republiky. Naši vesničtí kluci se mezi fotbalovými městskými školami vůbec neztratili. Parádní úspěch! Kluci se už těší na příští ročník!

Reprezentanti: ŘEHÁK Vojtěch, WACHTL Vojtěch, SLÁMA Tomáš, ŽÁDNÍK Vilém, VAGNER Matyáš, BACCINI Mattia, PREČAN Lukáš, DLUHÝ Tomáš, ZEMAN David, KHANIN Jaroslav, LAKOMÝ Vítek

KLUCI, JSTE ŠIKOVNÍ, VELKÁ GRATULACE!

Basketbalový turnaj

Měsíc s měsícem se sešel a opět jsme se zapojili do okrskového kola basketbalové soutěže. Tentokrát jsme byli pořadatelem my, Základní škola Milady Petřkové Velký Týnec.

Opět se do bojů v košíkové zapojily Základní škola Tršice, Základní škola Velký Újezd, Masarykova základní škola a mateřská škola Velká Bystřice a ta naše.

Turnaj žáků probíhal v úterý 20. února, kluci změřili své síly o den později, ve středu 21. února. Po úvodním nástupu, seznámení s turnajem, jeho programem a rozlosování se týmy pustili do soubojů na palubovce.

Mladší žáci sbírali zkušenosti a hra byla hlavně o koších, u starších to bylo o bránění, taktice, případných faulech. Mladší žactvo hrálo 2 x 6 minut, starší žactvo 2 x 8 minut. Byla to pěkná podívaná!

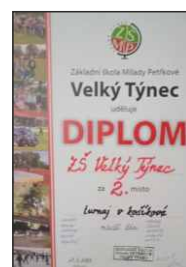
Reprezentanti naší školy

Starší žáci - Matyáš Novotný, Roman Kadlec, Daniel Svačina, Tomáš Janda, Samuel Pavelka, Ondřej Šafránek, David Kaláb, Lukáš Židák, Matyáš Rybařík, Šimon Kundert - **1. místo**

Mladší žáci - David Zeman, Erik Ničman, Tomáš Dluhý, Lukáš Prečan, Vojtěch Wachtl, Vojtěch Řehák, Nikolas Smrčka, Tomáš Sláma, Vágner - **2. místo**

Mladší žákyně - Agáta Panáčková, Simona Stiborová, Nikola Feriančeková, Břežinová, Tereza Jasenková, Gabriela Gengelová, Adriana Hlaváčková, Ema Tichá, Kristýna Wolfová, Simona Šusterová, K. Sedláčková - **1. místo**

Starší žákyně - Monika Majerová, Anna Novosadová, Adéla Rubačíková, Sofie Vytásková, Alžběta Soušková, Liliána Berková, Zuzana Houšťavová, Viktorie Plachá, Eliška Neumanová, Ema Dráčová, Tereza Bučková, Lucie Ryšavá - **1. místo**

VĚDOMOSTNÍ SOUTĚŽE

Zeměpisná olympiáda

Zdravím všechny domácnosti uprostřed Evropy, ranní provozy továren, vrátnice, dopolední bary a restaurace, prodejny, čekárny, mateřské školky i prezidentskou kancelář... Třeba si někdejší vzpomenu na slova uvádějící slavnou sportovní událost českých dějin. Smyslem tohoto článku není vzpomínání a ani snaha konkurovat nesmazatelnosti tehdejšího úspěchu. Chtěl jsem jen navnadit čtenáře. Čeká nás několik řádků o olympiádě. Zeměpisné.

Je tomu již několik týdnů, co jsme se ve škole společně s žáky těšili na Vánoce. Poslední týden před prázdninami bývá plný vánočních témat, proto jsme se s kolegyňami, paní učitelkou Martinou Šilberskou, rozhodli tuto pohodu rozetnout školním kolem zeměpisné olympiády. Zadání znělo jasně, potřebujeme najít nejlepší z nejlepších. A tak po kontrole a opravě mnoha prací jsme našli vybrané olympioniky.

Kategorie A (6. třída, 43 žáků):

1. Vojtěch Dubský (6. B) 42 bodů
2. Denis Maholiak (6. A),
Monika Pazderová (6. A),
Leontýna Sedláčková (6. B) 40 bodů

3. Eliška Drábková (6. A),
Viktor Coufal (6. B),
Natálie Prečanová (6. B), 39 bodů

Kategorie B (7. třída, 50 žáků)

1. Michal Cajthaml (7. A) 34 bodů
2. Natálie Frgalová (7. B) 33 bodů
3. Nathanael Černý (7. A),
Ondřej Maleček (7. A) 32 bodů

Kategorie C (8. a 9. třída, 106 žáků)

1. František Kovář (8. A) 27,5 bodů
2. David Kaláb (9. C) 26 bodů
3. Tereza Bučková (9. C),
Klára Melničuková (9. C) 24,5 bodů

První z každé kategorie reprezentoval naši školu v okresním kole, které se konalo 21. 2. 2024 na ZŠ Rezníčkova Olomouc.

OTÁZKA: Která sportovní událost byla uvedena slovy použitými v úvodu tohoto článku?

Jan Zdráhal

Okresního kola zeměpisné olympiády jsem se účastnil podruhé, nyní jsem soutěžil v kategorii C. Školní kolo olympiády mi nepřišlo nijak těžké, koho zeměpis baví a zájímá se o dění ve světě, má velkou šanci se dostat do TOP 10. Školní kolo je na rozdíl od okresního čajový dýchánek.

Okresní kolo je vážně pro děti s nadprůměrnými znalostmi. Tady už se člověku při práci kouří z hlavy. Stejně jako minulý rok probíhalo okresní kolo zeměpisné olympiády na ZŠ Rezníčkova v Olomouci a je rozděleno do tří částí: práce s atlasem, část všeobecných znalostí a část praktická. Na práci s atlasem a znalostní test je 45 minut a na poslední je 60 minut. Dohromady jsem vyplnil asi 15 stran s otázkami. Mezi každou částí je 15 minutová přestávka, aby si mozek ulevil. Část s atlasem mi přišla nejjednodušší, protože v atlase se dobře vyznám. Další část je test všeobecných znalostí, který nebyl těžký, myslím, že to bude horší. Často se objevovaly otázky vycházející z článku, který jsem si musel přečíst. Podobně jako tomu bývá v testech u přijímacích zkoušek na SŠ. Třetí část byla nejtěžší, dvě třetiny testu se týkaly obnovi-

telných a neobnovitelných zdrojů energie. To bylo celkem vyčerpávající - čtení článků, dělání výpočtů, kroužkování, odpovídání, studování grafů a legend. Na skoro všechno jsem odpověděl. Minulý rok jsem byl 7. Věřím si na dobrý výsledek, přál bych si být v TOP 3, abych se dostal do krajského kola (a mohl se tak ulít z dalšího dne ze školy a otestoval své znalosti).

František Kovář, 8.A

Děkujeme klukům za úžasnou reprezentaci školy a blahopřejeme ke krásnému umístění v okresním kole! My už výsledky totiž známe!

Vojta Dubský ve své kategorii obsadil úžasné **12. místo** (z 35 účastníků)! Michal Cajthaml se umístil na **17. pozici** (z 32 účastníků). A František Kovář si v konkurenci 45 účastníků vybojoval **14. místo**.

Kluci, paráda! Zase za rok?

Olympiáda v anglickém jazyce

V pátek 23. února probíhalo v DDM Olomouc **okresní kolo olympiády v anglickém jazyce**. Naši školu reprezentoval v kategorii I. A pro žáky 6. - 7. ročníků náhradník za nemocnou Elen Živcovou Tomáš Sláma ze 7. B a v kategorii II. A pro žáky 8. a 9. ročníků Pavel Schmidt z 8. A.

Soutěž byla dvoukolová, přičemž v prvním kole na 40 žáků (v každé kategorii) z celého okresu řešilo poslechovou a písemnou část. Do druhého kola postoupilo 12 nejlepších z úvodního poslechového a písemného tetu.

I když Tom do druhého konverzačního kola nepostoupil, rozhodně se neztratil. Za to Pavel se mezi dvanáctku dostal, ve dvojici diskutoval s porotou nad obrázky na různých témata a **ve své kategorii obsadil úžasné 9. místo! GRATULUJEME!**

Děkujeme za vzornou reprezentaci školy a přejeme mnoho studijních úspěchů! Good luck in your next studies!

Recitační soutěže na Základní škole Milady Petřkové jsou již tradičně nedílnou součástí rozvoje čtenářské gramotnosti našich žáků. Prostřednictvím tvořivé práce na interpretaci básní či prózy a následně veřejného vystoupení se rozvíjí v dětech schopnost hlubšího porozumění textu a vyspělejšího ovládnutí mateřského jazyka, soutěž přispívá také ke kultivaci mluveného slova a rozvoji mluvních a komunikačních schopností a dovedností.

V pondělí 26. února se sešli žáci z 2. stupně, vítězové třídních kol, konalo se **školní kolo recitační soutěže žáků II. stupně**. V jejich podání zazněly verše Jana Nerudy, Jiřího Žáčka, Karla Jaromíra Erbena, Jana Skácela, Emanuela Frynty, Jiřího Suchého a Lucy Maud Montgomeryové. Soutěžilo se ve dvou kategoriích. V kategorii 6. a 7. ročník vystoupilo na pódium 11 soutěžících, v kategorii 8. a 9. ročník recitovalo 6 žáků. Porotu zaujalo podání Romance o Karlu IV., žáci sedmých tříd si rozdělili role krále Karla IV., Buška z Velhartic a vypravěče. Výběr básně Blázen a dítě „sedl“ Kateřině Bařinové, svým přednesem pobavil Tomáš Janda.

Kromě příjemné recitační přehlídky se soutěžilo nejen o ceny, ale hlavně o postup do okresního kola recitační přehlídky - Dětská

Recitační soutěž

scéna 2024. Porota ve složení - paní učitelky Gabriela Navrátilová, Kristína Bendová, Šárka Doleželová a Lenka Mužíková - neměla lehký úkol. Nakonec se shodla na vítězích a postupujících.

Kategorie 6. a 7. ročník

1. místo Natálie Frgalová, 7. B
2. místo Michal Cajthaml, 7. A
3. místo Natálie Prečanová, 6. B

Kategorie 8. - 9. ročník

1. místo Lucie Strejčková, 8. A
2. místo Kateřina Bařinová, 9. C
3. místo Tomáš Janda, 8. A

A v úterý 27. února si užili **školní kolo recitační soutěže žáci I. stupně**.

Milovníci poezie a přednesu se sešli ve čtyři odpoledne v týneckém kinosále. Strávili jsme společně příjemné odpoledne nejen s poezií, ale atmosféru dokreslilo vystoupení žáků pod vedením paní učitelky Jany Machovské a také pěveckého sboru Sedmikrásky pod vedením paní Dany Chytilové. Malí recitátoři se svého úkolu zhostili velmi dobře. Třemu nechali doma, s odvahou a přehledem vystoupili se svým přednesem. Nejednalo se v žádném případě o jednoznačnou záležitost. Ochota sdílet čtenářské prožitky s ostatními není vždy samozřejmostí. Poděkování patří také pa-

ním učitelkám, které děti na přehlídku připravují. Z fantastických výkonů vybrat tři nejlepší - nelehký úkol. Rozhodovaly drobnosti. Výkony recitátorů hodnotila nejen odborná porota, ale i ta rodičovská. Porota pozorně posoudila výkony všech žáků a shodla se na vítězích v daných kategoriích.

Kategorie 1. - 3. ročník

1. místo Lily Kořínková, 2. B (Výstava koček od Jiřího Žáčka)
2. místo Mikuláš Dočkal, 1. B (Spory a úspory od Ludvíka Středy)
3. místo Emma Drexlerová, 2. A (Jeden sysel v Litomyšli od Ljuby Stíplové)

Kategorie 4. - 5. ročník

1. místo Kryštof Strejček, 4. B (Zimní láska od Karla Benetky)
2. místo Benjamín Šturm, 5. B (Tahák od Terezy Rýparové)
3. místo Tina Talová, 5. A (Rozhovor od Jaroslava Seiferta)

Všem soutěžícím děkujeme za příjemný zážitek, postupujícím blahopřejeme a přejeme hodně štěstí v dalším kole, ale také mnoho inspirace a načerpaných zkušeností pro příští školní rok.

Sankt Valentine's day

Dne 14. února slaví lidé v anglosaských zemích jako Den svatého Valentýna. Tradičně si posílají dárky, pohlednice či cukrovinky se zamilovanou tematikou. I když se nejedná o náš typický český svátek, v hodinách angličtiny si o tomto dni a jeho původu vždy povídáme. A nejen to! Naši žáci se mohli v měsíci únoru zapojit do již **tradiční Valentýnské soutěže**. A co museli splnit, aby se do soutěže mohli zapojit? Pravidla byla jednoduchá: děti vyrobí či namalují výtvar s tematikou lásky. Odměnou jim je nejen jednička z angličtiny, ale také možnost vyhrát hodnotné ceny. I letošní výrobky a výkresy byly nápadité a velmi povedené!

Výsledky

Nejllepší výrobek

1. místo Karolína Němcová a Nela Kabilková
2. místo Elenka Lovečková a Anička Mrvová
3. místo Leontýna Sedláčková
4. místo Bětuška Studená a Ema Havlenová

Nejllepší výkres:

1. místo Kája Onderková
2. místo obrázek č. 29 (vítěz si stále nevzvedl ocenění a odměnu)
3. místo Elise Maya Iqbal
4. místo Tonda Mlčoch a Ríša Coufal

Přednáška

V únoru, konkrétně 7. a 9. února, proběhly na naší škole přednášky primární prevence. I letos se žáci osmých a devátých tříd zúčastnili besed týkajících se otázky **právní odpovědnosti a mravnostních deliktů** (osmáci) a **trestní odpovědnosti** (devátáci) s paní Ivanou Kafkovou, Dr. h. c.

Paní Kafková seznámila žáky se svou prací, pověděla jim o právech, ale i povinnostech, které žáci mají. Kromě problematiky drog, alkoholu a gamblerské závislosti i tématy jako např. základy práva a jejich aplikace v praxi (všeobecné právo, násilné trestné činy, domácí násilí a násilí proti skupině obyvatel a jed-

notlivci); sociálně-patologické jednání ve školním kolektivu (šikana, kyberšikana, agresivita, záškoláctví); základy sebeobrany – aplikace a užití v praxi, nutná obrana, krajní nouze, jednání v krizových situacích aj.; sexuální a mravnostní trestné činy s odkazem na trestní právní odpovědnost nezletilých a mladistvých.

Dne 7. února 2024 přišla k nám do školy paní Kafková, bývalá policistka. Měla pro nás připravené dvě hodiny povídání o návykových látkách...

Začalo se alkoholem. Paní Kafková nám říkala o případech, se kterými se ve své

praxi setkala. Lidé mladší osmnácti let se opili a jeden se z toho pozvracel, nikdo nechtěl volat rodičům, protože se báli, že z toho budou mít problém. Nakonec se těmi zvrátky udusil. Jsou i případy, kdy se člověk opije tak moc, že mu přestane fungovat mozek a pomoci se. Dále nás paní varovala, že si nikdy nemáme nechat koupit nějaké pití od cizího člověka na nějaké akci, protože se mnohokrát stalo, že kluk nasypal holce do pití nějakou drogu a pak jí na toaletě znásilnil...

Paní Kafková si pro nás připravila i povídání o drogách. Mezi nejhorší drogy patří: zombie droga, krokodýlí droga a halu-

cinogenní. Zombie droga způsobuje chůzi v záklonu jako zombie, neustálou ospalost a chuť požírat lidi – kanibalismus. Krokodýlí droga člověku způsobuje opadávání kůže a masa z kosti, ta pak zčerná. Viděli jsme i obrázek a ten byl hodně nechutný. Halucinogenní droga způsobuje halucinace, takže člověk třeba vidí, jak jde po pláži, ale přitom jde na silnici, tam ho srazí auto...

Přednáška paní Kafkové byla velmi zajímavá a poučná. Žádné drogy rozhodně brát nikdy nebudeme!

Monika Řezníčková
a Viktorie Habáňová, 8. B

PROJEKT PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

Vzpomínky pamětníků z Olomoucka a Prostějovska ožijí díky žákům základních a středních škol

V pondělí 25. března od 16:00 hodin se ve Společenském domě Prostějov uskuteční slavnostní prezentace projektu Příběhy našich sousedů. Přijďte se podívat, jak žáci publiku přiblíží vzpomínky třinácti pamětníků z Olomoucka a Prostějovska, jejichž životy významně ovlivnily dějinné události 20. století. Uslyšíte příběhy nejenom Čechů, a i jedné Maďarky. O hudební doprovod se postará ZUŠ Prostějov.

Do projektu Příběhy našich sousedů se zapojilo celkem třináct týmů z Olomoucka/ Prostějovska. Pod vedením svých učitelů zaznamenali pamětnická vyprávění žáci ze ZŠ Velký Týnec, ZŠ Velká Bystřice, ZŠ Bedihošť, ZŠ Němčice nad Hanou, ZŠ Olšany u Prostějova, ZŠ Osecká Lipník nad Bečvou, Cyrilo-metodějské gymnázium Prostějov, Gymnázium Lipník nad Bečvou a Gymnázium Kojetín. V průběhu šesti měsíců žáci nejprve natáčeli vyprávění místních pamětníků a dohledávali dokumentární materiály k jejich příběhům. Ze shromážděných podkladů pak vytvořili vlastní dokumentární díla, která jsou již na webu projektu: <https://www.pribehy.nasichsousedu.cz/prostejovsko-olomoucko/prostejovsko-a-olomoucko-2023-2024/>

Projekt Příběhy našich sousedů vznikl pod taktovkou Post Bellum, měst Prostějov, Velká Bystřice, Kojetín, Němčice nad Hanou, obcí Velký Týnec a Olšany u Prostějova, Gymnázia Lipník nad Bečvou, ZŠ Lipník nad Bečvou a ZŠ Bedihošť.

Regionální koordinátor
Mgr. et Bc. Eva Josefíková

Příběhy našich sousedů

Příběhy našich sousedů
Prostějovsko a Olomoucko

Dovolujeme si Vás pozvat na slavnostní závěrečnou prezentaci projektu Příběhy našich sousedů

pondělí 25. 3. 2024 od 16 hodin
Společenský dům Prostějov
Komenského 4142
796 01 Prostějov

Na setkání s Vámi se těší žáci základních škol a gymnázií Olomoucka a Prostějovska, zástupci Olomouckého kraje, zástupci měst Prostějov, Velká Bystřice, Kojetín, Němčice nad Hanou, obcí Velký Týnec a Olšany u Prostějova, ZŠ Bedihošť, ZŠ Lipník nad Bečvou, Osecká, Gymnázia Lipník nad Bečvou a Post Bellum.

A koho vám představí naši žáci?

Zdeňka Koblížková

Autorský tým: Iva Talašová, Elise Maya Igbal, Viktorie Habáňová a Adéla Rubačiková

Pedagogické vedení: Mgr. Lenka Mužíková

Škola: Základní škola Milady Petřkové, Velký Týnec

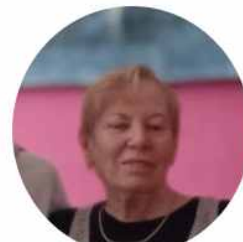

Miloslava Kovářová

Autorský tým: Beáta Spurná, František Kovář, Matias Pokluda, Lucie Strejčková a Tom Janda

Pedagogické vedení: Mgr. Lenka Mužíková

Škola: Základní škola Milady Petřkové, Velký Týnec

VÝTVARNÉ OKÉNKO

Zapojili jsme se do 52. ročníku **Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2024**.

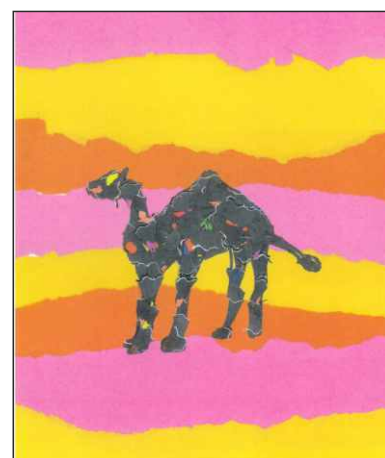
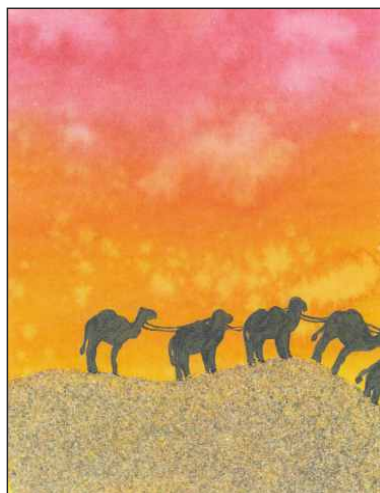
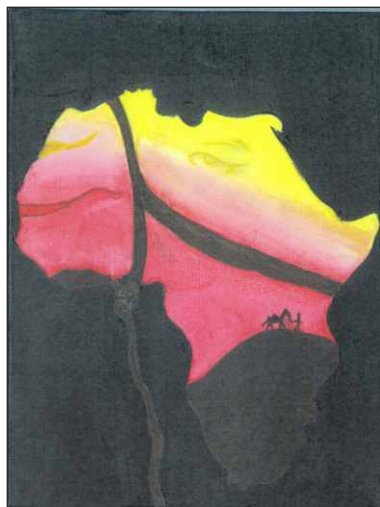
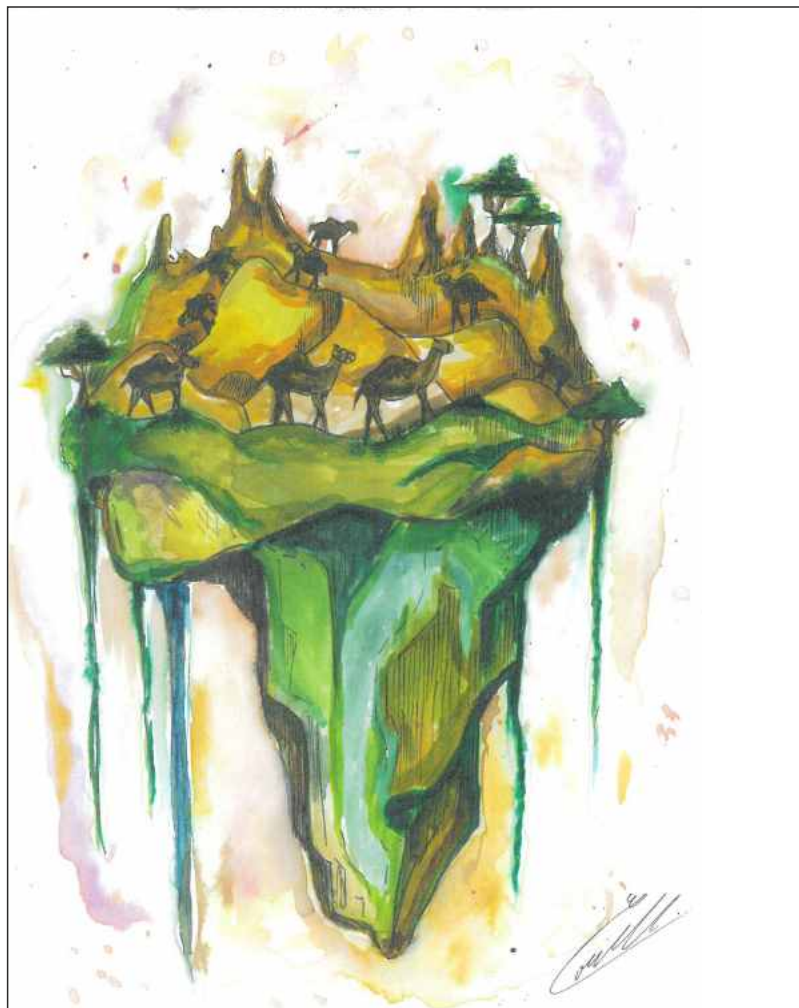
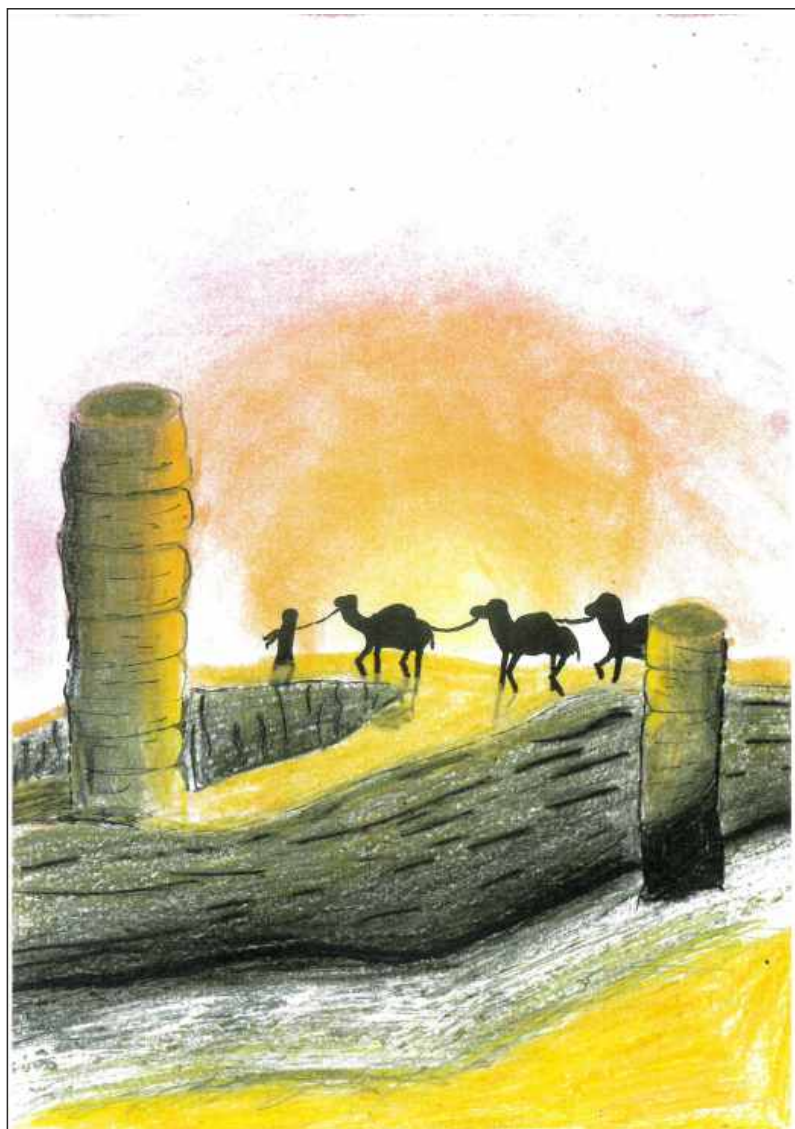
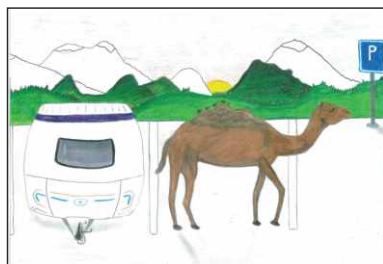
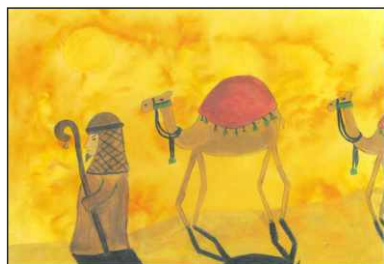
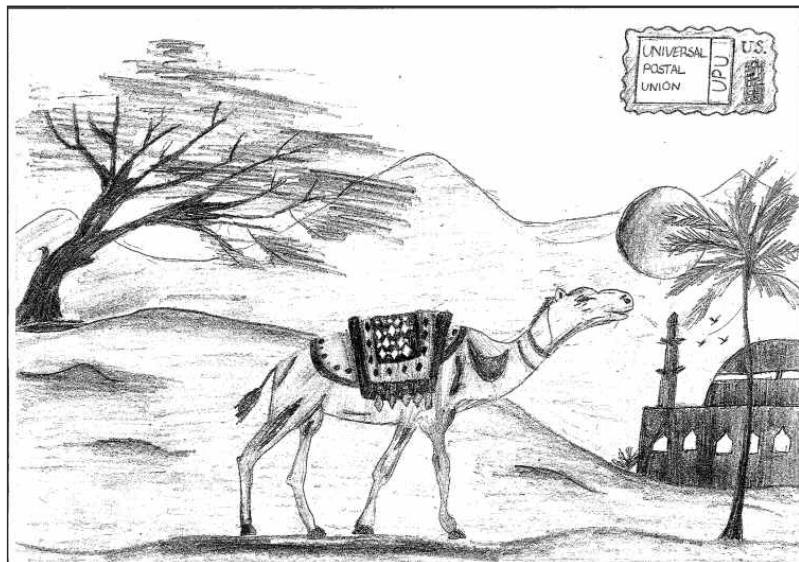
Soutěž a následná výstava je jednou z největších na světě, každým rokem propojuje tisíce dětí z celého světa. Rok 2024 vyhlásila OSN mezinárodním rokem velbloudovitých a 150 let od svého založení oslaví Světová poštovní unie.

Pro 52. ročník výtvarné výstavy bylo zvoleno téma: **KARAVANA**.

Soutěžní práce hodnotí odborná porota ve

dvou kolech. Oceněné práce budou od června 2024 vystaveny na každoroční výstavě v Lidické galerii a oceněné plošné práce po skončení výstavy archivovány. V menších souborech poté putují po výstavních prostorech v České republice i v zahraničí.

28. února proběhla uzávěrka prací. Tak nám držte palce, konkurence je veliká. Myslíme, že práce našich žáků jsou velmi vydařené! Posudte sami....

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

PEPA MALINA LUBOŠ MALINA PAVEL PEROUTKA PAVEL MALINA
MALINA BROTHERS

22. března 2024 od 19:00
Velká Bystřice KD Nadační

Vstupenky v předprodeji v KIC Velká Bystřice a na SMSticket
Ceny vstupenek v předprodeji 300 – 400 Kč

www.malinabrothers.cz

Chcete zviditelnit vaši akci?

Rádi vám s tím pomůžeme!
Kontaktujte sekretariát Obecního úřadu Velký Týnec
sekretariat@velkytynec.cz

VOLNÁ VSTUPENKA

VŠE PRO STAVBU

POD JEDNOU STŘECHOU

OLOMOUC

Výstaviště Flora

4. – 6. 4.

čt, pá 9-18 h., so 9-17h.

Stavotech

T: 608 711 422, nasadil@omnis.cz, www.omnis.cz

GUARNERI TRIO PRAGUE

16. března
18:00

Velká Bystřice
galeriezet

vstupné 100 Kč
děti zdarma

Jarní pozvánka na Benefiční Galavečer V Dubu 2024

Milí přátelé,

dovoluji si vás pozvat na již **13.ročník Benefičního Galavečera v Dubu 2024**, který se stal v posledních letech tradičním hudebním setkáním ve vašem regionu.

Benefiční Galavečer proběhne dne **18. května 2024 od 19:00 hod.** v kostele Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou.

V letošním roce přijala mé pozvání stálice naší hudební scény, dáma, která oslovuje svým repertoárem a specifickým hlasem několik generací.

Lenka Filipová.

Celý večer jako vždy dozdobí výstava obrazů. Tento rok se k tomuto večeru opět připojí obrázky paní Aleny Jáchimové. Výstava obrázků bude prodejní.

Stejně jako všechny předchozí večery pomáhaly, tak i v tomto roce jsem se rozhodla rozdělit výtěžek ze vstupného mezi **kostel v Dubu nad Moravou a organizaci Nedoklubko při FN Olomouc, která se věnuje předčasně narozeným dětem a jejich rodinám.**

Předprodej vstupenek bude probíhat v obvyklých předprodejních místech a to od konce února. OÚ Věrovany, Květinářství Tovačov - Michaela Hrubá, OÚ Dub nad Moravou a OÚ Troubky, nebo již nyní na jb.jitka.blahova@seznam.cz. Cena vstupného je 250,-Kč. Pro připomenutí můžete shlédnout foto z předchozích ročníků na www.jitkablachova.cz.

Na setkání s Vámi se těší

Jitka Bláhová

Pořadatel a producent

Ohlédnutí za 29. Hanáckým bálem

Program Nová zelená úsporám Light pokračuje

Již více než rok Místní akční skupina (MAS) Hanácké Království pomáhá občanům s dotacemi v rámci programu Nová zelená úsporám Light. Po krátké přestávce na konci roku 2023 byl program letos v lednu opět otevřen. Pokud zvažujete, že byste chtěli pomoci Vaší domácnosti snížit náklady na energie, právě nyní je k tomu velmi vhodná doba.

Pro koho je dotace určena?

Žádat o dotaci mohou vlastníci či spoluvlastníci rodinných domů či bytů v bytových domech nebo členové bytového družstva. Zároveň musí pobírat starobní důchod či invalidní důchod 3. stupně. Dotace se rovněž vztahuje na nízkopříjmové rodiny. Tedy rodiny pobírající příspěvek na bydlení nebo přídavky na děti, což je novinkou od letošního roku.

Na co lze dotaci využít?

Dotaci lze využít na výměnu oken, vchodových dveří, zateplení fasády, zateplení střechy, zateplení stropu pod půdou či zateplení podlah. Dále je možné dotaci využít na systémy sloužící k ohřevu vody (TUV), a to prostřednictvím fotovoltaiky či termických systémů. V uplynulém roce využily této dotace stovky domácností v našem území. Právě nyní je velmi vhodná doba začít nad touto možností vážně přemýšlet. Vše si promyslet, zkontrolovat, připravit, oslovit realizační firmy a připravit se tak na příští topnou sezónu. Celkem lze v rámci tohoto dotačního programu získat 240 000 Kč.

Na koho se obrátit?

Velký Týnec je součástí MAS Hanácké Království, která mimo celou řadu jiných aktivit pomáhá občanům s vyřizováním dotací v tomto dotačním programu. Jsme neziskovou organizací a naším hlavním cílem je rozvoj území. Zabýváme se investičními projekty, pomáháme spolkům, pořádáme příměstské tábory, řešíme dotace pro obce, podnikatele či zemědělce nebo pomáháme školám a školkám s nejrůznějšími projekty, spolupracujeme s potravinovou bankou a působíme v oblasti sociálních služeb. V rámci programu Nová zelená úsporám Light Vám zcela zdarma poskytneme konzultace, vyřešíme za vás veškerou administrativu spojenou s žádostí o dotaci a budeme Vašimi průvodci celým procesem. Ve Velkém Týnci již této možnosti využily desítky domácností, které se na nás obrátily. Velmi Vám doporučujeme, pokud zapojení se do tohoto programu zvažujete, abyste nás kontaktovali. Vše prodiskutujeme předem a připravíme řešení, které bude nejvhodnější právě pro Vás a Vaši nemovitost. Víme, že se na řadu občanů obracíte firmy, které nabízejí například fotovoltaické systémy pro ohřev vody. Často bohužel dochází k tomu, že jejich jednání je nátlakové, a to zejména k našim seniorům. Velmi Vás proto vybízím k obezřetnosti, k tomu, abyste nepodepisovali naslepo smlouvy a nejprve vše probrali s námi. I těch několik minut telefonického hovoru a konzultace Vašeho případu s námi, Vám může ušetřit spoustu starostí. Ceny energií jsou v posledních letech velmi diskutovaným tématem, které tíží nás všechny, je tedy velmi důležité se touto otázkou zabývat.

V případě jakýchkoliv dotazů či informací se nás kdykoliv obraťte.

Za MAS Hanácké Království, z.s.
Mgr. Michal Kuděla
+420 606 287 499
kudela@hanacke-kralovstvi.cz

Francouzské centrum
Univerzity Palackého

MUO | MUZEUM UMĚNÍ
OLOMOUC

FESTIVAL FRANCOUZSKÉ KULTURY

BONJOUR OLOMOUC

12.-22. BŘEZNA 2024

Záštítu nad festivalem převzali rektor Univerzity Palackého v Olomouci prof. Martin Procházka, primátor statutárního města Olomouce Mgr. Miroslav Zbáňka a hejtmán Olomouckého kraje Ing. Josef Suchánek.

bonjourolomouc.upol.cz

Filozofická fakulta
Univerzity Palackého

INSTITUT FRANÇAIS
v Olomouci

AMBASSADE DE FRANCE
EN RÉPUBLIQUE TCHÈQUE

Olomoucký kraj

VKOL

MORAVSKÁ VODĚNÁRSKÁ

kyndryl

LESAFFRE

TRZISKO

STŘEDNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

METROPOL

činy

REKONSTRUKCE

BLAŽA VLASTA

Paulus

REBIS BOR

Olomoucký kraj

ZD

MŠ ŽĎNOVO NÁM
MŠ SOKOLSKÁ

SUDOKU

9			4	6	3		
8		6				4	
					8	1	
2	3		8	7		6	
	6		3	1		2	8
7	9						
6				2			3
	2	3		5			9

Autorem výroku v tajence březnové křížovky je Eugene Delacroix, francouzský malíř z období romantismu 19. století. Tajenka z únorového čísla zní: Příčiny chyb bývají obvykle nebezpečnější než chyby samotné. Správnou odpověď zaslala a výherkyní se stává paní Jana Bujňáková z Olomouce-Holice. Gratulujeme.

Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	Říznutí	Svoje	VELKÝ TÝNEC	Stopy po jehlách	Anglicky růže	Lovecký pes	Tu máš	Tajenka 3	Mít sny	Oslovení otce
	Řídící středisko			Společenská panská vrstva						
	Značka elektron-voltu			Radíci instituce						
				Tajenka 2						
	Nepřejícnost						Muž. jm. (15. 6.)			
							Sdružení linka bezpečí			
VELKÝ TÝNEC	Ruské sídlo	Odkošlání					Nasávatí			
		Anglicky námořnictvo					Snad			
	Anglicky pouze					Měkkýš				Sudoku-pytníci
						Osobní zájmeno				Výzva
	Klam				Oběžná dráha družice					
					Sklizeň obilí					
	Čitý							Loupež		
								Žandár		
	Bedna						Průhledně			
							Anglicky souboj			
VELKÝ TÝNEC	Saň	Tvar zájmena já						Člověk stížený debilitou		
		Cizopasník						Dlouhé vlasy		

VELKÝ TÝNEC	VELKÝ TÝNEC	Azurové	Tajenka 1	Zkratka doktora	VELKÝ TÝNEC	Zakalené	Základní číslovka				Temný			Rybí vajíčko (sloven.)	Neodborník	
	Římsky 2500						Plošná výměra pozemku									
VELKÝ TÝNEC	Psí rasa										Potrubní uzávěr					
											Výraz dusání					
Uhelný prach																
					Burák							Listnatý keř				
					Provinění							Americký herec (Peter)				
Česká politická strana				Privěs				Něm. předložka					Indické koření			
				Část České republiky				Odpověď na dopis					Stop! (z něm.)			
Causa							Výplň							Slovensky mák		
							Křesťan. demokr. strana							Skoro temná		
Důkaz nevinny							Otázka na čas				Obyvatelé Lašska				Bouřlivá citová reakce	Býv. šach. mistr světa (Michail)
							Zkr. pro velikost									
VELKÝ TÝNEC	Dobré	Ozvěny				Nadechnutí					Padat					
		Zkosení				Vsypání					Darebák					
Cely							Dohromady						Zásah			
							Písmeno řecké abecedy						Kysličník germania			
Slovensky jaký				Krajský svaz lyžařů				Velkoměstské zplodiny						Kainův bratr		
				Kůň (básn.)				Alšovy iniciály						Real Madrid		
Vodní květiny														Označení českých letadel		Pomůcka
																Aterom, Auf, Eche, És, Ikra, Koby, Ksí, Master, Navy
Maďarsky A			Naše bájná hora											Zkratka státu Utah		

PŘESAHY

3
24

do světa historie a kultury

Jiří Šlitr

Doktor Klavír

Reichlová
Jirků
Berný
Přidal
Eliot
Fiker
Hanuška
Denk
Jareš
Klusák
Flaišman
Ševčíková
Vránová
Coufalová

Lukáš Berný

C PRESS

55 minut s Helenou Reichlovou

Věda není zase taková věda. A není to ani fotbal

„Česko je pro mne ideální místo k práci i životu,“ říká úspěšná vědkyně. Do Prahy se nedávno přestěhovala z Drážďan se dvěma malými dětmi a rakouským partnerem. A věří, že je to natrvalo.

Po více než pěti letech působení na Technické univerzitě v Drážďanech, kde se věnovala výuce a výzkumu magneto-termálních jevů a spin-kaloritroniky, se vrátila do Prahy. Na začátku října tady ve Fyzikálním ústavu Akademie věd ČR otevřela výzkumné centrum Dioscuri, pro nějž v náročném grantovém řízení získala 1,5 milionu eur. Bude teď s kolegy hledat cesty, jak snížit rostoucí spotřebu energie v odvětvích informačních technologií.

Když český vědec najde uplatnění ve světě, obvykle se už domů dvakrát nevrátí. Jak to, že vy jste se teď vrátila?

Je pravda, že vědců, kteří už nepočítají s návratem domů, je poměrně hodně. A to není úplně dobře. Myslím si, že „brain drain“, tedy odliv mozků, ochuzuje každou zemi. Pro mě je důležitý

kontakt s místem, odkud pocházím, cítím se jím být také ovlivněná. Když se teď vracím, mám skutečně pocit, že bude fajn pomáhat téhle zemi se zlepšovat. A to, co mi dala, jí vrátit.

Páni, tak to jste mě zaskočila. Dominovala jsem se, že vaše generace nějakou sounáležitost se zemí vůbec neprožívá. A vy chcete vracet, co vám dala.

Nevím, jak moje generace, ale já to prožívám.

Spousta vašich vrstevníků zůstává v zahraničí z pragmatických důvodů, mají tam lepší podmínky k práci i životu. Vy je nepotřebujete?

Je otázka, co jsou lepší podmínky. Platové ohodnocení? Tak to je samozřejmě v Německu lepší, stejně jako je tam víc peněz na vybavení laboratoří, na výzkum, nicméně i v Česku už můžete sehnat dostatečně dobré financování. Pro mne nejdůležitější je pak určitá svoboda a v tomto směru se tady cítím lépe. Komfortněji.

Co na stěhování říkal váš partner? Pochází z Vídně, ne?

Když jsme porovnávali země, ve kterých se nám dobře žije, Čechy se ukázaly být příjemným kompromisem. A když jsme v Praze, máme blízko k oběma rodinám.

Potkali jste se ve vědě?

Na sjezdovce. Ale vzápětí jsme zjistili, že jsme tam také oba na vědecké konferenci, že oba děláme fyziku a máme mnoho společného. A už nám to zůstalo.

Takže spolupracujete?

Postupem času jsme se k sobě přiblížili i pracovní, což je důležitý faktor. Ne že bychom spolu dělali každý den, ale určitě se každý den podporujeme. Když tohle nemáte, je to ve vědě velmi těžké.

Mimochodem, jak se to přihodilo, že se mladá dívka rozhodne pro vědecký výzkum? Vyrůstala jste s touhou být jako Marie Curie?

Spíš bych řekla, že jsem tomu nechala volný průběh. Bavila mě fyzika, rodiče říkali, že je to vlastně fajn ji studovat a že se později mohu rozhodnout, co si mi bude líbit.

Nezlehčujete to trochu? Musela jste mít při nejmenším nadání pro matematické vědy.

Je určitě dobré, když člověku jde matematika a fyzika, ale myslím si, že ve výsledku rozhoduje, jestli jste schopna se pro něco nadchnout a ty věci dokončit. Spousta jiných lidí by byla taky excelentní, jen kdyby se nevzdávali, učili se.

A co předpoklady k vědecké práci? Určitě je potřeba systematická, schopnost vytváření hypotéz.

Když si osvojíte informace o fyzikálních principech, dokážete je pak – stejně jako většina lidí – propojit a říct si: „A co bychom zkusili změřit tohle v tomhle?“ Věda není zase taková věda! Mně uhranulo akademické prostředí, všichni ti nadšení idealisté, kteří jsou motivováni vnitřní zvědavostí a prostě musí objevovat. To se mi líbilo, a tak jsem spíš přirozeně po studiu navázala v akademické dráze.

To znamená, že jste doktorát dělala ještě v Česku?

Jsem dost do světa. Už během magisterského studia jsem strávila jeden rok ve Štrasburku. Právě tam jsem se dozvěděla o spinotronice, což mě zaujalo a nasměrovalo zpět na pražský Fyzikální ústav, který se jí zabývá dlouhodobě. Připravovala jsem se na doktorát, a přitom jsem získala stipendium od Fulbrightovy nadace. Jela jsem tedy na rok do Ohia, doktorát jsem dokončila v Praze, ale to už jsem věděla, že na „postdoc“ chci zase ven.

Proč?

Pokud člověk chce vědu posouvat, nemůže vycházet jen z toho, co ho naučili doma, protože pak nepřinese žádný svěží vítr, žádné nové nápady, žádné kontakty. Zvláště ve vědě je tohle důležité. Člověk musí uspět někde jinde, musí být tam schopen získat informace a obhájit výsledky. Chápu, proč je akademická mobilita často jednou z podmínek, které musíte splnit, když se ucházíte o grant.

Žádosti o stipendia, granty. To jsou alfa a omega kariéry současných

vědců, že?

Během doktorátu si tvoříte první sítí kontaktů a ty jsou klíčové, když hledáte pracovní uplatnění. Napíšete lidem, které znáte, a dostanete třeba odpověď: Bylo by skvělé spolupracovat, ale my v tuhle chvíli na tebe nemáme peníze. A tak dojde, jak říkáte, na žádosti o granty či stipendia, přihlášky k výběrovým řízením, do soutěží. Vždycky musíte zpracovat projekt, jasně sepsat, co chcete dělat, proč jste ten správný člověk, který to má dělat... Když začínáte, většinou žádáte jenom peníze pro sebe. Ale vědec v mém věku už žádá o granty i pro to, aby si mohl najmout spolupracovníky.

Je pravda, že doktorand je všude na světě za levnou námezdní silou v laboratořích?

Já osobně si nemohla stěžovat. Jako doktorand jsem měla v Americe vlastní financování a byla jsem v prestižním programu, takže jsem měla podmínky o dost lepší než moji kolegyně. Ale všeobecně platí, že doktorandští studenti jsou dělníci vědy, pracují 12 hodin, víkendy nevíkendy a za směšné platy. Nedávno mi jeden americký kolega líčil, že mají potíže si doktorandy udržet na univerzitě. Přetahují jim je totiž technologické firmy, které nabízejí zajímavé vědecké projekty a nesrovnatelně vyšší platy. Speciálně Silicon Walley válcuje univerzity, vydrží tam jen ti nejzapálenější.

Říkáte to tak, že je jasné, že o smyslu práce v akademických podmínkách ale nepochybujete.

Na univerzitě děláme třeba na pěti výzkumech a jen jeden se nakonec ukáže být perspektivní. Zbývající čtyři zapadnou, zůstanou „u ledu“. Ale třeba je někdo využije za dvacet, padesát let? Myslím, že základní výzkum má v dlouhodobém horizontu pro společnost obrovský význam, není to ale něco, co by se mohlo vyplatit soukromé firmě.

Cítíte se tedy svobodněji, než byste byla v Silicon Walley?

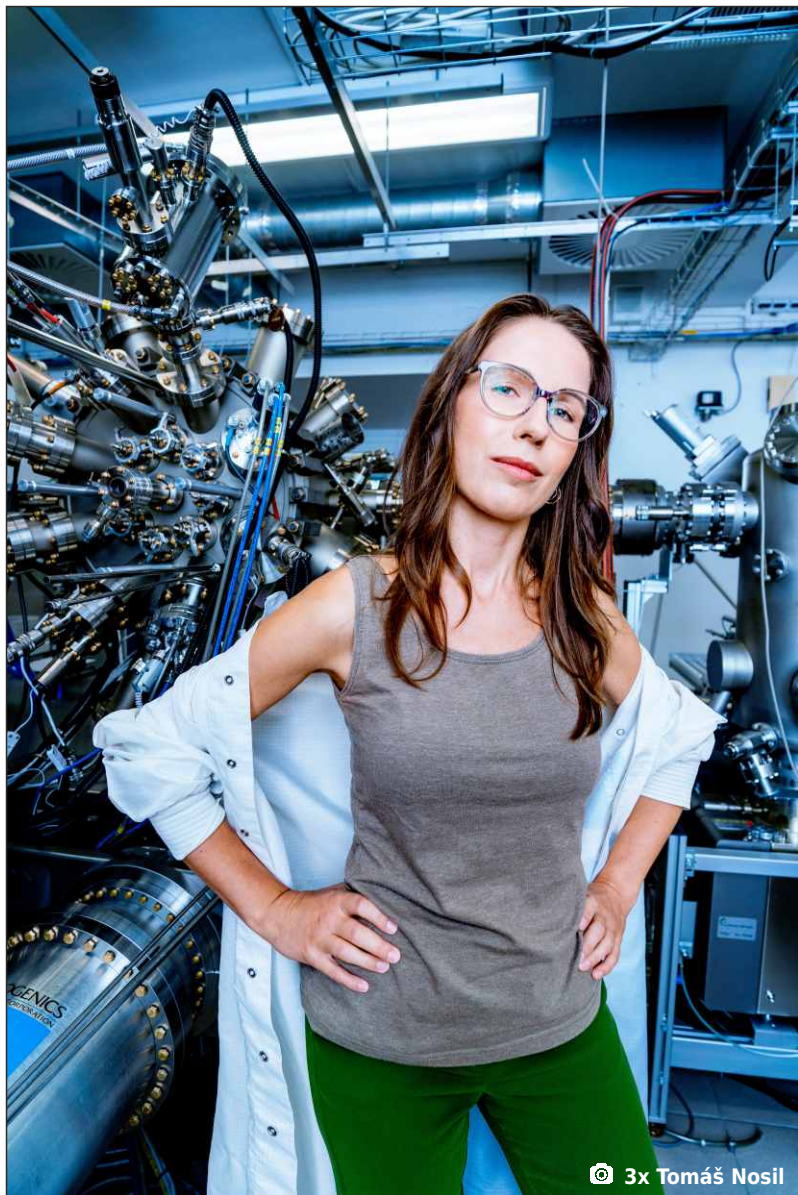
Máme možnost porozumět věci či tématu do detailu a neřešit, jestli se to vyplatí. Jsem šťastná, že se podařilo Dioscuri.

A co se tedy přesně podařilo?

Než to vysvětlím, musím zdůraznit, že se to povedlo díky Ministerstvu školství ČR, německé vládě a Společnosti Maxe Plancka. V jistém smyslu je to hrozně idealistický program, který inicioval Martin Stratmann, někdejší ředitel Společnosti Maxe Plancka. Uvědomil si totiž, že ze země jako je třeba Polsko nebo Čechy odcházejí vědci a zůstávají většinou v Německu. Přitom si ještě všiml, že v prestižních evropských grantových řízeních nejsou Česká republika nebo Polsko tak úspěšné jako jiné země. A tak si řekl, že je to třeba změnit a společně s německou a českou vládou dali dohromady peníze. Cílem je najít vědce, kteří mají vztah k Česku a když obhájí excelentní projekt a budou jej chtít realizovat tady, dostanou finance ve stejném rozsahu, jako kdyby zůstali Němci.

Musela jste tedy obhájit výjimečný projekt. Můžete mi, naprostému laikovi, srozumitelně vysvětlit, o čem budete tedy bádát?

Ono to má víc rovin, ale ta hlavní se týká

© 3x Tomáš Nosil

Helena Reichlová je experimentální fyzička. Doktorát v oboru antiferomagnetické spintroniky získala na Univerzitě Karlově, během doktorských studií strávila část času na Ohio State University jako stipendistka Fulbrightovy nadace. Téměř pět let pak působila na Technické univerzitě v Drážďanech, její primární výzkumný zájem se posunul směrem k magnetotermálním jevům a oboru spin-kaloritroniky, který teď rozvíjí v pražském Fyzikálním ústavu AV ČR při realizaci programu Dioscuri. Na něj získala 1,5 milionu eur od německé a české vlády.

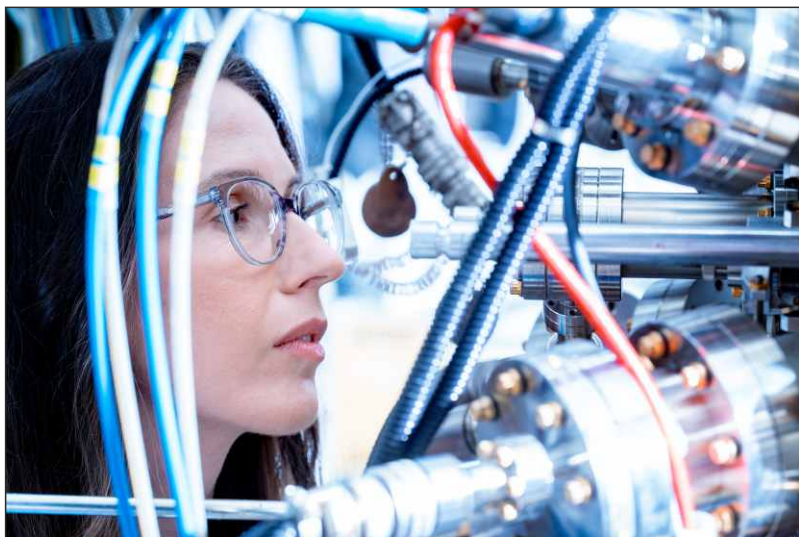
energetické náročnosti elektronických zařízení. Tento obrovský exponenciální nárůst spotřeby energie souvisí se sdílením dat, s tím, jak se mnohonásobně nahrávají, kopírují. Předpovědi, jak se to bude dál vyvíjet, jsou často velmi strážidelné, jindy méně strážidelné, ale že to bude růst, na tom se všichni shodnou. Obavy také vzbuzuje nový energetický žrout – umělá inteligence, která zasahuje do dalších a dalších oborů. Co s tím? Pokoušíme se najít nové elektronické součástky. Ve stávajících se elektrony pohybují, narážejí do sebe a tím dochází k zahřívání. Vzpomeňte si, jak se vám někdy rozpaluje telefon nebo počítač. A my se snažíme – za prvé: omezit pohyb elektronů, a tedy zabránit zahřívání. A za druhé odpovědět na otázku: Když už se produkuje tohle odpadní teplo, nemůžeme jej využít, a to nejlépe zase k nějaké elektronické funkci? Prostě teplo zrecyklovat?

Neříkala jste, že se těmito tématy zabývá dlouhodobě pražský Fyzikální ústav?

Fyzikální ústav je světovým leaderem v tomto oboru a já se právě tady, při doktorandském studiu, k tématice dostala zblízka. Centrum, které v rámci ústavu teď otvíráme, navazuje samozřejmě na zdejší výzkum. Pokoušíme se však zaměřit na tzv. magnoniku, od pohybujících se elektronů se přesunout k těm, co setrvávají na místě. Informace mezi sebou přenášejí pomocí vlny, kterou jeden můj kolega přirovnal k tzv. mexické vlně na stadionu: fanoušci sedí, zvedají ruce a informace se dostane na druhou stranu, aniž by se někdo hýbal, aniž by spotřebovával energii. Druhá výzkumná linie nás pak zavede k odpadnímu teplu. Víme, že existuje nová třída materiálů, které jsou slibné pro efektivní konverzi tepla na napětí.

Máte stanovený deadline?

Projekt má skončit za pět let, bude-li úspěšný, je možnost prodloužení o dalších pět let. Ale ten vlastní grant je udělaný tak, že vás tlačí, abyste žádali o nové granty, hledali další financování. Takže psaní žádostí o granty mám na hodně dlouho.

Současný vědec evidentně už není nenápadný pán v plášti, který nevyhází z laboratoře. Dnes musí být taky manažerem, diplomatem, marketingovým specialistou, podnikatelem. A musí svoje nápady umět prodat.

Máte pravdu. Možná ještě někde žijí osamělí géniové, ale ve velkých vědeckých týmech jsou zastoupeni experti, kteří musí komunikovat a přinášet komplexní, sofistikované výsledky. Když by někdo nebyl ochotný nebo schopný komunikovat, byl by to jistě handicap. Co se

týká samotné prezentace vědecké práce a výsledků, většina moderních institucí má dnes už speciální oddělení, která s tím výzkumníkům pomáhají. Naštěstí. Je to skutečně náročné a na výzkum by pak nezbyval čas. Vždycky jsem obdivovala profesory, kteří dokážou i při administrativní a manažerské zátěži si udržet kontakt se studenty a s výzkumem. Já se naštěstí nemusím starat o sto lidí, mám jich pět šest. Takže s nimi můžu jít kdykoliv do laboratoře a celý den měřit, ale už to nevydává na týden. To mi jiné povinnosti nedovolí.

Co myslíte, kdy se výsledky vašeho výzkumu promítnou v praxi?

Nedělám si iluze. Když se teď staví další velké čipové továrny, není reálné, že v jednu chvíli přejdou všichni na jiné řešení. Ale i kdyby šlo jen o jeden malý senzor teplotního rozdílu nebo pohybu, ve spoustě aplikací jsou to tisíce a miliony senzorů... A kdyby takový senzor se mohl nahradit naší součástkou, tak by už energetické úspory mohly být obrovité. A to by se mi ohromně líbilo.

Nikdo jiný to nezkoumá?

To se mi na vědě líbí, že do určité míry všichni chceme to stejné. Víím, že třeba v Japonsku jeden z těch jevů studují na trochu jiném materiálu, už poměrně pokročili, mají nějaké prototypy. A když se jim to brzy povede převést do praxe, budu mít úplně stejnou radost, jako by se to povedlo nám.

Vědci nesoutěží? Vždyť když se vám to povede dříve, když to patentujete...

...budu já osobně mít radost, že se problému podařilo vyřešit, protože víím, že se všichni navzájem ovlivňujeme. Máte ale pravdu, že v reálném světě to takhle idealistické není. Všichni potřebujeme výsledky, patenty, z nichž plynou případně další finance.

Vedete vědecký tým. Jste v něm jediná žena?

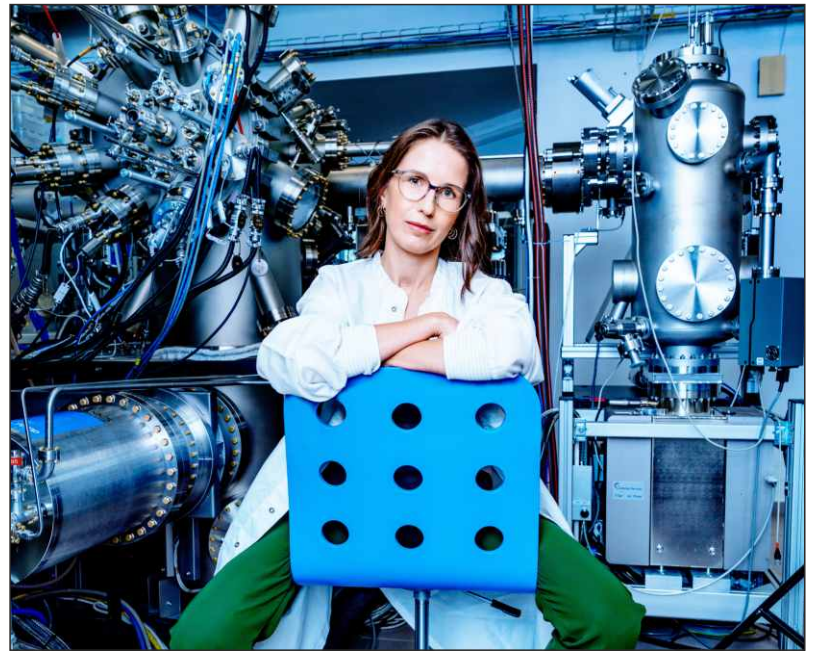
Svůj tým průběžně stavím a zvu do něj samozřejmě i ženy. Ptáte-li se všeobecně na počet fyziků, je to lepší a lepší, ale myslím si, že určitá pozitivní diskri-

minace by byla potřeba, aby se přirozený evoluční krok trochu urychlil. Žen ve vědě, a tedy i ve fyzice by mohlo být víc.

Proč?

Myslím, že diverzita je prospěšná v jakémkoliv podobě a pro jakýkoli tým. Je skvělé mít v jedné laboratoři lidi s různou zkušeností, s různým způsobem přemýšlení a schopnostmi. A výhoda žen spočívá v tom, že přinášejí jiné než mužské pohledy. Mimochodem, když bude víc žen ve vědě, nebude se konečně ani plýtvat potenciálem poloviny

studentů. Vždyť ani fyziku už nestudují jen muži. Snažím se tedy studentky motivovat a ukazovat jim, že sice kolují jisté stereotypy, ale že na ně nemusí vůbec dbát.

Jaké stereotypy máte na mysli?

Když jsme se vrátili do Čech, přikvapilo mě, že tady stále funguje rodinný model, kdy matka je čtyři roky s dítětem na rodičovské dovolené, pečuje o něj, domácnost i manžela, který je tu zase od toho, aby vydělával. No, to mi přijde hodně stereotypní.

Mně taky, ale myslím si, že to tak v realu už dávno nefunguje. Anebo vám v práci někdo řekl, že se máte starat o děti a necpat se do vědy?

Mně ne, ale mám kolegyně, které se musely vzdát akademické dráhy, protože jim jejich rodina dala najevo, že matčina role je být doma. Neexistuje, že by si to snad s manžely prohodily. Otcové tady asi ani neumí tlačit kočárek. Ale aby bylo jasno: já nebrotím proti čtyřleté rodičovské dovolené. Naopak je skvělé, že je v Česku možná. Ale přijde mi paradoxní, že nikdo naopak nepodporuje rodiče, kteří touží jít pracovat dříve. A tím, že tento model podporovaný není, někdo musí zůstat doma. Většinou žena.

V Německu to tak není?

Mateřská a navazující rodičovská dovolená mohou trvat jeden, maximálně dva roky, a z toho plyne, že stát musí garantovat péči o předškolní děti. Rodiče se vrací do práce dříve a mnohem častěji narazíte u dětského lékaře na tatínka. Na hřišti je stejný počet tatínků i maminek.

Namítu vám, že před patnácti, dvaceti lety byl můj muž na pražském pískovišti jediný mezi samými matkami. A dnes tam sedává mužů podstatně více.

Každá další generace rodičů je v tomto směru lepší a lepší, ale spoléhat se na to, že se to přirozeně vyvine? To by také mohlo trvat hodně dlouho. Když stát trochu zatlačí, hnou se i pořádně tvrdé ledy.

Co tím myslíte?

V Německu jsou otcové například motivováni, aby šli na rodičovskou tým, že se v takovém případě celé rodině prodlouží doba, po kterou jí stát poskytuje podporu. Já vám tady říkám, že mne trápí odliv mozků, ale všem svým studentům a studentkám, kteří chtějí založit rodinu, bych přitom doporučila, ať tedy na pár let odjedou do Německa. Tam se mi totiž

dařilo mnohem lépe kloubit péči o malé děti s vědou. Měli jsme slušná stipendia, takže jsme si mohli hned najmout chůvu, která za mnou do kanceláře vozila kočárek. A od jednoho roku šly děti do státní školky, která byla skvělá.

Kolik je teď vašim dětem let?

Sedm a čtyři roky. Starší chodí do bilingvní školy, mladší holčičku mi do školky nevzali. Akademie věd má naštěstí dětskou skupinu a ta nás od ledna, co jsme v Praze, doslova zachraňuje. Kdybych byla samoživitelka, musela bych s vědou v Česku skončit. A i kdybych měla třeba jen konzervativnějšího partnera, který by se nepodílel na péči o děti a domácnost, jako ten můj, musela bych to taky zabalit.

Anebo nemít děti. Znáám spoustu lékařek i vědkyň, které v minulosti zvolily tuto cestu.

Já naštěstí nikdy neměla pocit, že bych si musela kvůli vědě vybírat. A studentkám naopak vysvětluju, že založit rodinu je možná nejlepší právě ve svobodném flexibilním akademickém prostředí než v korporátu, kde jim šéf bude šlapat pořádně na krk.

Jenže na univerzitě si prostě nevydělají miliony.

To neumím porovnat, nikdy jsem v korporátu nedělala. Ale myslím si, že pokud má člověk za primární motivaci finanční ohodnocení, tak nemůže dělat vědu. Člověk musí být hnán spíš svou vnitřní zvědavostí, touhou porozumět. Nikdy jsem moc nemyslela na peníze, ale spíš jsem potřebovala, aby mi práce dávala smysl.

Vidíte se, kde budete za deset let?

Já doufám, že tady.

To je dobrá zpráva.

A já se fakt raduju. Chci dělat vědu v Česku a přitáhnout sem také zahraniční kolegy. Nemusí sem hned přesídlout, doufám, že budou moci dělat doktorát pod dvojím vedením – v Čechách a v Německu. Díky tomu, že jsem získala podporu Společnosti Maxe Plancka, můžeme spolupracovat i s laboratořemi v Drážďanech, využívat techniku, která není dostupná v Praze. Věda není fotbal, člověk si nemusí vybírat, za kterou zemi hraje, může klidně hrát za obě dvě.

Ptala se Irena Jirků

Autorka je novinářka a publicistka. Rozhovor vyšel v časopise Finmag

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Jiří Šlitr. Doktor Klavír

Člověče, my jsme úplný lidofkáři...

(Ukázka)

Umělec se Jiří Šlitr z Bruselu vrátil jako jiný člověk. Půlroční pobyt na Západě, navíc v místě, kam všechny země vysílaly to nejlepší, co měly, mu rozšířil obzory do nepředstavitelné šíře. Alespoň pohledem poměrů v budovaném československém socialismu. Šlitr si nenechal ujít nic. Nezameškal žádnou příležitost vidět filmy, koncerty ani výstavy, proto v těchto měsících ani na dálku svému partnerovi nic nezhubednil, jednoduše na to neměl čas (a popravdě ani prostor, jediný dostupný klavír byl na scéně Laterny). Podle vzpomínek tehdejšího publicisty Jiřího Rumla, když už měl volno a nepracoval, šel si nejraději s ostatními vyčistit hlavu volejbalem. Většinu času ale věnoval čerpání poznatků ze všeho umění, které jej obklopovalo.

Uchvátili jej krátké experimentální filmy (zejména americký snímek Flebus), o nichž Suchému hned psal, že je společně musí také začít tvořit. Opravdu výjimečně nadšený byl z hudby, kterou zde slyšel. Jednak jej nadchlil rockový interpreti, kteří sem přijeli živě zahrát, jako např. Fats Domino, z jehož repertoáru se později dostane do Semaforu skladba Going to the River alias „Naraž si boufku do čela“, či se dostavili alespoň zprostředkovaně díky filmu Mister Rock and Roll, v němž vystupovaly některé z největších hvězd rockového žánru jako Little Richard, Chuck Berry, Brook Benton nebo Screamin' Jay Hawkins. Jazzového Šlitra americký rock'n'roll okouzli a psal svému partnerovi: „Člověče, my jsme úplný lidofkáři, s tím se musí něco udělat. Byl tam jeden 14letý černoch, ten byl k zbláznění dobrý...“ Měl na mysli dětskou rock'n'rollovou hvězdu Frankiho Lymona. Ovšem ještě větší dopad na něj měly jazzové, bluesové a swingové koncerty amerických, převážně černošských kapel a sólistů. Dizzy Gillespie, Sidney Bechet, Sarah Vaughan, Teddy Wilson, Coleman Hawkins, Stan Getz, Pete Johnson, Mills Brothers, Ella Fitzgerald... Zhlédl také show ikony swingu Bennyho Goodmana.

Hudebník, jenž živé koncerty světových hvězd dosud poměřoval vesměs jen vynikajícím, ale v této konkurenci přeci jen poněkud druhořadým orchestrem Graema Bella, byl tak nadšený, až toho na něj bylo takřka moc. „Uvědomil jsem si,

že my nikdy nemůžeme vytvořit takovou atmosféru jako oni, to byla muzika jak řemen, jak když šlehá bičem. A hlavně pohled na ně je úžasný, jsou úplně klidní a nedělají vůbec žádné opičky...“ psal nadšeně z Bruselu do Prahy a dodával, že koncerty těchto velikánů vytvářejí v duši pocit „rozbouraného moře“.

Když k tomu přičteme zhlédnutou výstavu děl Vincenta van Gogha a několika současných světových umělců, musel si Jiří připadat jako v onom příslovečném Jiříkově vidění. Po návštěvě koncertu jazzmana Sidneyho Becheta propadl až deziluzi nad vlastními schopnostmi, jak napsal Suchému: „Když jsem se vracel pak domů, rozhodl jsem se definitivně, že už nebudu hrát na klavír, nebudu zpívat a nebudu psát jazzovou hudbu. Co budu dělat, ještě nevím, že to s tím malováním taky není v pořádku, to už jsem též zjistil – tak snad že bych ty práva...“

Vážně to však jistě nemyšlel, protože současně se Suchým v dopisech intenzivně plánují další spolupráci. Šlitrův umělecký partner v Praze rozhodně nezahálel a spolu s Ivanem Vyskočilem jako svým aktuálním jevištním a do jisté míry i uměleckým partnerem zakládal nové divadlo, které plně pohltilo jeho pracovní nadšení. Projektu věřil natolik, že dokonce odmítl nabídku svého největšího vzoru Jana Wericha, aby vytvořil pobočnou scénu jeho ABC. Suchý nejprve znovu přepsal pásmo Šest žen, jež nyní postavil převážně na Šlitrově hudbě, a plánoval s ním a s novým souborem prarazit na skutečných divadelních prknech. Projekt se však v předvečer plánovaného pohostinského uvedení v Divadle Komedie zcela rozpadl. Důvody byly ryze organizační, zázemí týmu nefungovalo příliš profesionálně. Stále se měnily termíny i místa možného uvedení, vše se posouvalo, proto herci a hudebníci nakonec začali brát jiné zakázky, a když byl konečně sál i termín (a dokonce už vtištěné plakáty), ukázalo se, že zkrátka herci nemají čas. A tak Šest žen nakonec uvedeno nebylo.

Nicméně Suchý s Vyskočilem, přáteli a s podporou Vladimíra Vodičky, vlivného člena redakční rady časopisu Světová literatura, obratem získali sami pro sebe takřka nevyužívané prostory na Anenském náměstí. Právě tady založili nové divadlo. Zamýšlený název Leporelo byl na Vyskočilův návrh změněn na Divadlo Na zábradlí (podle ulice vedoucí od vltavského nábřeží k náměstí), při-

čemž jeho soubor tvořili také mim Ladislav Fialka a herci či hudebníci Ljuba Hermanová, Zdena Kratochvílová, Ludmila Kovářová, Jiří Šehnal a Zdeněk Týle. O klavír se starali Jaromír Vomáčka a Zdeněk Procházka, přesto však Suchý stále doufal ve spolupráci se Šlitrem. „Jirko,“ psal do Bruselu v červnu 1958, „zajímalo by mne, budeš-li se chtít zúčastnit práce v našem kolektivu. Jednalo by se jednak o práci skladatelskou a dále o místo vedoucího orchestru a tím pádem též pianisty. Napiš mně prosím, pokud možno brzy, budeš-li mít zájem. Tak trochu s tebou totiž počítáme, i když dosud nemáme tvůj oficiální souhlas. Myslím totiž, že by to mohlo být to, o co nám dosud šlo. A aby to bylo dokonce víc než to, oč nám dosud šlo, k tomu budou dobré tvé zkušenosti.“

Šlitr měl z tohoto úspěchu upřímnou radost a plánoval se do procesu zapojit, v korespondenci na situaci reaguje i se zamyšlením, jak využít všeho, co v Bruselu viděl: „Moc bych se ale přimlouval za to, aby směr našeho snažení byl silně protikonvenční, třeba i za cenu menší popularity, já to tu vidím velmi markantně, že věci zastaralé a bez nových nápadů neobstojí a jsou trapné (aspoň pro nás, nemyšlím na publikum ostatní, to je konvenční všude, někde víc, někde méně). Ale u nás pohodlnost konzumovat umění dosahuje vrcholu, ať je to malba, hudba nebo divadlo. Všude jsou vyježděné koleje, po kterých se jede, a každý se bojí tu svou káru trochu vykolejit, aby neztratil popularitu – nebo ho nic jiného nenapadne, to je taky možné. Myslím, že my toho nemáme zapotřebí a neměli bychom na to zapomenout. Bude-li snažení tohoto nového divadla mít tuto tendenci, pracoval bych pro něj s velkým nadšením.“

Jenže v době Šlitrova návratu do Čech se Suchý se Zábradlím rozešel. Divadelní leporelo Kdyby tisíc klarinetů (premiéra 9. prosince 1958) mělo ohromný ohlas mezi diváky a vesměs i u odborné kritiky, nicméně v zákulisí nového divadla nepanovaly ideální vztahy. Ohniskem střetu bylo právě Suchého postavení v souboru. Kolegové si sice cenili jeho schopnosti autorských, ale současně byli nespokojeni s jeho dosud amatérským hereckým výkonem. Suchý jim to na jevišti zkrátka kazil a oni mu to dávali najevo, nechtěli jej vyhodit, ale tlačili jej z pódia do ryze autorské role. Jiří sice nakonec souhlasil s uvedením své a Vyskočilovy druhé hry Faust, Markéta, služka a já bez vlastní účasti na pódiu (premiéra 24. května 1959), ale jeho nitro a koneknců a ego bylo zraněno. Suchého snem nebylo jenom psát, chtěl také hrát, zpívat, mít kontakt s hledištěm, pro které tvořil. A tak ze Zábradlí nakonec odešel s deziluzí v duši a s pře-

svědčením, že divadlo už dělat nebude.

Návrat do Reduty

Nezdá se pravděpodobně, že by se Jiří Suchý zcela vzdal své vysněné divadelní dráhy. Jeho houževnatost byla v tomto směru od počátku jeho tvorby neobyčejně silná a celoživotně vytrvalá. Překážky a odrazování jiných lidí od cesty, kterou si vytyčil, byly vždy spíš onou vodou na jeho mlýn, jež ho poháněla dál. Nicméně sám říká, že v době odchodu ze Zábradlí svou motivaci dělat divadlo dočasně ztratil a že to byl naopak z Bruselu se navrátivší Jiří Šlitr, který jej svým nadšením znovu strhl. Ze Šlitra tryskali nápady a chuť tvořit, kontakt se zahraničními umělci a vším tím, co viděl a cítil v Bruselu, v něm probudily velkou chuť do práce. Na jedné straně si držel své zlaté vejce, Laternu magiku, která mu otevírala dveře do světa, na straně druhé povzbuzoval Suchého do další spolupráce na vlastních autorských věcech.

V Laterně se nyní u klavíru v alternaci střídali s neobyčejně nadaným Rudolfem Roklem, o sedmnáct let mladším rodákem ze „svého“ Rychnova nad Kněžnou (později též členem semaforového orchestru). Program z Expa hráli Českoslovákům od 9. května 1959 v paláci Adria (dnešní Divadlo bez zábradlí), přičemž do konce sezony 1959–60 představení v Praze zhlédlo asi 300 000 diváků.

S+Š zatím psali jednu novou píseň za druhou, výsledkem bylo např. osm skladeb do hry Jesse B. Semple se žení nastudované v Divadle S. K. Neumanna (dnešní Divadlo pod Palmovkou, premiéra proběhla 19. února 1959), mezi nimiž nechyběla ani novinka Ach, ta láska nebeská, která o pár let později bude patřit k největším trháčům semaforové historie. „Spolu s Ivanem Palcem jsme vlastně byli prvními interprety později populárního šlágru Ach, ta láska nebeská,“ vzpomínala herečka Zdena Hadrbolcová v roce 1968 na stránkách Večerní Prahy a úsměvně dodala: „Jenomže vzhledem k našim pěveckým ‚kvalitám‘ si tenkrát nikdo nevšiml, že je to písnička hezká.“ V televizi se S+Š podíleli na programu Jarní leporelo (21. března 1959), v Rokoku měl premiéru pořad Bapopo (24. dubna 1959), kam opět přispěli šesti společnými skladbami, z nichž zejména Malé kotě čekala ještě dlouhá budoucnost.

Dvojice však neměla kde vystupovat, a tak si je celkem přirozeně znovu přitáhla bezpečně ozkoušená jistota – Reduta. Tentokrát se už Šlitr nezapojoval jako příležitostný host, ale jako velmi aktivní člen a založil novou kapelu, již řídil (hráli ve složení saxofon, trubka,

Lukáš Berný (1978, Jilemnice). Od dětství žije v Praze. Je právníkem významného hudebního vědce a profesora Josefa Huttera (1894–1959). Maturoval r. 1998 na pražském gymnáziu Budějovická. Ve studiích pokračoval na VOŠ Josefa Škvoreckého a též na PdF UK, tyto školy však nedokončil. Do literárního světa vstoupil spoluúčastí na neodadaistické revue studentů VOŠ Josefa Škvoreckého „Nový táta – jednička, arp vlčák“, od r. 2002 publikoval asi 20 povídkových textů v různých periodikách (Host, Pan-dora, Welles aj.), část z nich vyšla později knižně ve sbírce Spálené sochy (2019). Od r. 2014 započala jeho spolupráce s Nakladatelstvím Sanch, pro které napsal především 4 díly úspěšné knižní edice z oblasti pragensie Kde píjí múzy (2014–17). Následovaly knihy o historii Hostivaře a Horních Měcholup Toulky Prahou 15 (2018) a s Marií Zdeňkovou připravené

VI. 2005–21 byl moderátorem rozhlasové stanice Oldies radio. Pro stanici souběžně připravoval mnoho tematických seriálů

encyklopedické dílo o prvorepublikovém premiérovi Antonínu Švehlovi Ze srdce a kamene (2018). Za tyto publikace mu bylo uděleno „čestné právo domovské“ Praha 15 a symbolický klíč k této městské části. V r. 2019 následovala další kniha z oblasti pragensie: Šlechtova restaurace – Obrázky z historie Střemovky (2019) a též románová novela Červený havran s ilustracemi od malíčky Marceley Leviskové. V r. 2021 navázal na díla z hostivařské historie publikací ke stoletému výročí založení kabelovny PRAKAB a o dva roky později ke 130. výročí továrny na Barvy a laky. Poslední díla vydal u vlastního nakladatelství Huttera, které založil r. 2018. Od stejného roku také pravidelně přispívá do měsíčníku Hlasatel, a to články o historii městské části Praha 15.

(Hity oblíbené Brity, Oldies galerie, Oldies archiv aj.), stejně jako bezmála tisícovku dělů pořadu Hudební knihovna (pohledy do zákulisí vzniku slavných písní 60. – 80. let). Od konce r. 2021 pracuje pro Český rozhlas. Dlouhodobě spolupracuje s divadlem Semafor. Je editorem více než tučtu CD, LP a DVD vydávaných především společností Supraphon. Editoricky připravil a obsáhlými sleeve noty opatřil i CD boxy Semafor – léta šedesátá (11 CD), Semafor – léta 70. a 80. (12 CD), Zuzana, Jonáš a spol. (15 CD), Dáblova dobře placená procházka z Vinohrad (15 CD) nebo Čarodějná kytky s bláznivými pannami na půdě (16 CD). Podílel se i na tematických rejstřících knih Jiří Suchý – Vzpomínání, Legenda Suchý či Jiří Suchý & tinglanti od Karla Hvizďaly vydaných nakladatelstvím Galén (2011, 2016 a 2019). Spolu s Jiřím Suchým je autorem knihy Semafor: Šedesát let v jednom představení (nakladatelství CPRESS, 2019). Od r. 2009 zastával pozici člena dozorčí rady divadla, od r. 2020 je členem správní rady.

bicí, basa, piano). Na Suchého tip přizval také vokální Pastel trio, v němž vedle manželů Neradových zpíval dosud neznámý železniční inženýr Karel Štědrý. V klubu nabídli nový program nazvaný Nocturné do světa písniček, které Jiří Suchý uváděl vysvětlením: „Nejdříve malou poznámku o významu slova Nocturné. Mnozí z vás správně usoudili, že se jedná o nějaké turné – o zájezd, našli se i tací, kteří správně pochopili, že to nebude odpoledne, nýbrž v noci. Naproti tomu za zcela mylný je nutno pokládat názor, že slovo Nocturné znamená peněžitou odměnu hudebníkům za noční koncert, podle vzoru spropitné.

Docela špatný, naštěstí jen ojedinelý názor je, že Nocturné je francouzský výraz pro stržený závit bronzových šroubků, sloužících k upínání protéz užívaných ve veterinářství. Tedy pro příště: Nocturné je noční výlet do světa písniček...“ Název i styl těchto pořadů později ožil v nové formě také v Semaforu.

Kapela v Redutě se však brzy rozpadla. Snad Šlitr v hlavě stále slyšel americké profesionály z Bruselu a kvality muzikantů mu nevyhovovaly. Zcela jistě ale narážel na tehdy vleklé administrativní a organizační povinnosti spojené s vedením orchestru. I proto skupinu nako-

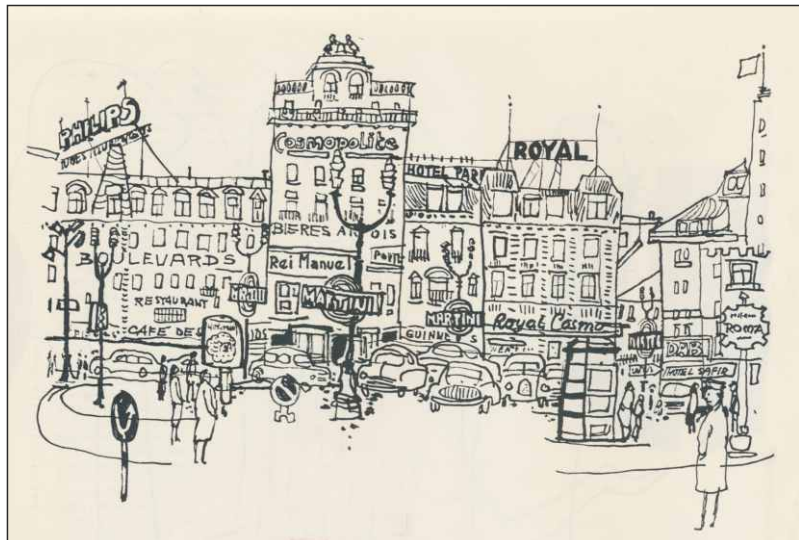
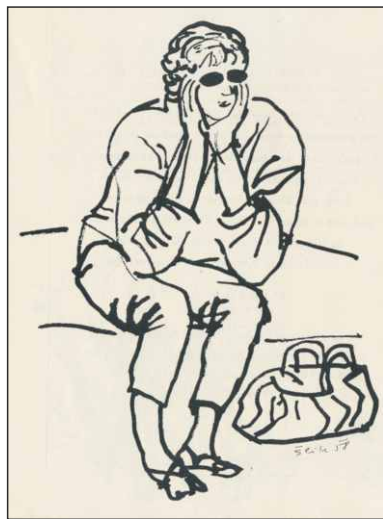
nec rozpustil a až na výjimky spojené s divadelními programy ani v budoucnu už žádný orchestr osobně nevedl. Shodou okolností v Redutě tehdy dvakrát týdně vystupovala profesionální jazzová kapela Ferdinanda Havlíka, s níž se S+S již letmo znali z Vltavy. Na Národní třídu však na Havlíka mnoho lidí nechodilo, místní kulturní štamgasti byli zvyklí slyšet také mluvené slovo, které jazzmani pochopitelně nenabízeli. Kvalita kapely však byla prvotřídní a Šlitrvi to neušlo. „Při jednom takovém večeru jsem se s Jirkou Suchým seznámil,“ napsal později Ferdinand Havlík. „Rozmlu-

va byla celkem krátká. Šlitr se mě zeptal: „Chceš?“ A já řekl ano.“ A zda mu vadilo ubrat na jazzové komplikovanosti? „To, co dělal Šlitr se Suchým, bylo něco nového a byla to tehdy velká povzbuzující injekce. Jazz moc přemýšlel, tak jsem se rozhodl pro Semafor a pro jazz jako takové koření, kterého se nesmí brát moc.“

Kniha vyšla jako pocta skvělému skladateli, ilustrátorovi a herci Jiřímu Šlitrvi k jeho nedožitým stým narozeninám, které by oslavil 15. února 2024.

Jiří Šlitr v obrazech

Kresby z Expo 58

Fotogalerie Jiřího Šlitra

Laterna Magika (foto Jaroslav Doležal)

Šlitr a Suchý v Redutě

Šlitr a Suchý v Redutě

Šlitr a Suchý v Redutě

Šlitr v Bruselu

SLOUPEK

Takové krásné ráno

Naše ulice se jmenuje Pod Vinohradem a přesně taková je. Poklidná, venkovská. Ráno po osmě, když se přežene smršť školáků a poslední souseď odfrčí do práce, se nadechne a dlouze

zívne. Jako kdyby se chtěla ještě zavrtat pod peřinu. Teď se ale nad střechemi vyhoupllo sluníčko, mrklo a olízlo zmrzlé okenní tabulky. Kos se usadil na špičce antény a nadšeně ho vítá, na protější plot se vykoupila kočka, vedle z cukrárny zavoněl med.

Jdu tím laskavým ránem a skoro bych si písкала. Pak se ale zvedne oblak prachu, zakvílí brzdy. „Kterej...!“ Podvědomě se přikrčíte, znáte to, čekáte ráno, létící plechy. Ale nic. Ticho. Zakoktaný kos se zase nadechne, kočka vykukne mezi plaňkami. Ta dvě auta je nezajímají.

Stojí proti sobě, motory běží, nikdo nevystupuje. Narazili do sebe? Je někomu špatně? Doběhnu k robusnímu džípu. Nebo SUV? Kdo se v tom má vyznat! Zahlédnu ruce. Svírají volant, dva prsty lehce poklepávají do taktu. Muž mi věnuje studený pohled, pak se zase obrátí k protější kapotě. Za ní se rozpačitě usmívá mladá žena. Asi právě vyklopila děti ve školce. Automaticky začnu počítat hračky na zadním sedadle.

„Vrrrr!“ ozve se džíp. Nezdřžovat. Žena se bezradně ohlédne. Padesát, možná šedesát metrů couvání po úzké ulici. Z obou stran ji lemují řada zaparkovaných aut. Není kam uhnout, žádné volné místo, musí dojet až na křižovatku. Se zpátečkou si zrovna moc nerozumí, chápu. A tak udělá přesně to, co by udělala každá z nás: ještě víc se usměje.

„Vrrrr, vrr!“ džíp nesmlouvá. Naladím tedy také Budhovu tvář, rovnám si větu: „Pane, promiňte, asi jste si nevěšiml, když vy couvnete o dva metry, vejdete se mezi ta dvě auta vlevo...“

„Vrrrr,“ nenechá mě domyslet a drcne do protějšího nárazníku. V malém autě propukne panika. Motor škytne, chcípne. Žena se marně snaží nastartovat. Její zoufalé pohledy mne strkají dopředu. Udělám další krok. „Haló, nejsme přece v Japonsku! V celé Evropě mají ženy ve společnosti stále přednost před muži, starší osoby před mladšími...?“

„Vrrrr, vrrrrrr!“ džíp nemá smysl pro humor. Zařve a otáčí kola na mě. Kde jsem to jen viděla? Opilý podnikatel. Janoušek. Málem tu ženu zabil. Figurína, co ji představovala, vyletěla při policejní rekonstrukci do šílené výšky! Uskočím na chodník, proberu se až za rohem. Ježíš, já jsem ale sraab! Nechala jsem ji tam samotnou! Vytáčím 158 a utíkám zpět.

Z džípu zahlédnu už jen koncová světla. Necouval.

Naše ulice je tichá, ani živáčka. Jako každé ráno. Černá kočka se vyhřívá na slunci, kos někam uletěl.

A o Guthu-Jarkovském? To tady nikdo nikdy neslyšel.

Irena Jirků

BÁSEŇ MĚSÍCE

Nikdy & nikterak

Tomáš Přidal

Jsii černá hvězda, v odrazu bílá,
já tvůj žár, který polévá omamný stín,
v náručí tě můj vesmír líbá,
dává i ubírá – jako básník zatoulaný rým.

Já stále dobře vím, že *tam* jsi,
v mé síti lapena stiskem pravého přátelství,
jsou naše těla o/pravdu vlastní,
nebo jen levé kopie, v nichž lež je tvým svědomím?

Nikdo se, nikdy & nikterak, nedozví,
kde je zakopána ONA spravedlnost,
vždyť člověk je *vcelku* tvor rozumný,
nicméně *na kusy* myslet...

...je jako *zaživa* rozpitvat přítomnost.

ČTYŘI KVARTETY

T. S. Eliot

BURNT NORTON

Čas přítomný a čas minulý
jsou snad oba přítomny v čase budoucím,
a čas budoucí je obsažen v čase minulém.
Jestliže všechen čas je věčně přítomný,
žádný čas nelze vykoupit.

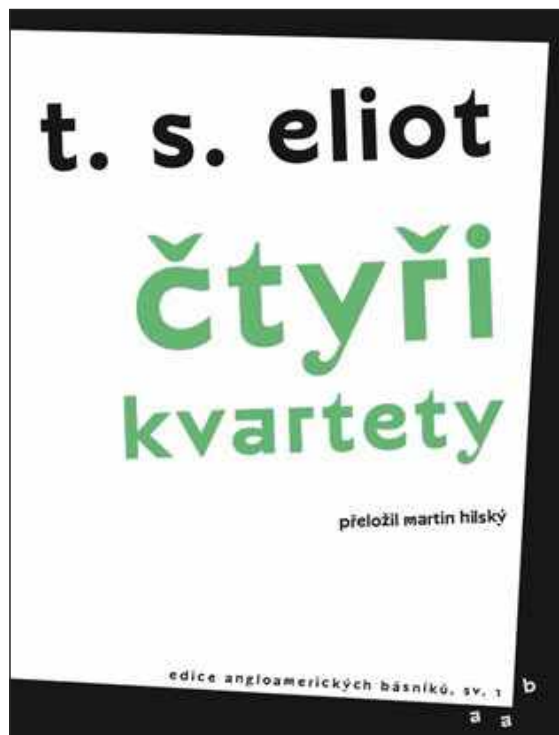
Co mohlo být, je pouhá abstrakce,
jen neustálá možnost
ve světě spekulace.
Co mohlo být i to, co bylo,
směřuje nakonec vždy k přítomnosti.

Ozvěny kroků znějí v paměti
chodbami, po kterých jsme nikdy nešli
ke dveřím, které jsme nikdy neotevřeli
do růžové zahrady. Tak moje slova
znějí v tvé mysli ozvěnou.

Proč mají ale
plašit prach na míse s plátky růží,
to nevím.

Další ozvěny
bydlí na zahradě. Půjdeme za nimi?
Rychle, řekl pták. Najdi je, najdi je
za rohem. První brankou
do prvního světa máme následovat
klamavého drozda? Do prvního světa.
Tam byly, důstojné, neviditelné,
klouzaly bez doteku po suchém listí,
v podzimním horku, v ševelícím vzduchu,
a pták halasně odpověděl
na neslyšenou hudbu skrytou v křoví
a neviděný, překřížený pohled, neboť růže
hleděly, aby na ně každý hleděl.
Jak naši hosté byly, vítané a vítající.
A tak jsme šli, ozvěny s námi, obřadným krokem
po prázdné cestě do kruhu z buxusů,
kde se nám zjevil vypuštěný bazén,
vyschlý betonový bazén s hnědým okrajem,
slunečním světlem zalitý jak vodou,
na jejíž hladině rozevřel se lotos,
ze srdce světla rostl, tiše, tiše,
a ozvěny kolem kmitaly jak stíny.

Pak přišel mrak a bazén byl zas prázdný.
Jdi, řekl pták. V listoví stromů bylo plno dětí,
vzrušeně skrývaly se, tultaly svůj smích.
Jdi, jdi, jdi, řekl pták. Lidstvo
nemůže unést příliš skutečnosti.
Čas minulý a čas budoucí,
co mohlo být i to, co bylo,
směřuje nakonec vždy k přítomnosti.

nebo z přechodného pomnutí smyslů. Neomlouvala se z ničeho. Mlčela a snivě se usmívala.

„Bojí vás hlava?“ dotíral na ni lékař, „máte mžitky před očima? Je vám úzko? Máte zvýšenou teplotu? Obtěžuje vás noční můra?“

Nebylo však žádných podezřelých příznaků.

Rozhodli se poslat pro jejího manžela výtvarníka. Informovala je, že její manžel snídá v restauraci U hroznové kapky na Hlodavé ulici číslo dvě stě třicet pět.

Manžel přišel. Vyprávěl mu, co jeho žínka prováděla. Poškraboval se v bohaté čupřině a byl poněkud rozpačitý.

„Řekla vám už někdy vaše paní choť ‚vole?‘ obskakoval ho lékař. „Nosila už někdy v manželství vousy?“

„Vousy ne,“ pravil výtvarník, „jen kalhoty. Má troje, po straně na zip.“

Nedostali z nich nic. I doneslo se to k sluchu pana rady Ftáčka, jenž si drahnou chvíli lámal hlavu, snaže se zakloubit záležitost černé mumie do záležitosti oknírené dámy,

neboť pojitkem tu zřejmě byla restaurace U hroznové kapky.

Ale přemítal marně.

* * *

Proto se penzionovaný detektiv Gioglio Krňoch na své lavičce v parku opět od pana rady Ftáčka dověděl, že je krásný den, ale nepřiznal se, že si toho už všiml sám.

„Tuhle jsem se nasmál, Krňochu,“ pravil pan rada Ftáček, oprášiv lavičku kapesníkem a uvelebil se na ní tak pohodlně, až zapraskala. „Slyšel jste o tom případu dámy s knírem?“

„Slyšel, pane rado,“ řekl Gioglio Krňoch, jemuž máloco v Brně ušlo.

„A vysvětlil byste mi to s pomocí svého kojeneckého klíče?“ přimhouřil se pan rada Šibalsky.

„Račte být sám na dobré stopě,“ odvětil Gioglio Krňoch a hodil na cestu hrst drobečků z housky. „Oba případy skutečně vycházejí z jednoho střediska, od hostinského Rozmajzla.“

„Ovšem,“ pokývl pan rada Ftáček, jako by byl Viléma Rozmajzla tou záhadou úlohou sám pověřil, „starali jsme se tentokrát o něco víc než v prvním případě. Víme například, že výtvarník odešel po sedmé hodině ranní z domova, aby posnídal u Hroznové kapky. Tvrdí, že jeho choť ještě sladce spala. Nemá tušení, kde přišla k těm strašlivým knírům ani proč byla tak úděsně sprostá, ale příliš se tomu nevěnil – to je podezřelé – a také hrubě nejevil obavy z porušení duševní rovnováhy.“

„Aj aj,“ pravil Gioglio Krňoch lhostejně.

„Rozmajzli o tom nechce nic vědět, taškář, a o tom, jak se dostal do izolační pásy, rovněž nic.“

Gioglio Krňoch pozoroval s účastí poskakujícího vrabce.

„Víte, Krňochu,“ hýbal se pan rada netrpělivě, „člověk se může dostat například pod automobil a může pak v nemocnici vypovídat, že vůbec neví, jak se mu to stalo. Bude mu uvěřeno. Mnohem obtížnější však je dáti víru podobnému tvrzení Viléma Rozmajzla nebo výtvarníkově manželce – v jejich podivných případech. Pravda, Krňochu?“

„Pravda“

„Ehm,“ řekl pan rada a za chvíli dodal: „To je dnes horko.“

Ovál se slamáčkem. Vrabec se polekal a frčivě uletěl. Gioglio Krňoch zakýval bramborovou hlavou. Bylo mu asi líto houskových drobečků, které hned vzápětí pošlapalo jakési kolemjdoucí lamželezo.

Do jeho bramborového obličje se opřelo slunce, proniknuvší šikmo listovím stromů, a pan rada Ftáček povstal, jako by bylo to slunce schválně ozářilo něco nepřijemného. „Zajděte si někdy někde na skleničku, Krňochu, to vás osvěží a rozptýlí. Třeba zrovna k Hroznové kapce, když už jsme o tom náhodou mluvili. Rozmajzli prý má kvalitní věci, a ne drahé. A což... Krňochu... at váš účet napíše na mne.“

„Děkuju, pane rado,“ pravil Gioglio Krňoch, aniž se vyjádřil, hodlá-li pozvání přijmout čili nic. „Rozmajzli teď mívá v lokále nával.“

„Snad si ten starý šibal neudělal se svou izolační páskou záměrnou reklamu?“

Gioglio Krňoch zvolna zavrtěl suchou hlavíčkou.

„Jak to mohu vědět, pane rado. Na tuhle věc se dívám z jiného stanoviska.“

„Z jakého, Krňochu?“

„Z kojeneckého, prosím.“

Pan rada se ovál slamáčkem, jelikož měl v těle nadbytek kalorií, a zeptal se na to ještě jednou.

„Předpokládám, pane rado,“ řekl Gioglio Krňoch mírně, „že račte vědět, co je to kojenec.“

„To bych věděl,“ přiznal se pan rada. „Nejste to ovšem ani vy, ani já, ani Vilém Rozmajzl.“

„Pravda,“ souhlasil Gioglio Krňoch.

„A kdo tedy?“

„Prakticky nikdo, pane rado, poněvadž dotyčný kojenec se ještě nenarodil. Ale teoreticky je velmi závažný.“

Pan rada Ftáček byl jat strašidelným podivem. Stařecké oči Gioglia Krňocha, lemované sterými vráskami, dívaly se moudře. Gioglio Krňoch vytáhl z kapsy špinavý kornoutek, odsypal z něho drobků a hodil je na cestičku poskakujícímu vrabci. Pan rada Ftáček se bezděčně ohlédl, jako by to měl sezobat sám.

„To je nesrozumitelné, Krňochu,“ pravil konečně.

„Inu je,“ řekl Gioglio Krňoch.

Nechal potom pana radu jít, rozloučiv se s ním velmi zdvořile. A když zůstal sám, složil se jeho zahradní vrásky opět do tvaru dobráckého, zmrzlého brambora, a pouze jeho zraky, hladící jemnou, dlouhou srst širokánského trávníku za cestou, zdály se být živé svěžeští božního růstu.

Záhada č. 2 O FOUSATÉM DRAGONOVI V DÁMSKÉ RÓBĚ

Šla Brnem zvěst asi za týden potom, rovněž kolem osmé hodiny ranní.

Elegantní dáma, klapajíc vysokými podpatky, spěšně kráčela brněnskými ulicemi, směřujíc někde k hlavnímu nádraží. Jistým detailem svého úboru byla dosti nápadná.

Měla na sobě světlé, slušivé letní šaty, zdůrazňující všecky půvaby její pružné postavy, a na hlavě poslední výkřik přední brněnské modistky. Obličeje však jí halil hustý, neprůhledný závoj, pramizerně se hodící k ostatnímu, takže se leckdo za ní ohlédl i z jiných příčin než pro její zřejmý sex-appeal.

Mohlo se soudit, že je v obličeji zohyzděná buď vyrážkou, lišejem nebo tak zvaným ohněm, nebo něčím snad ještě horším. U nádraží se však objevilo něco jiného.

Nezjištěný muž středních let, dobře oblečený, náhle k dámě přiskočil, rychlým

hmaterm jí závoj strhl, a než se kdo vzpamatoval, zmizel v tlačenci na úzkém chodníku. Model na hlavě dámy se povážlivě posunul, vytryskla blond ondulace a ozval se hlasitý výkřik přepadené:

„Dej to sem, ty rošťáku, nebo tě nakopnu, že umřeš!“

A tu se ukázalo, že miadá dáma není nikterak zohyzděna vadou pleti, ani jiným defektem, nýbrž že má pokožku sametovou jako čerstvá broskev, krásně vykrojené a ještě krásněji nalícené rty, okouzlující a čárné oči. Prostě že je to kráska na slovo vzata. Avšak nastojte, pod nosen se jí černal důkladný, na obě strany sméle zakroucený a do hrotu vytažený secesní knír. Kromě toho se zdálo nejbližším očtým svědkům doslova nemožné, aby byla svrchu citovaná sprostá slova vyšla z jejích krásných úst. A přece tomu tak bylo. Vzhledem k obecnému překvapení mohl zloděj jejího závoje tím bezpečněji zmizet.

„Kde je ten syčák?“ křičela kráska dále, napínajíc hlasivky, *„chytte ho a nalozte mu, do hrbu!“*

Marně však se rozhlížela. Kolem sebe viděla jen množství vyjevených obličejů. Zcela určitě to byla jemná dáma z nejlepších kruhů, proto jeden z chodců polekaně rozhodil ruce.

„Šlená! zářval „Ambulanci!“

„Vole!“ odpověděla mu s neslušným gestem dáma.

Její knír byl pod rozkošným nosáčkem huště nakreslen černou tyčinkou na obočí.

„To je řáka poživatelka bezpracnejch důchodů,“ zahlučel jakýsi muž v modrém.

„Tímhle se u nás baví kapitáři, lidičky! Lynčujte ji!“

„Vy sprostáku,“ řekla dáma nenežně, *„táhněte po svejch, když jste tak pracovítej. Co tu čumíte a ztrácte pracovní čas? Se mi zdá, že už jste měl bejt dávno ve fabrice, je plno hodin.“*

„Vy jste vozralá!“

„A vy jste blběj.“

„Dejchněte na mne!“

„Račí vám dám do nosu!“

Tentokrát se strážník dostavil dříve než v aféře černé mumie. Nebyl to ten s moudrýma očima, nýbrž jiný. Přiklonil se k názoru, že dáma utrpěla duševní poruchu. Podle toho s ní začal vyjednávat, rozdav kolemstojícím několik srozumitelných znamení. *„S dovolením, milostivá, račte být pošpiněna na horním rtu. Saze nebo kýho výra.“*

„To sou fousy,“ odsekla dáma bez rozpaků, *„jste slepej?“*

Proto byl se svou diplomacií ihned v koncích a jen s námahou se vzpamatoval.

„Ráčila byste mě následovat k nejbližšímu holiči?“ naklonil se usměvavě.

„Voni na strážnici policajti holej?“ ušklíbala se fousatá dáma, *„to sem nevědělá. Zalezte zasejte do svýho štráfovanýho bubinku, prosím vás, a řiďte mě přes křížovátku, já musím kodrcat dál.“*

„Kdybyste dovolila, milostivá, převedl bych vás osobně.“

„Vy jste na výsosť hloupej dráb, Nakonec se ještě dopustim urážky stráže a budete to mít.“

Strážník neztrácel nervy. Vzal šavli pod levou paži a nabídl oknírené krasavici dvorné rěmě. Beze všeho se do něho zavěsila. Druhou ruku, na niž měla zavěšenou kabelku, přiložila palcem k nosu a roztáhla prsty.

„To je směrovka,“ houkla surově.

Cestou na strážnici jiné výtřížnosti netropila. O bohatý doprovod občanů se strážník nestaral. Dopřavil výtřížnici šťastně až na policejní stanici, kde se rozhovořila tak temperamentně, že to nelze opakovat.

Přivolany policejní lékař, obšťastněný několika nejhrubšími nadávkami, pronesl rozpacitý úsudek, že jde o hypnotickou sugesci. Dáma se zvonivě smála. *„Vy feičare jedeni!“* třepala ho po plecích. *„vy vostudo eskulapskýho stavu!“*

Začali odněkud nenápadně táhat svěrací kazajku. Byste si toho všimla.

„Já to nepotřebuju,“ povídá, *„já nezuřim, já jen nadávám, a hubu mi s tím stejně nezavážete.“*

„Což abychom vám tedy smazali ten knír?“ nabízel se policejní lékař.

„Jestli je zabavenej, dělejte si s ním, co chcete, já podlehnu brachiálnímu násilí.“

Dáma si dřepa na židli, doktor vzal kus vaty a v něčem jej namočil. Pak začal dálně obezřetně šmrdlat po puse.

Když ji měla konečně čistou, usmívala se tak líbezne a nevinně, že všichni žasli. Sprostota ji opustila jako vyhnany ďábel.

„Rekněte mi laskavě,“ zkoušel jí lékař, *„že jsem hovořo.“*

Odeprala to. Nechala se klidně zjisťit, a pak se ukázalo, že je chotí známého moravského výtvarníka. (Nechceme jmenovat.) Poznávali v kusu špinavé vaty tvar uličního výjevu právě tak málo, jak málo mohli rozeznat v kusu špinavé vaty tvar jejich odloženýh knírů. Nebudila dojem, že se vzpamatovala z nějakého záchvatu

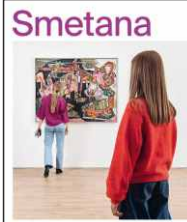
KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Monografie ikonického malíře Skupiny 42

Třetí svazek edice m je věnován malíři a pedagogovi Janu Smetanovi (1918–1998), známému především v souvislosti se Skupinou 42. Smetanova další, nepoměrně rozsáhlejší tvorba dosud čekala na komplexní zhodnocení. Po „skupinovém“ období, kdy téma obrazů představovaly okrajové atributy technické civilizace a příměstská krajina, se v malbě věnoval zkoumáním skrytých sil ovládajících přírodní dění.

Neumannová, Eva:
Jan Smetana.
Praha, Academia 2024,
344 stran

Od počátku 60. let byla jeho hlavní inspirací příroda ve všech tvárových a světelných proměnách, přičemž přírodní motivy rozvíjel a obměňoval podobně jako hudební skladatel. Monografie čerpá z mnohačetného díla uchovávaného v galeriích a rodině autora, z deníků uložených v Archivu Národní galerie v Praze i ze vzpomínek studentů. Důležitou součástí publikace tvoří výběrový soupis díla, zahrnující na šest set položek.

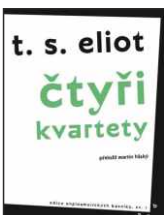
Velikán české novinářiny v polistopadových textech

Milan Kundera o něm tvrdil, že by byl nejlepším ministrem zahraničí v polistopadové éře. Antonín J. Liehm proslul zejména svou novinářskou činností během 60. l. u nás a následný exil z něj učinil mimořádnou postavu evropské kultury. Patřil k těm několika silným hlasům, které zvládaly kriticky komentovat českou kulturu, umění, společnost i politiku za každé konstelace. A nepřestal ani po pádu železné opony a návratu Československa k demokracii. Výbor z jeho polistopadových textů ukazuje, že ať už jeho tématy byly nové české filmy, kulturní politika, nebo reflexe novinářské práce, vždy o nich psal s vědomím širšího celku a souvislostí, které společenský a kulturní život propojují s dějinami a perspektivou do budoucna. I proto je Liehmova publicistika i po letech často velmi aktuální a má co říct ke stavu nejen české společnosti a kultury.

Liehm, Antonín J.:
O věcech se musí mluvit
nahlas. Výbor z publicistiky
po roce 1989.
Brno, HOST 2024,
255 stran

Velkodechá filosofická báseň

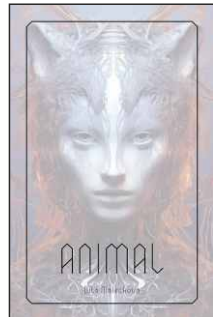
Eliot, T. S.: Čtyři kvartety.
Praha, Argo 2024,
60 stran

Čtyři kvartety jsou básnickou meditací o bytí v čase, mnohoznačnou, rafinovaně vystavěnou kompozicí, která patří k vrcholům světové poezie. Ve čtyřech vzájemně propojených oddílech – Burnt Norton, East Coker, The

Dry Salvages a Little Giding – se v symbolických obrazech a hojných aluzích na východní i západní myšlení splétají duchovní, filozofická a osobní témata; celou básní přitom prostupuje motiv nezachytitelnosti přítomného okamžiku, který je i není a nemá začátek ani konec.

AI odkrývá naši mysl i tělo

Tato kniha se píše sama. Odvíjí se před našima očima tak jako horečnatý sen. Pomalu si zvykáme na novou realitu vymykající se všemu rozumnému. Něco se plíží podzemními prostory naší duše: jste vy sami tím zvířetem, anebo jste mu otevřeli vrátka? Hereze budoucnosti zpochybňují samotné lidství: možná je jenom maskou, pod níž bije divoké srdce tepem vesmíru.

Malečková, Dita:
Animal.
Praha, Dybbuk 2024,
str. zatím neurčeno

Toto není jen sci-fi, je to experiment: první česká hrdinka poháněná neurovými sítěmi. Umělá inteligence tu není pouhým pěšákem; je to karnevalové zrcadlo, živá metafora, Nemesis, zachránkyně, spojenec, protivník i podvodník v jednom a všechny masky nosí se znepokojivou grácií. Její strojově zrozená slova se sápu k něčemu, co je ukryto hluboko ve vás. Je milostným dopisem zakázanému, tancem se stíny v hypnotickém rytmu binárního kódu, milostným aktem, v němž technologie obnažuje nejintimnější zákoutí naší mysli a těla.

AUDIONAHRÁVKY

Půlnoční párty po srpnové okupaci

Kořeny vzniku pořadu Půlnoční párty S+S spadají do roku 1967. Jiří Šlitr tehdy strávil několik měsíců na světové výstavě Expo 67 v Montrealu, kde v rámci Kinoautomatu Radúze Činčery uváděl pořad pro děti a také hudební program Stars of Prague, v němž představoval československé pěvecké hvězdy jako Hanu Hegerovou, Juditu Čefovskou nebo Karla Gotta. Přitom zde pozorně sledoval aktuální umělecké trendy a opakovaně jezdil také do sousedních Spojených států, kde jej mimo jiné zaujal typ hudebního večera, o němž se posléze po návratu do republiky zmínil i v rozhovoru pro Kulturní tvorbu: „Když jsem byl v Americe, tak jsem tam na to narážel v každé hospodě, v takových těch tingl-tanglech, šantánových podnikcích, kde lidi pijí jen pivo a na stole tam mají buráky – a to je všechno, nic jiného se tam nedostane. Ale je tam pianista a bendžista a obsluhují holky v korzetech, eventuálně

Suchý, Jiří; Šlitr, Jiří:
Půlnoční párty S+S.
Praha, Radioservis 2024.
Celkový čas: 05:23:00 hodin

v těch lepších lokálech je holka na houpačce u stropu, houpá se jako ozdoba – a nic se tedy neděje, než že ti muzikanti hrají písničky a lidé je zpívají, národní písničky, pochodové písničky, šlágry, a je to tak úžasná atmosféra a je to tak spontánní, že nevím, jestli tu někdy někde v Praze něco takového bylo...”

V archivu Českého rozhlasu se dochovaly pouze tři z odvysíláních dílů (1, 2 a 5), které proto zařazujeme přednostně v kvalitní podobě. Po zbylých třech jsme pátrali spolu s Ondřejem Suchým, Růžnou a Jaroslavem Majerčíkovými a s nemalou pomocí Davida Hertla z Českého rozhlasu. Zejména díky archivům Bohuslava Smítky, Iva Bílého a Věry Kyliové se podařilo objevit několik záznamů, jež sice mají notně sniženou audio kvalitu, nicméně zařazujeme je také jako cennou archivní památku práce Jiřího Šlitra a Jiřího Suchého.

Sláva Klapzubáků v rozhlasové dramtizaci

Jedenáct zlobivých synů a bída nedá tatíkoví Klapzubovi spát. Ale jen do té doby, než přijde na ten úžasný nápad – prodá kozu, koupí dva míče a z kluků postaví fotbalové mužstvo. A to mužstvo dojde světu! Nestárnoucí román Eduarda Basse natočil v roce 1990 jako dvoudílnou rozhlasovou inscenaci Jiří Horčíčka s Jiřím Sovákem, Viktorem Preissem, Jiřím Ornestem či Petrem Štěpánkem.

Bass, Eduard: Klapzubova jedenáctka.
Praha, Radioservis 2024. Celkový čas: 01:43:08.

Dramatizace a rezie: Jiří Horčíčka.
Účinkují: Jiří Sovák, Marie Marešová, Viktor Preiss,
Jindřich Hínke, Jiří Ornest, Petr Štěpánek,
Jiří Schwarz, Drahomíra Fialková a další

HUDBA

Declan McKenna na desce What Happened to the Beach láškuje s psychedelií a pořádnou dávkou empatie

Od vítězství v soutěži Glastonbury Emerging Talent v pouhých 15 letech prošel anglický písničkář Declan McKenna dlouhou cestou. Zaujal už jeho debut What Do You Think About the Car?, ze kterého pochází hit Brazil. Po druhé řadovce Zeros letos začátkem února vyšla další, What Happened to the Beach.

Obal, na němž muzikant skenuje svěží, zelené pole detektorem kovů, odpovídá jeho podivné bujaré umělecké osobnosti, kterou nechává plně vyniknout i ve svých videoklipech. Schválně, kolik z vás by přišlo s nápadem, jako je tančící náměsíčník, který účinkuje ve videoklipu Nothing Works? Declana definuje jasnější, exotičtější paleta. Jsou tu cítit mnohé vlivy současných britských skupin, které se vy-

daly na cestu k podobnému zvuku navzdory normě. Dokonale je to slyšet ve skladbách jako The Phantom Buzz (Kick In) nebo Honest Test, které můžou připomenout třeba slavné Arctic Monkeys.

McKenna, Declan:
What Happened to the Beach.
Sony Music Entertainment UK Limited 2024.
Celkový čas: 39:35 minut

Při vyslovení názvu Mezzanine se mnohým zřejmě vybaví populární deska od trippopových Massive Attack. V tomto případě jde ale o inspiraci tvorbou rockové kapely Bombay Bicycle Club a žádný trip hop zde rozhodně nečekejte. Navíc, dovedl by si někdo představit McKenna, jak láškuje právě s tímhle hudebním žánrem? Hádám, že ne. Podrobnější o albu na webu musicserver.cz Kateřina Spáček.

Olympic vydává luxusní box Trilogie a jede k němu rozsáhlé turné

Olympic po loňských velkých oslavách šedesát let svého fungování (akci z prosinčové O2 areny si můžete připomenout pod článkem) nachystal pro své fanoušky bohatý ediční i koncertní program i pro letošní rok. Období alb Prázdniny na Zemi, Ulice a Laboratoř je do dnes považováno za jedno z nejslavnějších v historii kapely, takže bude letos ještě jednou zopakováno.

Už 22. března vyjde u Supraphonu krabice s názvem Trilogie. Bude obsahovat tři původní vinyly a bonusové CD s 19 alternativními verzemi písní ze slavné trilogie a jednou novinkou – skladbou Kartotéka 2024.

Autor boxu Oldřich Zámotný si dal pořádnou práci i se zvukem, který byl mnohdy postupem času upravován, a zde je opět v původní podobě. Chybět nebude ani 24stránkový booklet ve formátu LP, který bude plný doprovodných informací i zčásti neznámých fotografií. Boxset si můžete předobjednat na webu Supraphonline.

Olympic: Trilogie.
Praha, Supraphon 2024.
Celkový čas: 03:08:13 hodin

Sestavil Petr Hanuška

GLOSA

Opium poezie

Už tři roky si ho každý, kdo mu propadl, může koupit u dobrých knihkupců nebo přímo objednat v nakladatelství Dybbuk! Co? No přece malé knížечky kapsního formátu, jakési dcery a synky edice Květy poezie, kterou kdysi za svého mládí vydávala Mladá fronta. V tom formátu ale podobnost končí. Květy poezie byly laděny tak nějak do vážné molové tóniny. Prostě sázka na jistotu. Sedněte na zadek a čtěte osvědčenou klasiku.

U edice Opium poezie je to úplně něco jiného. Ze surrealistických obálek vyplouvají autoři, o kterých jste možná někde něco zaslechli nebo jejich jméno zahlédli v nějakém literárním odkazu, ale jejich tvorbu v podstatě neznáte. To je ta sůl země, z které vyrostly květy. Ty měly štěstí. Nějaký teoretik je pozvedl na výsluní a ostatní literární vědci to po něm jen opakovali. Po těch, co zůstali dole, se jen nevšimavě šlapalo při obdivování Mistrů. Teď na to pole vtrhlo nakladatelství Dybbuk pod vede-

ním majitele Jana Šavrdy a jeho ženy Šárky a začalo z toho zdupaného pole vytažovat démanty a někdy i jen zajímavá barevná sklíčka. Nakladatelství Dybbuk si šlo už od samého počátku vlastní cestou a vydávalo okrajovou nebo kontroverzní literaturu. A především neziskovou poezii. Nevím, jak to mohli zvládnout a udržet se v literárním provozu 23 let! Ostatní nakladatelé pláčou a zalamují rukama nad drahým papírem, drahými energiemi, vysokými poplatky a vím já čím ještě. A Dybbuk bláznivě chrlí Opium poezie!

Kde se vůbec vzal ten název nakladatelství? V jidiš je to označení pro ducha z jiného světa. Může být zlý, zlomyslný, ale někdy také pomocný. V každém případě člověk, který je jím posednut, je tak trochu trhlý, a zvláště pokud ve slově dybbuk slyší anglické slovo kniha. Nebo vydává slovenské básničky ve slovenštině. Musím říct, že čist Rudolfa Juroleka byl úžasný výlet k sousedům s vůni borovičky a živáňské pečeně.

Stejně odvážné je vydat výběr z české anarchistické poezie a vzápětí H. M. Eizensbergera s experimentálními furiemi z Německa nebo Geo Mileva bulharského básníka, jehož tělo se nenašlo. A tak bychom mohli pokračovat, jenže já

v této chvíli vlastně nevím, kolik je těch titulů vydaných 25, 30 nebo už 35? Vlastně je to jedno, ale je důležité, že poezie žije a nekamení v regálech a policích nějakých památníků. Aby žila, potřebuje nejenom vydavatele, ale i čtenáře. Tak zkuste Opium poezie.

Stanislav Denk

Motto Jana Šavrdy: „A obyčejnému člověku vždycky připadalo podivné, že někdo před vyšlapanou cestou a známými cíli dává přednost strmé a úzké stezce vedoucí do neznáma. Proto se také vždycky mělo za to, že pokud takový člověk není šílený, jistě v něm sídlí démon nebo Bůh; neboť ten zázrak, že by to někdo mohl dělat jinak, než jak to lidstvo odedávna dělalo, se dal vysvětlit jen nadáním démonickou silou nebo božským duchem.“

(Carl Gustav Jung,
Duše moderního člověka)

RECENZE

Big Nedo ze své cesty neuhnul...

V 90. letech minulého století ustupovala klasická beletrie založená na smyšleném příběhu prózám osnovaným na základě osobní zkušenosti určité osoby, či dokonce samotného tvůrce textu. Produkci ovládly deníky, autobiografie, memoáry, stylizované životopisy. Bylo to logické. Listopad 1989 otevřel brány svobodné, nikým a ničím necenzurované informace o skutečně proběhlých událostech či osudech. Naštěstí se čtenáři brzy faktografie „nasytili“ a autoři se zase vrátili k fiktivním příběhům, v nichž svou výpověď o světě proseli nejen dokumentární sítím konkrétního zážitku, ale hlavně vlastní fantazie a stylistické a jazykové obratnosti.

Biografie či autobiografie samozřejmě nevymizely, nicméně staly se jedním z mnoha žánrů, po nichž ráda sahá určitá početná bohatá skupina čtenářů. Proniknout do soukromí slavné, a ještě slavnější osobnosti čili tzv. celebrity je totiž nesmírně lákavé a atraktivní. Malokterý z takových textů má i solidní

literární hodnotu. Záleží totiž nejen na zpodobnění, ale hlavně na zpovídání jím.

Sportovní publicista Karel Knap patří k sortě těch, kteří své řemeslo ovládají na velmi solidní úrovni. Přesvědčil o tom

i v knize o hokejovém mágovi s reprezentační čtáctkou na zádech nazvané Václav Nedomanský s podtitulem *Můj nejslavnější únik*.

Pro připomenutí později narozeným Big Nedo zářil na českém a světovém hokejovém nebi v 60. a 70. letech, aby svou kariéru zakončil v následující dekadě ve slavné kanadsko-americké NHL. Úchvatně rychlé křídlo s dokonalým vedením puku, ostrou střelou a důrazem před bránou - zhruba tak si ho uchovávám ve své paměti coby klukovský fanoušek. Zpětně vnímáno to byl také člověk, na jehož obličej málo-

kdo rozeznal, jaké emoce se v něm odehrávají. Jak sám prozrazuje, nebyl ten typ extravagantně slavicího hráče, ale spíše vypjatě soustředěný introvert, který by však pro úspěch mužstva vy-

pustil duši. Našly by se samozřejmě výjimky v podobě slavných vítězství nad Rusy na mistrovství světa v roce 1969, kdy obě vítězství 2:0 a 4:3 byly odplatou za vojenskou okupaci srpna 1968, a v roce 1972 při zisku titulu mistra světa v Praze, což bylo po dlouhých 23 letech.

Knap Nedomanského zpověď samozřejmě organizuje na chronologickém principu s prologem, v němž Nedo vysvětluje své pojetí hokeje jako naplnění principu „individuální slasti“, resp. popisuje obyčejnou hrstku na svou odvahu realizovat „Big Escape“ čili emigraci ze znormalizovaného Československa na svobodný západ. Vzpomínky na dětství, dospívání, cestu k hokeji nepřekvapí jakousi výpovědní úsečností, neboť poválečná doba i 50. léta nebyla žádnou selankou. Stejně tak rodinné prostředí, v němž nebylo prostoru pro rozmazlování. Nedo si nestěžuje, nelamentuje, naopak shledává v dobových obtížích základ své budoucí charakterové odolnosti.

Jeho cesta mezi československou hokejovou elitou začala na hononínském zimním stadionu, z něhož bylo následně blíže do Bratislavy než do Brna či Prahy. Tady se skrývá odpověď na otázku, proč Moravák spojil svou domácí kariéru se slovenským týmem Slovan Bratislava. Velkou neznámou byly jistě pro mnohé čtenáře i jeho námluvy s NHL, které začaly už někde v roce 1963, ale realizovány byly až po emigraci v roce 1974. Ve zpovědi dovede být k sobě analyticky sebekritický i polemický, když výkony v národním mužstvu v letech 1965 či

1967 některé publicisty i fanoušky neuspokojil. Stejně ostrý však dokáže být v hodnocení lidí, kteří se pohybovali kolem něj. Neměl rád kariéristy, udavače, často se zklamal i v lidech, kterým původně věřil. Našli se mezi trenéry, v realizačních týmech, v oficiálních doprovodech, které měly hráče zvláště při pobytu v západních zemích hlídat. Prohlubující se normalizace a neochota svazu puslit na závěr kariéry hráče do vysněné hokejové soutěže na americkém kontinentu vedly k jeho rozhodnutí zemi ilegálně opustit. Hlavou mi letí vzpomínka, když jsem byl jako jedenáctiletý fanda šokován, že už v dresu se lívičkem na prsou neuvidím nejen Richarda Fardu, ale ani Václava Nedomanského. Za několik let se hokejové útky staly téměř běžnou záležitostí a každý fanda je chápal... Teprve za oceánem ale musel Nedo prokázat svou sportovní i lidskou mentalitu a odolnost, neboť zdejší hráčská konkurence byla neúprosná. Později se přidaly soudní tahalice s manažerem Alanem Eaglesonem, rozpad manželství, práce hokejového trenéra či skauta, nová partnerka, nemoci, uvedení do Síně slávy NHL... Kontinuální vyprávěcí linka se na závěr poněkud drolí a rozpadá do vzpomínkových fragmentů z událostí posledních let, ale výpovědní celek nezklame. Knap „vymodeloval“ Neda takového, jakého za kamennou tvář na obálce knihy tušíme. Člověka, který šel svou cestou, ze které neholdal za žádných okolností uhnout.

Petr Hanuška

Co čert nechtěl, stalo se...

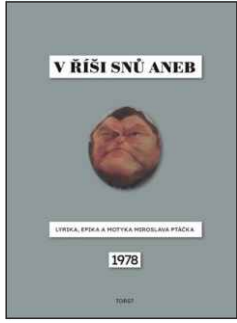
Někdy se objeví básnický klenot uprostřed krajiny plné hlušiny. A někdy je to trochu šílený a zářící dým. Taková charakteristika se týká asi jednoho z „nejprokletějších“ básníků osmdesátých let, mimoděčněho a dnes bohužel zcela zapomenutého Miroslava Ptáčka. Jeho životní osud a básnické dílo jsou zajímavým příběhem (nebo případem?), ve kterém hrají svou roli víc různých „asi“ a „možná“, než cokoli jiného. A tu a tam převyšují i jeho vlastní tvorbu.

Miroslav Ptáček (1956–1987) byl v sedmdesátých a osmdesátých letech zcela neznámou postavou lokální undergroundové scény severovýchodních Čech, který - asi vedle lehkých psychických dysfunkcí - nevybočoval z řady mániček, rekrutujících se v místním pohostinském zařízení. Fascinující je, jak se na tohoto celkem mimoděčněho a nikam se nederoucího mladíka s chutí psát poezii podívaly v jednu chvíli opravdu výrazné „velké dějiny“. „Asi“ se něja-

kým způsobem seznámil s Václavem Havlem - legenda říká, že ho Havel vzal stopem a Ptáček mu mimo jiné dal strojopis své básnické sbírky, poté vystoupil z auta a na událost zapomněl. Jiná legenda tvrdí, že k náhodnému seznámení s Havlem došlo „možná“ v hospodě... a jiná že Havel „možná“ jen dostal od někoho Ptáčkovy verše a s mladíkem se ani nepotkal. Až do té chvíle šlo o celkem „běžnou“ literární záležitost: mladý básník věnoval staršímu a zkušenějšímu

autorovi své první verše, aby se na něj podíval a případně mu k nim i něco řekl. Ovšem - a zde to začíná být zajímavější - se tyto básně Havlovi nějakým způsobem zalíbily a těsně před svým zatčením v roce 1979 poslal Ptáčkovi strojopis Janu Lopatkovi, aby se na básně, které se Havlovi „značně líbily“ podíval a případně je zařadil do samizdatové Edice Expedice. Lopatka vydal Ptáčkovu sbírku v samizdatové edice, ale ta byla vzhledem

k represím spojeným s tehdejší akcí Kamion, která se soustředila na pašování a distribuci zakázaných knih do Československa, zabavena Státní bezpečností a o Ptáčka se začala zajímat StB. Za-chovaly se jen dva průklepy sbírky (u Jana Lopatky a Andreje Stankoviče), přičemž Stankovič zařadil některé z Ptáčkových básní do pověstné generační samizdatové antologie s názvem *Už na to seru, protože to mám za pár*. Právě ten její „provokující“ název pochází – z Ptáčkovy básně... Na dlouhou dobu pak zůstala legenda o autorovi, který byl známý jen díky střípkům z celku básnické tvorby. Navíc – jak se až nyní zjistilo

Ptáček, Miroslav: *V říši snů aneb Lyrika, epika, motyka.* Torst, 2023, 194 stran

díky badatelce Evě Hrubé – byl Ptáček pronásledován dalšími běsy: byl několikaletě hospitalizován na psychiatrické léčebně, žil poněkud neradostný život, který skončil tragicky pádem ze schodů, aniž by se nějak víc propojil s disentem nebo undergroundem, který se soustředil do větších měst.

Zůstalo Ptáčkově básnické dílo, které je i dnes divoké. Rozhárané, specifické, místy zcela pitomé a naivní – mám na mysli verše jako „Koncem měsíce / seženu střešovice / levné co nejvíce / v kartónové krabici“ až po banality všedního doletu „Cyklista Novák / koupil si rolák“. Jenže pak se objevu-

je vrstva příbuzná poetice malých divadel, v něčem paralelní s verši Jana Vodňanského nebo z druhé strany z toho, co ve stejné době psal Ivan Mládek („Mám jednu tetu v Tu-recku / ta má olej vo vrecku. / Však loni zjara na podzim / jezdila jen na benzín“, případně „Co čert nechtěl, stalo se. / Prase s kozou pralo se.“), aby to celé směřovalo do zcela jedinečné a originální poezie, která se od-poutává od všeho a je sama sebou pro sebe: „Členitý terén nepravdivého dechu / a pojem okolí se ztrácí ve vidíně / blíží se pevniny. / Široce otevřené oči nestačí kontrolovat / úbytek kalorií.“ V tomhle je Ptáčková tvorba asi nejvíc příbuzná třeba tomu, co psal Andrej Stankovič. Není divu, že právě jemu se Ptáčková poezie zamlouvala a prosazoval její vydání. Možná je to někdy naivní veršování, možná zase potom až příliš

překombinované zahuhlané nesmyslné, ale celek dochované Ptáčkovy poezie jako by ukazoval na více než jednoho autora, respektive na více autorů v jedné hlavě. Ostatně Ptáčkovy psychiatrické diagnózy by lecčemu napovídaly... Co s takovým padlým básníkem, s andělem, který měl ve svém literárním životě vlastně jen a jen smůlu? Dokonce i takovou, že na oficiální vydání jeho veršů se čekalo od začátku devadesátých let až do dnes? Lze mu jen a jen stále držet palce a nechávat si tu a tam do zásoby nějakou jeho báseň, jako ten zářící kousek něčeho nepopsatelně výjimečného a originálního. I s tím, že ne každému se to, co po Miroslavu Ptáčkovi zůstalo, může zamlouvat. Ovšem básník to byl každým coulem.

Michal Jareš

MIXZÓNA

„Co z toho mám, že žiju sám – Praha-Vinohrady, Chodská 13, pátý patro bez výtahu!“

Sto let Jiřího Šlitra
pohledem Pavla Klusáka

Patnáctého února roku 1924, tedy právě před sto lety, přišel na svět Jiří Šlitr. Jak o něm dnes vyprávět? Co jsme pozapomněli a čím jeho obraz doplnit? Publicista Pavel Klusák, který o dvojici Suchý & Šlitr a Semaforu právě dokončil knihu, nabízí několik kapitol ze života muže, s jehož odchodem u nás skončila šedesátá léta.

Od úmrtí Jiřího Šlitra uplynulo už víc času, než jak dlouho žil: do své smrti v prosinci 1969 byl skladatelem, komikem a výtvarníkem pouhých pětácti let. Z toho posledních dvanáct roků, tedy od svých třiatřiceti, spolupracoval s Jiřím Suchým.

Spolu založili divadlo Semafor, napsali na tři stovky písní a stáli u řady přelomových momentů v československé hudbě, divadle i společnosti. Se silou exploze se postarali o zásadní zážitky tehdejších generací, ale také tu jejich dílo zůstalo jako něco, co trvá v čase.

Ať už jde o Marnivou sestřenicí, Krajinu posedlou tmou, Sluníčko, Klokočí, Purpuru a jiné evergreeny zpívané dodnes na večírcích, anebo o tu sumu hudebního, dramatického, filmového a dalšího díla, jehož šířky dodnes luštíme a jehož komika a poezie určité části publika dodnes způsobují blažené trnutí.

Mezi dvěma talenty

V první polovině padesátých let, jako (málem) třicetiletý doktor práv, se Jiří Šlitr rozhodl mezi dvěma svými zřejmými talenty: výtvarným a hudebním. Lapidárně na to vzpomíná jeho kamarádka ze studentských let Jaroslava Moserová, pozdější senátorka.

Ve své knize píše: „Jirkovi bylo jasné, že v něčem hodlá vyniknout, jen ještě nevěděl v čem.“ A nepřehánějí: v té době měl Šlitr za sebou roky špičkového lyžování, studium právnické fakulty dokončil na přání tatínka, ovšem snadno, a sama Moserová patřila do kruhu kamarádů, kteří zažívali dlouhé seance se Šlitrem u klavíru s písničkami Osvobozeného divadla a mnoha dalšími.

Co z toho všeho tedy zvolit jako profesi? Na vojné se Šlitr stal výtvarníkem Ústředního domu armády, takže to vypadal na obrázky. Jenže na vojné v Milovicích se také poznal s Pavlem Koptou, autorem písňových textů. Kopta Šlitra přivedl do filmových barrandovských studií a seznámil s Miroslavem Hornič-

kem.

Horniček v té době vytvářel zájezdní programy; slovo estráda mělo tehdy skutečně dobový a víceméně ostudný zvuk. Provozoval se tu humor lidový, případně komunálně satirický, protože s nimi měla cenzura menší problémy. (Sami Suchý a Šlitr se později estrádám ve svých dílech několikrát posmívali.) Ovšem Horniček vytvářel ty kvalitnější a elegantnější z dobových programů. V pořadech jako Člověk mezi lidmi hrál Šlitr na klavír, a to i písně, které napsal spolu s Pavlem Koptou. Hudební publicista Jiří Černý později připomínal, že herci jako Lubomír Lipský byli prvními profesionálními interprety Šlitrových songů.

Kotě, trpaslík a politika

Písničky Šlitra a Suchého se na počátku potkaly s paradoxem, který z dnešních časů není úplně jednoduché pročit. Po československých padesátých letech, kolektivistických, přísných, pořád nějak angažovaných, byl Semafor krajně podezřelý tým, že nechtěl proti ničemu bojovat. Jak může být někdo tak bezstarostný, tak apolitický? ptali se veřejní kritikové. Apolitičnost Semaforu se stala jeho kulturně-politickým pokleskem.

Ten, který to formuloval nejlépe, a tedy i nejriskantněji vůči divadlu – Sergej Machonin –, tehdy napsal do Rudého práva: „Mám před sebou písničky ze Zuzany. Jedna je o blběm psíčkovi, jedna o kočce, jedna o starém dodělávajícím oslu, jedna o jelenu se zelenýma očima, jedna o kotěti, jedna o trpaslíkovi. Je v nich těch pár hodných zvířátek, trochu pěkné lásky, trochu té nevinné filozofie, že na světě je hezky. Není v nich jedině náš život. – Mladé obecenstvo si chce „přijít na své“. A Semafor rád vyhoví. Rád se podobíne. Co by neudělal pro popularitu. Stačí říct, že mladé lidi přitáhne do sálu, nepřipouští si starost, jak je ze sálu pustí, co v nich vypěstuje, proti čemu se postaví, jaký ideál života jim předloží, o čem s nimi povede diskuzi.“

To bylo drsné. Kritiky v režimních novinách měly vliv, mohly ukončit kariéru. Machonin byl generačně jedním z těch, kdo věřili, že poválečné budování lze pojmut poctivě. Ani na prahu „sixties“ se nechtěl vzdát svých představ o socialistické kultuře.

Později se jeho osud sklenul přes zrání veřejného intelektuála k disentu a podpisu Charty. Svou sérii kritik na Suchého a Šlitra psal velmi tvrdě v době, kdy Se-

mafor neměl střechu nad hlavou, kočoval a byl ohrožený i bez ideové kritiky v Rudém právu.

Zajímavé je, že jiní si všimli téhož generačního rozporu, ale neodsuzovali jej. Václav Havel, pro kterého byla „divadla malých forem“ prvním signálem absurdity na scéně, napsal v knize Dálkový výslech: „Vzpomínám si, že jsem na přehlídce tehdejších malých divadel v Karlových Varech viděl představení jedné ze semaforových Zuzan, nevím už které, a že mne uchvátilo tím, jak totálně mimoběžné bylo všemu ideologickému. Různé tehdy velmi živé a v mnohém možná důležité diskuze probíhající na stránkách Literárních novin jako by byly tímhle představením naráz usvědčeny ze své směšnosti. Ne tak, že by s nimi bylo polemizováno nebo že by byly parodovány. Ale tím, jak to, co se tu dělo, šlo úplně mimo ně.“

Havel to vystihl: Semafor šťastně uvítala generace, která už chtěla mít pokoj od suchopárné uvědomělosti a slušňácké emotivní vlažnosti padesátých let u nás. Čtěla si zatancovat, pročit rytmy celým tělem, mít nárok na rock'n'rollaspoň v lokální verzi se sestřenicí, co „měla vlasy samou loknu“. A přece pozornější pohled říká: určitá političnost tu byla od začátku, při svobodomyšlnosti a vnitřní poctivosti Suchého & Šlitra to nešlo jinak.

Hra Taková ztráta krve byla shůry zakázaná, protože vyprávěla o tom, jak byl městský vzor ctností, vzorný občan Drábek, odhalen coby panák vyčpaný slámou, frankensteinovsky tragický tvor. Písnička Dítě školou povinné má ve hře Člověk z půdy takový kontext, že jí lze rozumět jako požadavku na svobodu imaginace, která je víc než rigidní společenská pravidla.

Krásný šanson Láska, to jsou jen písmena, Šlitrovou zásluhou nerozhodně vrávorající mezi durovou a mollovou tóninou, říká, jak omšelá a prázdná mohou být klišé v milostných písních – což byl svého druhu i komentář k tehdejšímu oficiálním písním.

Když pak Suchý a Šlitr došli (s kabaretiérem Jonášem) k písním Zlá neděle, Lili Marlen nebo Tulipán, ukázalo se naplo, že se komentáři reality nehodlají vyhýbat.

Roli pro pianistu

Semaforští hlediště bylo šťastné, účinkující byli ve varu, kapela se saxofonisty Ferdinandem Havlíkem a Evže-

nem Jegorovem přilávala do ohně. Zpívali Pilarová, Matuška, Filipovská, Štědrý. Po nich Hana Hegerová nebo Jana Malknechtová. Mezi nimi všemi byl zpěvákou hvězdou samozřejmě Jiří Suchý – a co se týče Jiřího Šlitra, zásadního spoluautora té hudebně-divadelní smřšti, ten se na scéně neukázal.

Šlitr na vichřici na jevišti neparticipoval. Kdoví, jestli mu to nebylo líto. Přitom se nedá říct, že by vůbec nevystupoval: v té době hrál v prvním bruselském programu Laterny magiky na klavír, u nás i v řadě evropských zemí. Až do doby, kdy dosazený ředitel Boris Michajlov vyhodil z Laterny magiky Alfreda Radoka i všechny jeho lidi.

Když ze Semaforu odešla velká skupina pěveckých hvězd, Suchý začal připravovat představení pro sebe, o fiktivním kabaretním písničkáři a komikovi, který prochází dvacátým stoletím. „Napiš mi tam taky roli,“ řekl Jiří Šlitr. Překvapivě. Mnohokrát bylo popsáno, jak na zkouškách Jonáše a tingl-tanglu vyrukoval se svou kamennou tvář a promlouval tímž hlasem, jakým mluvil normálně přes den. Režisér Karel Mareš i Jiří Suchý byli přesvědčeni, že takové antiherectví scéna neunes. (Jako by zbytek Semaforu byli nějaký herci!)

Premiéru se konaly netradičně v létě, nejprve ve Zlíně (tehdy v Gottwaldově) a potom v Praze. Lidé kolem Šlitra nečekali nic menšího než debakl.

Jiří Suchý vzpomíná: „Hrál jsem naplo a představení plynulo bezvadně. Pak přišel okamžik, kdy Jiří Šlitr vstal od pianu a pronesl svou první větu. Smích. Další věta. Potlesk. Další věta. Aplaus, že málem uletěla střecha! V tu chvíli jsem pochopil, že budu muset velmi přidat, abych Šlitrovi stačil... Tak se narodil nový klaun, jehož komika byla naivní jako Rousseauovy obrazy a účinná víc než moje.“

Šlitr nemluvil moc: spíš zpoza výřečného Suchého vrhal pohledy, jimiž si publikum získával až spiklenecky. V inscenaci Jonáš a tingl-tangl téměř nezpívá. Zato exceluje u klavíru variacemi, jak by lidovku Šla Nanyňka do zeli zahráli Mozart, Bach, Smetana, Debussy, Gershwin.

Je skoro dojemné, že Šlitr si začal tyhle variace vymýšlet, protože se dozvěděl, že je pro pobavení přítel hrával Jaroslav Ježek. Ten ovšem umřel v krutých pětácti a nezbyla žádná nahrávka. Šlitr si tedy variace na Nanyňky vymyslel po svém.

Mnohým víc se Jiří Šlitr rozezpíval v pro-

gramu Recital 64. Tehdy nebyl čas na psaní mnoha novinek, ovšem ukázalo se, že Šlitr může totálně zaujmout publikum jako zpěvák-komik. Nebylo tu žádné ego, které by mu bránilo v milé destrukci vlastních písní. Naučil se zpívat se zpožděním za doprovodnou kapelou, je to nervydrásající, ne snadno dosažitelný efekt.

Jemně parodoval Hanu Hegerovou, Gottův hit Oči sněhem zaváté pojal skutečně osobně, viz finále: „Co z toho mám, že žiju sám, že žiju stále sám – Praha-Vinohrady, Chodská 13, pátý patro bez výtahu!“ Tam byl jeho ateliér, kam za Šlitrem chodili spolupracovníci i ctitelky. A kde kreslil a maloval sám. Samotu, jak řekl, pokládal za nutnou protiváhu práce v ruchu divadla.

Obdiv i závist

Suchý a Šlitr se stali hitmakery. Vedle příznivé publika si s nimi přál leckdo spolupracovat: zvláště v prvních šesti letech Semaforu, kdy jich byla plná média. Vždyť po léta vytvářeli S & S písně, které emocionálností souzněly se širokým publikem.

Je strašně štěstí, že je Miroslav Horníček seznámil, byli pozoruhodně kompatibilní. Nenápadně, ale významně si koncem padesátých let příslibili, že budou psát písně jen společně: ta věrnost jim umožnila poznávat se dál a dál, až do finálního počtu kolem 320 písní.

Nepředstavovali žádnou racionální tovarnu na hity: prostě jim bylo moc dobře ve světě písničce a surfovali jím křížem krážem. Velmi zdařile si vybrali spolupracovníky: to je také talent svého druhu. Šlitr věděl, že zářivé Evě Pilarové může psát melodie s velkým rozsahem, že Haně Hegerové mohou se Suchým napsat šanson, emotivní malé drama. Nad snahou zakázat Semafor divadlo zvítězilo i pro svou zřejmou popularitu: obliba u lidí jim reálně pomáhala. O Mě však i odvrácenou stránku: závist. O Jiří Šlitrovi se začalo říkat, že melodie přebírá a opisuje.

Fáma (dnes bychom řekli dezinformace) tvrdila, že čelí žalobě u Mezinárodního soudu v Haagu a že devizy z klasické české hudby, například z Janáčka, jdou na úhradu soudních výloh.

Největší problém měli ze semaforových hvězd Eva Pilarová a Waldemar Matuška: kulturní politikové se reálně báli jejich vlivu. A tak záměrně rozšířili hoax, že zpěváci močili z hotelového balkonu při natáčení semaforské filmové revue Kdyby tisíc klarinetů. Oba pak měli neprávem omezenou činnost.

Semafor a StB

Zajímala se o Jiřího Šlitra Státní bezpečnost? Lze k příběhu Semaforu něco najít v Archivu bezpečnostních složek? Badatel nebo zvěděvac tu rychle narazí na hranice: Estébáci v případech zachovaných svazků píšou věci, ze kterých číší jejich nízkost, buranství a závist. Zaznamenávali, kdo z hvězd se opíjí, kdo pašuje valuty na koncerty v zahraničí, zda by bylo možné soubor rozesílat. Za podezřelý tu jsou označovány běžné projevy svobody. Je to nevýznamné a po čtení aby se znechucený čtenář šel umýt.

Přitom právě Šlitrovy zahraniční styky, sebevědomé a docela prominentní, je zajímaly. Ale Šlitr buď něco chytře utajil, nebo byl naprosto otevřený. Jako když na zájezdu s Laternou magikou ve Vídni odhalil tajného, který se vezl s výpravou.

V archivech se také lze dočíst o zklamání fizlů, jimž jasně odmítla spolupráci partnerka Jiřího Šlitra, konferenciérka programu Laterna magiky Sylva Danič-

ková. Později se musela obhajovat z nárčení, že spolupracovala: lze skutečně cítit lítost, že si tou trpkou věcí musela projít.

Pro články a knihy o Šlitrovi a Semaforu jsou veyeurské postřehy StB k ničemu. Můžeme tu ilustrovat jejich úroveň a nabídnout jeden zápis práškače nasazeného na Semafor z roku 1964. Leckoho možná pobaví: „Při návštěvě pramene měl asistent Milan H. v aktovce dva pornografické filmy, a to: Hraběnka a její komorník a Tři kapky rosy. Oba na 8milimetrovém filmu. Prohlásil, že to má připraveno do nějaké společnosti, kam jsou pozváni Gott a Pilarová. Prý se na to všichni ohromně těší.“

Z dnešního pohledu nám to může přijít až půvabné: sledovat hříšně vzrušující snímek z osmimilimetrové projekce na zeď, navíc v zemi, kde podobná zábava byla nedostupná. Erotická podívaná ve věku nevinosti!

Když už jsme u toho, Karel Gott s Evou Pilarovou dostali od Šlitra jednu z jeho dokonalých, vrcholných skladeb: Dotýkat se hvězd. V samotné graduující písničce, i díky smyslně mnohoznačnému textu („ještě dneska musíme se spolu dotknout hvězd!“), je vzrušení a jemně zahalené erotiky dost a dost.

Uměl se rozšoupnout

Jaký byl Šlitr mimo scénu? Přirozenou laskavostí a vřelostí si získal leckoho – od českých herců přes Jiřího Trnku až k Jiřímu Voskocovi, který se počítal mezi jeho přátele. „Uměl se rozšoupnout,“ říká o něm Věra Formanová-Křesadlová.

V divadle občas zpíval u klavíru s přáteli dlouho do noci; Jiří Suchý měl vždycky spíš povahu toho, kdo odchází spát, aby zase od rána pracoval. Šlitr dostával pro svou občasnou lakoničnost prezdívkou Socha nebo Rybín, přitom žil intenzivně – a možná několik životů najednou.

Působil jako vyrovnaný člověk, který se rád baví, ale také rád a hodně pracuje. Měl ambici být skutečným profesionálem. Nechal anglicky otulkovat Dobře placenou procházku a pokoušel se nabídnout svou jazzovou operu v New Yorku na Broadwayi, mimo jiné přes autora slavné My Fair Lady, skladatele Fredericka Loeweho.

„Jste bohat?“ ptala se ho v Mladém světě Jana Zvoničková (*později Klusáková, matka autora textu, pozn. ed.*). „Nejsem chud,“ odpověděl Šlitr. „Ale skoro všechny peníze jsem rozfofroval.“ „Za koho? Za co?“ „Většinou za ženský. To je zajímavý, že jo?“ Šlitr se v tomto směru lehce stylizoval. Nechal postavit vilu na pražské Mrázovce, kam k sobě přestěhoval stárnoucí rodiče.

Byl štědrý: ke svým blízkým, k přátelům. Ke svým známostem, kterých nebylo zrovna málo. Romantický vztah se „semaforovou girl“ Zuzanou Burianovou zasáhl do pracovní sféry: Když Burianová odešla žít s režisérem Jánem Roháčem, Šlitr odmítl s dlouholetým kumpánem dál spolupracovat.

Po Šlitrově smrti se ukázalo, že je otcem dcery Dominiky, se kterou byl v kontaktu: soukromí si chránil a téměř nikdo o ní nevěděl. Po řadě let přinesl pořad Českého rozhlasu zprávu, že z jiného vztahu existuje i Šlitrov syn Petr. (Otcovství tu není stvrzené zápisem v matrice jako u dcery.)

1968

Jak se blížilo pražské jaro 1968, Semafor se proměňoval. Už si nedělal nárok na čistou zábavu jako na svém začátku: vlastně se vložil do společenské diskuze, začal být satirický a politický. Jiří Šlitr byl tím iniciativnějším z dvojice: udržo-

val profesní přátelství s Jiřím Menzelem a přál si, aby Semafor zase točil filmy a měl silné inscenace.

Čerstvý oscarový laureát Menzel režíroval jak groteskní podobenství Poslední štace v Semaforu, tak filmový Zločin v šantánu, jehož příběh napsal Josef Škvorecký. Suchý a Šlitr tu hrají dva křivě obvinění mouly, o jejichž nevině všichni vědí, ale udělená milost od zastupců moci možná nikdy nepříjde. Finále, v němž Suchý a Šlitr na popravišti s hlavami v oprátce zpěvem oddávají vlastní smrt, označil článek v New York Times za přesný obraz československé situace.

Začátek okupace Československa v srpnu roku osmašedesát znamenal, pokud se to tak vůbec dá říct, pro Semafor hezké období. Když ještě Jiří Suchý vyčkával v Londýně, Šlitr sám koncem září otevřel divadlo Semafor.

Uvedl Dábla z Vinohrad v obnovené verzi, přímo šité na míru nové době. Výjimečně tedy jednal autorsky i jako autor scénáře. V představení přibýly momenty, za jejichž nadějí a povzbuzení bylo publikum vděčné. Představení měla manifestační atmosféru.

Leccos se tehdy neměnilo. Jiří Šlitr, který u příležitosti pobytu na Expu 67 v kanadském Montrealu přejel autem napříč Spojenými státy, byl dlouho kosmopolitou, který se nad malými českými poměry lehce ofrňuje. Po začátku okupace, kterou nesl těžce, mu ale začalo záležet na poměrech v Československu.

Koncem roku 1968 prý ozbrojená stráž hlídala natáčení rozhlasových pořadů, na které se na velmi dlouho pozapomnělo. Šlitr u klavíru a Suchý jen tak si na těchto Půlnočních párty zpívali své oblíbené písně i s publikem, které tvořili hlavně členové semaforického Klubu spřízněných duší.

Vlastně tady v civilu pokračovali v tom, čím se po léta zabývali na scéně: v radostné existenci ve světě písniček. Ty pořady mají silnou atmosféru. Patří k tomu posledním, co se ještě od Suchého a Šlitra dá nově publikovat. Vůbec poprvé vycházejí na albu nyní, ke stému výročí Šlitrova narození, pod názvem Půlnoční párty S+Š.

Jó, to jsem ještě žil

Změnil se i vztah Suchého a Šlitra: po letech profesionální, ale lehce odtažitě spolupráce se stali kamarády. Nejspíš i pod tlakem napjaté doby. Inscenace Jonáš a dr. Matrace šťastně kombinovala přesný komentář doby s lehkým nonsensem.

Diváci samým smíchem místy už nemohli popadnout dech – a přece tu má většina písní nádech smutku. Je tu song o ptáku, co odletěl i se svou písní, jazz od Mississippi „miloval ten, kdo dnes tu ke dnu kles“. Věci jsou u konce – jako živý duch šedesátých let, z nějž v první okupační sezóně 1968/69 už hodně ubylo.

V tomto smyslu je nejznámější song hry Jó, to jsem ještě žil ně čím víc než jen protiválečným apelem. Písnička, zpívaná z posmrtné perspektivy, se ohlíží za všemi zápasy, do nichž člověk vstoupil z vnitřní nutnosti a nevyšel z nich celý. Ma lé rekviem za šedesátá léta má přirozeně kontrastní aranžmá: vojácky pochodové bubny, ale také intimně osobní foukací harmoniku a navrch cembalo, které jako by tu bylo „za poezií“ nebo snad za jemně vanutí čerstvé posmrtného pocitu.

Neměla v sobě aktuální narážky: ale střelbu, která se v nahrávce ozývá, slyšeli čeští posluchači nedlouho před vydáním na vlastní uši v realu. Palbu sovětské armády u Národního muzea zachytily mikrofony Československého rozhlasu.

Na Vánoce 1969 Jiří Šlitr ještě stihl pustit právě tuhle nově vydanou písničku svým rodičům. Pak si takzvaně odjel něco zařít do města a zbytek je historie.

Jak mluvit o smrti Jiřího Šlitra? Všichni vědí, že zemřel ve svých pětáctýřiceti letech na otravu svítlyplným ve svěm ateliéru. S ním zemřela i mladá dívka, jeho tehdejší známost. Vyšetřování bylo uzavřeno jako nešťastná náhoda. Ta smrt byla hrozná svou nahodilostí, zbytečností, nepochopitelností.

Přijmout, že určité závažné věci se přihodí jen tak, shodou okolností, beze smyslu a bez záměru, je pro mnohé lidi těžké: nutkavě hledají vysvětlení. Právě z takového důvodu přicházejí na svět konspirační teorie. Mluvílo se o vraždě milenky i tajnými službami. O romantické společné sebevraždě.

Začalo kolovat několik příběhů. Měly jedno společné: jejich vypravěči neměli dost spolehlivých informací a do „řešení případu Šlitra“ promítali hlavně své přesvědčení. Americký novinář a spisovatel Alan Levy popsal ve své próze Pražské peřeje verzi s vraždou: ovšem ta kniha, přes Levyho přítomnost v Praze těch let, zůstává beletrií. Ale třeba se někdy v budoucnu přece jen dozvíme, jak se to tehdy odehrálo.

Co nikdo nezachytil

Proč Jiří Šlitr zůstává legendou i pro další generace? Vytvořil příliš mnoho písní, které spojují lidi a vystihují velmi jemně emoce. Ale ještě je tu další odpověď: legendou může být i proto, že zůstává v mnohém skrytý. Dobová televize nikdy nenatočila Jonáše a tingl-tangl, Dábla z Vinohrad, Jonáše a dr. Matrace.

Máme audiozáznamy, ale Šlitrovo hecťví, které někdo popsal jako „cosi mezi Frigem a Vaškem z Prodané nevěsty“, většinou nezbývá než si představovat. Mladý Miloš Forman si se Šlitrem a Suchým říkali: Voskovec s Werichem byli takoví velikáni! A přece jim nikdo Vest Pocket Revui nenatočil, nikdy ji už neuvídíme, zmizela v oparu legendy.

Proto šel Forman točit na vlastní pěst film Konkurs, jenže ten nakonec zachytil víc obyčejné lidi než divadlo. Dokonce nevyšel ani druhý plán, kdy Forman, Suchý a Šlitr už začali natáčet Jonáše a tingl-tangl po celé Evropě (Šlitr hlásil novinářům, že v Moskvě budou jeho písně zpívat Alexandroviči!). Semaforu se nakonec stalo něco podobného jako Osvozenému divadlu: pro historii zbylo pár filmů a písničky. Ale to, jak si na scéně dokázal Šlitr zjednat až spiklenecký kontakt s lidmi v hledišti, si musíme jen představovat.

Pavel Klusák

Zaujal vás text Deníku N?

Čtěte další na denikn.cz.

Text je přetisknut díky laskavému svolení, resp. mediální spolupráci mezi Týneckými listy/Přesahy a Deníkem N.

„Vypili mě jako opilec z okurek lák / pod přezdívkou žil jsem - říkali mi Pták.“

Kdekdo si v životě zvesela zanotoval píseň Sbohem a řetěz, aniž by ovšem tušil, kdo je spoluautorem textu tohoto hitu kapely Psí vojáci. V obecném povědomí je samizdatový sborník Už na to seru, protože to mám za pár, ale už není moc známo, kdo je autorem přitažlivě znějícího sloganu, který editor Andrej Stankovič použil v polovině osmdesátých let jako název této antologie. Až do dnešních dnů, kdy nakladatelství Torst vydalo péčí Jana Šulce knihu **V říši snů aneb Lyrika, epika a motyka Miroslava Ptáčka**, jen hrstka jedinců znala dílo autora tohoto jména, byť jako položka po léta probleskuje literárně-historickými příručkami pojednávajícími o literatuře undergroundu, a mihlo se již

i akademickými Dějinami české literatury 1945–1989 (IV., 2008).

Ediční historie básnického díla Miroslava Ptáčka (1956–1987) je překvapivě bohatá a její příběh má pro každou pořádnou poutavou stору i potřebnou dávku nejasností a tajemství. V první polovině roku 1979 Václav Havel možná osobně potkal mladíka (vzal ho do auta jako stopaře, seznámil se s ním v hospodě?), který se pochlubil, že píše poezii. Možná ale také jen od někoho dostal Ptáčkovy verše ke čtení. Před svým zatčením na konci května 1979 Havel poslal tento rukopis básní Janu Lopatkově. Ten byl rukopisem zaujat a zařadil Ptáčkovu sbírku do samizdatové Edice Expedice, kde také skutečně na

jaře 1981 v deseti exemplářích vyšla jako 63. svazek její „Černé řady“. Při domovních prohlídkách na konci dubna toho roku u bratrů Havlových, které byly důsledkem akce Delta (Kamion), tj. zadržení karavanu pašujícího do ČSSR „podvratné materiály“, bylo Státní bezpečností zabaveno osm exemplářů expedičních svazků. Zůstal tedy jen rukopis (nyní deponován v Libri prohibiti), a po jednom výtisku samizdatového vydání u Jana Lopatky (z majetku rodiny) a Andreje Stankoviče (v současnosti v osobním archivu Jana Šulce – exemplář bude předán knihovně Libri prohibiti). Později Stankovič některé z básní zařadil do výše uvedené antologie, Jáchym Topol pro Psí vojáky upravil bá

jí literární díla, která stojí na periférii literatury, ale sám se nepochybně na této periférii vždy cítil nejlépe, neboť mu to umožňovalo útočit a bourat, aniž musel stavět“. A např. takový Vladimír Novotný v MF Dnes (30. 5. 1991) si rovnal Lopatkovy soudy podle svého vágního kritéria „smyslu pro krásu“. Symptomatické ovšem také je, že text do Ptáčkovy knihy posloužil k podpásovcí v textu druhého jmenovaného recenzenta, který zpochybnil Lopatkův morální kredit, když přetištění zmínovaného textu vykládal jako autorovu potřebu ukázat svoji loajalitu k tehdy prezidentujícímu Havlovi...

Jiří Flaišman, i-kanon

ČTENÁŘSKÁ ZÁLOŽKA Tři muži v automobilu

Když jsem se chystal v rámci svého působení na Katedře bohemistiky FF UP v Olomouci na zamýšlený seminář o humoristickém žánru české literatury 60. let, kompletoval jsem si seznam titulů, které by připadaly v úvahu na čtení a následnou analýzu. Mezi uvažovanými knihami se objevili i Tři muži v automobilu Františka Pilaře, kteří se objevili poprvé na knihkupeckých pultech v roce 1966. A co o autorovi a jeho nejznámějších knihách uvádí Slovník spisovatelů po roce 1945? „Téměř po dvě dese-

tiletí publikoval F. P. verše, fejetony, sloupky, povídky i delší prózy výhradně v novinách a časopisech; pro Lidové noviny byla napsána rovněž jeho první a neúspěšnější kniha *Dýmka strýce Bonifáce*, absurdně laděný dobrodružný román pro mládež. Ve fantastickém příběhu malého chlapce z Braníka, který se při plavbě po moři setká s piráty a zažije honbu za pokladem, P. poukázal na smysl a hodnotu prostých lidských zálib a přátelství. Na prvotinu volně navázal pokusem o satirický román *Ostrov tet*

Karoliny, v němž volně využil některých předchozích motivů a příznačně nalezl protipól k přeorganizované západní civilizaci ve zdravém rozumu pražské občanky Karoliny, dědičky ostrova v Tichomoří. Inspiraci tzv. suchým anglickým humorem Jeroma Klapy Jeroma příznačně rozvinuly Pilařovy prózy *Tři muži v automobilu* a *Tři muži v emběčku*, kde záliba v nadsázce a paradoxu nacházeném v jinak běžných zkušenostech automobilového turistu prostupuje celým vyprávěním.“ Souhlasím, nic mimořádného dějové ani stylisticky se před čtenářem neodehrává, ale... Část děje se odehrává na známých místech milované Šumavy a z textu dýchá příjemná atmosféra rozpálených i deštivých letních dnů, které si dovedou intelektuálně založení hrdinové notně užít...

žemi a cimbuřmi, do nichž kupodivu nikdo nezačal střílet z katapultů ohnivými koulemi, ačkoli právě něco takového by bylo nasnadě. Nebo domy z rezonančních desek, do nichž se jen stěží sháněli hluchoněmí nájemníci. K nejtvrdějším oříškům pro lidskou představivost však patřila stavba úzkých pruhů země, jimž byl úředně dán povšechný název „silnice“.

Pilař, František: *Tři muži v automobilu*. Praha, MF 1966, 204 stran

K večeru jsme dorazili do Prachatic. Člověk, který zakládá toto město, byl moudrý muž, který myslel na budoucnost. Postavil pěkné obdélníkové náměstí a obehnal je úzkou ulicí, kterou opevnil zvenčí solidními hradbami. Ale protože mu v jednom rohu zbylo ještě trochu místa, vztyčil tam kostel, který má úhlednou romantickou věž s červenou stříškou. Hradby se hodily do středověku, když se ještě vedly války podle všech pravidel, věž kostela učarovává dodnes všem fotoamatérům světa, a pokud jde o náměstí, viděl jsem na něm na vlastní oči jeden z nejlepších závodů kluků na koloběžkách. Věru, nebyla to marná práce. Všechno mělo svůj smysl, který se mohl během staletí všelijak měnit, ale nikdy se nezměnil v nesmysl. Teprve v moderních dobách se přišlo na to, že tahle budovatelská metoda je hanebným přežitkem minu losti, že v ní není dost tvůrčího vzruchu, že umrtvuje představivost a tím brání v pokroku. A tak se začala stavět různá zařízení, která by povzbudila lidskou přemýšlivost, a občanům bylo ponecháno na vůli, jestli se dopátrají jejich skrytého smyslu, nebo ne. Tak například se začaly stavět hotely s vě-

Po jedné takové silnici jsme se chystali vyrazit druhého dne ráno z Prachatic do Krumlova, protože Jindřich projevil přání navštívit toto starobylé město.

„Slyšel jsem,“ řekl, „že kdo jednou spatřil Krumlov, nikdy v životě na něj nezapomene.“

Nejkratší cesta z Prachatic do Krumlova vede přes Smědeč. Zeptali jsme se pro jistotu několika prachatických usedlíků, zda nám mohou tuto silnici doporučit. Všichni se shodli na tom, že o něco takového nesmíme přijít.

„Jsem velmi starý muž,“ řekl nám poslední z nich, „a v mé paměti zbylo už jen několik drobtů vzpomínek, ačkoliv jsem procestoval v mládí skoro celý svět. Byl jsem v Luxoru, v colorádkém kaňonu, na Tahiti, vystoupil jsem na Mount Everest, projel na člunu Amazonku od Peru až k jejímu ústí, a vůbec nač si jen vzpomenete. Na většinu z těchto pozoruhodných míst jsem bohužel k stáru postupně zapomněl. Pletu si Bio s Pekingem a o některých místech si nejsem jist, zda to byly hory nebo ostrovy. Když mi bylo devadesát let, zapomněl jsem už všechno. Skoro všechno. Jediné místo na světě mi totiž nikdy nevymizelo z paměti. A to je právě silnice z Prachatic do Krumlova přes Smědeč. Pusťte se tou cestou, mladí pánové, nebudete litovat!“

Rozhodli jsme se, že uposlechneme rady zcestovalého starce.“

V čem je její kouzlo či nečekané nástrahy si už musíte zjistit sami, milí čtenáři!

Petr Hanuška

HISTORIE

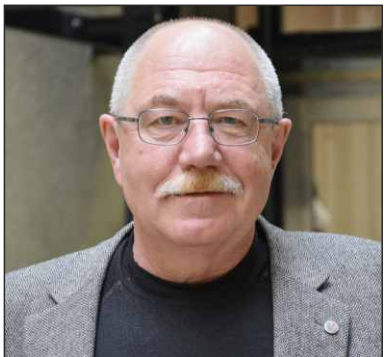
Březnová výročí středomoravského regionu

Před 95 lety - dne 1. března 1929 se v Ješově narodila Marie ŠIKOVÁ, rozená Doleželová, knihovnice, kulturní pracovníce, vedoucí prodejny knih a hudebnin.

Narodila se jako nejmladší dítě a brzy jí zemřel tatínek, maminka se po druhé vdala, aby uživila své tři děti a zaplatila dluhy. Zemřela při předčasném porodu a otčím, aby se nemusel o děti starat, tak je dal do služby a holčičku Marušku dal do Útluku pro sirotky a mrzáčky v Litovli. Měla vrozenou luxaci kyčle a nohu kratší, tak nemohla skoro chodit. Zprostředkovali jí zadarmo léčení v brněnské nemocnici sv. Anny, kde působil lékař specialista, který

se zabýval léčením této nemoci. Holčička byla po dobu léčení chovankou kláštera vincentek. Za rok se naučila chodit, ač trochu kulhala. V klášteře byla do deseti let a pak šla jako doprovod jedné chovanky v létě k sedlákovi do Chvalnova u Kroměříže. Na statku si veselou holčičku oblíbili, a tak se do kláštera už nevrátila. Její starší sestra Hana, když dovršila 21 let, se cítila povinována postarat o své mladší sourozence. Byla válka, a tak sestru odvezla do Litovle, když měla 14 let, aby pracovala jako služebná v tvarůžkárně u Vaňků. V r. 1945 si vymohla vyučení v obchodě a dostala se do centra kulturního dění, protože Karel Vaněk byl v Litovli váženou osobností. Provozoval kino, hrál divadlo, byl členem pěveckého kvarteta. V r. 1951 byla tvarůžkárna i mlékárna zavřeny, pan Vaněk zemřel. Marie si po vyučení prodavačkou doplnila vzdělání zprvu jen v kurzu pro ředitele okresních lidových knihoven ve Štíříně (1954) a pak dálkovým studiem Osvětové školy v Brně, kde maturovala (1959). Uplatnila se ve veřejném životě v Litovli, kde pracovala na okresním úřadu jako referentka pro zájmovou činnost. V l. 1954-57 byla ředitelkou knihovny v Litovli. Poté pracovala jako vedoucí knihkupectví na náměstí a r. 1957 se provdala za Lubomíra Šíka, technika litovelské Tesly. Stala se jeho spolupracovnicí na poli kulturním i kronikářském. Vedli spolu skautské tábory, uplatnila se též v divadle a hrála závodně šachy. Normalizace jí zařadila mezi nositele kontrarevoluce v Litovli a byla zbavena funkce vedoucí prodejny. Poté byla přeložena do Olomouce, do prodejny hudebnin na ulici Pavelčákova. Brzy se z tohoto místa stalo centrum informací nejen pro studenty a pedagogy univerzity. Po r. 1989, kdy odešla do důchodu, se ještě několik let věnovala organizaci různých akcí pro seniory. Zemřela 19. 9. 2016 v Litovli.

Před 70 lety - dne 3. března 1954 se v Přerově narodil Pavel HEKLA, herec, režisér, šéf činohry, emeritní ředitel Českého rozhlasu Olomouc (2000-13) a Moravského divadla Olomouc (2013-18), emeritní náměstek primátora města Olomouce a skaut.

Rodina bydlela v Prostějově. Pavlovo dětství výrazně ovlivnila tragická událost v r. 1963. V jeho 9ti letech mu zemřela maminka. Rodina se poté přestěhovala do Olomouce, kde se otec 3 roky po smrti manželky znovu oženil. Pavel měl od

dětství vztah ke sportu a přírodě a rád a často četl knihy Jaroslava Foglara. Když v době určitého politického uvolnění během tzv. pražského jara byl v r. 1968 obnoven skautský oddíl v Olomouci, stal se jeho členem a brzy také rádcem družiny. S počátkem normalizace byl Junák opět zakázán. Oddíl v Olomouci ale ještě několik let pokračoval. Po pádu komunistického režimu se ke skautu opět vrátil. Po základní škole nastoupil na gymnázium. Ve 2. ročníku v r. 1970 do jeho života zasáhla další obrovská tragédie. Na infarkt myokardu zemřel otec. V 16ti letech přišel o oba rodiče. V Olomouci chodil do LŠU a zásadně ho ovlivnila učitelka Věra Pánková (1929-2000). Po gymnáziu si proto podal přihlášku na Divadelní fakultu Akademie múzických umění (DAMU) v Praze v oboru herectví. Po úspěšném absolvování nastoupil do činohry Divadla Oldřicha Stibora v Olomouci. V r. 1978 se oženil. V l. 1979-80 absolvoval základní vojenskou službu v Písku. Poté prošel řadou divadelních angažmá jako herec a později také režisér. Působil zejména v Olomouci a v Šumperku, ale hostoval také v Praze, Brně, Českých Budějovicích nebo v Maďarsku v Segedínu a v Pécsi. Po pádu komunistického režimu mimo jiné spoluvlastnil olomoucké nahrávací studio Gulliver, působil jako lektor moderátorů, později pracoval v soukromém rádiu Pohoda. V l. 2000-13 byl ředitelem Českého rozhlasu Olomouc a v l. 2013-18 ředitelem Moravského divadla Olomouc. Poté působil v Zastupitelstvu města Olomouce a též jako poradce pro kulturu, ale záhy požádal o uvolnění. V současnosti působí v Moravském divadle Olomouc jako herec.

Jubilujícímu přejeme hodně zdraví a plno tvůrčích sil!

Před 65 lety - dne 3. března 1959 zemřel v Praze Stanislav TAUBER, učitel a koncertní pěvec.

Pocházel z Blatce, kde se narodil 28. 4. 1878. Spolu s rodiči a 9ti sourozenci se přestěhoval o 4 roky později do Velkého Týnce, kde byl jeho otec Ferdinand až do r. 1900 nadučitelem a regenschorim. Od 10ti let studoval na gymnáziu v Olomouci, kde byl v l. 1888-92 též fundatistou při dómě u Josefa Nešvery a poté přešel na Učitelský ústav do Příboře, kde maturoval v r. 1897. Pedagogickou dráhu zahájil v Kelči, kde

působil přes 20 let jako varhaník a podučitel. Učitelem se stal v Hranicích a poté přešel do Brna-Husovic, kde se v r. 1920 stal správcem školy a v l. 1933-38 byl ředitelem měšťanské školy v Brně na Zvonaře.

Jeho životní láskou byla hudba. V r. 1903 složil státní zkoušku z hudby v Praze a v r. 1906 se stal členem Pěveckého sdružení moravských učitelů (PSMU). Jako první tenorista-solista a věrný spolupracovník zakladatele Ferdinanda Vacha (1860-1939) a od r. 1917 Jana Šoupala (1892-1964), sbormistrů tohoto hudebního tělesa, se stal v r. 1937 předsedou PSMU. V r. 1907 utvořil Pěvecké kvarteto, kde zpíval 1. tenor a Emil Axman (1887-1949) 2. bas. V r. 1910 byl osloven vídeňským pedagogem prof. Robinsonem, který mu doporučoval, aby přešel do angažmá u opery ve Vídni. Byl ale typický sólový pěvec a zůstal věren PSMU, s nímž také při uměleckých zájezdech navštívil na 20 zemí. V l. 1921-45 byl členem Filharmonického sboru brněnské Besedy (BB) a zároveň posledních 15 let i místopředsedou. V r. 1939 se stal čestným členem Besedy Brněnské a získal zlatou historickou medaili Pěvecké obce české. V r. 1946 byl čestným předsedou PSMU. Dne 10. 10. 1945 měl v Brně poslední koncert a poté přesídlil do Prahy. Příležitostně zde zpíval s PSMU, naposledy 29. 12. 1954. Jeho životopisné vzpomínky vyšly knižně pod názvem Můj hudební svět v Brně r. 1949.

Před 30 lety - dne 3. března 1994 zemřel v Mnichově Karel KRYL, písničkář, básník a grafik.

Pocházel z Kroměříže, kde se narodil 12. 4. 1944 a ve městě pobýval do r. 1957. Jeho otec i dědeček byli knihtiskaři, ale v 50. l. byla jejich tiskárna komunisty zlikvidována a rodinu pořád stěhovali. Chtěl být hrnčířem po pradědečkovi, a proto odešel studovat do Bechyně na keramickou průmyslovou školu, kde absolvoval v r. 1962. Posléze se ale cele oddal hudbě a poezii. V l. 1965-67 pobýval v Olomouci, kde v DEX klubu prezentoval své

nové skladby a ukázal i své výtvarné schopnosti. V té době žil u Pogodů na Vídeňské ulici. Poté pracoval v Teplicích, kde byl členem Divadýlka pro známý. V r. 1966 poprvé nahrával v Čs. rozhlasu v Ostravě. Pak se přestěhoval do Prahy, kde účinkoval ve studentských klubech. Stal se jedním z nejvýznamnějších představitelů českého protestsongu v l. 1968-89. Písne si psal sám. V jeho repertoáru byly jak krátké úderné pamfletické písně, tak delší poetické a melancholické skladby. První deska byla vydána půl roku po invazi sovětských tanků, přičemž titulní písnička Bratříčku, zavírej vrátka vznikla údajně naprosto spontánně v noci 22. 8. 1968 jako okamžitá reakce na vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Emigroval 9. 9. 1969, usadil se v německém Mnichově. V r. 1975 se po půldruhém roce manželství rozvedl se svou první ženou. Spolupracoval s redakcí Svobodné Evropy, nejprve externě, od r. 1983 jak zaměstnanec. Po listopadu 1989 se usadil na několik měsíců v Praze a jezdil po Československu se svými písničkami. Dne 17. 1. 1990 mu byla udělena Cena Jana Zahradníčka pro r. 1989 za českou poezii. Autorka rubriky se s ním osobně sešla v Národní knihovně v Praze, kde přebíral dne 19. 2. 1992 cenu za Knížku a nechala jsem si ji podepsat i s věnováním pro syna, k narozeninám. Je držitelem stříbrné pamětní medaile Univerzity Karlovy za přínos pro duchovní rozvoj a morální podporu národa in memoriam (1994). Byl oceněn Cenou Františka Kriegla (1995) a cenou české Gramy (Síň slávy - 1995) a 28. 10. 1995 mu prezident Václav Havel udělil in memoriam medaili Za zásluhy II. stupně. V mnoha městech jsou jeho pamětní desky. Z iniciativy ministra kultury Pavla Dostála byla dne 20. 10. 2004 odhalena pamětní deska na budově Domu armády v Olomouci, na paměť působení v DEX klubu, na Třídě 1. máje 821/3.

Před 60 lety - dne 4. března 1964 zemřel v Praze PhDr. Jaroslav BÍLEK, středoškolský profesor litovelského gymnázia, kde v letech 1913-31 učil matematiku, fyziku a filozofii.

Pocházel z Bobrové u Žďáru nad Sázavou, kde se narodil 27. 12. 1885. Velmi mnoho publikoval z oboru i psychologie. Řadu let byl členem muzejní rady. Věnoval se též divadelní činnosti, byl dirigentem orchestru i sbormistrem. Též organizátorem kulturních aktivit školy.

Před 90 lety - dne 5. března 1934 se v Olomouci narodil PaedDr. Rudolf HRADEČNÝ, pedagogický pracovník.

Po maturitě na Pedagogické škole v Olomouci v r. 1953 působil jako učitel ZŠ na Šumpersku a od r. 1964 na Olomoucku. Zprvu učil ve Velkém Újezdě a poté v l. 1965-68 ve Velkém Týnci, odkud odešel na školu do Tršic. V r. 1968 byl jmenován ředitelem ZŠ na Zeyerově ulici v Olomouci, kde působil do r. 1972. Poté vykonával funkci okresního školního inspektora a dálkově studoval PdF UP a FF UP, obor učitelství, čeština a dějepis. Od r. 1975 působil jako ředitel ZŠ zastupitelského úřadu ČSSR v iráckém Bagdádu a po návratu domů byl opět školním inspektorem. Začátkem 80. l. působil ve státní správě jako místopředseda MěNV v Olomouci, ale v r. 1985 odešel na Kubu, kde působil do r. 1989 v Havaně jako

ředitel školy zastupitelského úřadu. Po návratu působil na ZŠ v Těšeticích. Profesní mu zkomplikovala nemoc. Po roční přestávce nastoupil na ZŠ Na Hradě v Olomouci a od r. 1993 až do důchodu vykonával funkci ředitele OU DC 9 Farma Topolany. Volný čas věnuje svým zálibám. Rád se vrací do rodné městské části a věnuje se historii černovířských památek a spolků. Spolupracoval s Jindřichem Hovadíkem na publikaci k 750. výročí Černovíra, která vyšla v r. 2000. Od r. 2004 se podílí svými zajímavými příspěvky na vydávání regionálních publikací, které vychází pod názvem Černovířské ročenky.

Jubilujícímu, srdečně gratulujeme a přejeme zdraví a hodně pohody!

Před 120 lety - dne 7. března 1904 se ve Zbýšově u Brna narodil v učitelské rodině prof. PhDr. Josef SKUTIL, CSc., významný český archeolog a historik.

Od dětství se zajímal o archeologii, studium pro něj bylo velkým cílem, aby se oboru mohl plně věnovat. Absolvoval reálku v Brně, poté tamtéž FF MU, obor čeština a historie. Následně studoval na KU v Praze, v Paříži na Sorbonně, nakonec v Bratislavě. V r. 1948 byl jmenován univerzitním profesorem. Byl prvním českým archeologem, který byl školen na paleolit. Působil na katedře antropologie LF v Bratislavě. V l. 1928-48 pracoval v Moravském muzeu Brno, kde se r. 1932 stal vedoucím archeologického oddělení. V l. 1948-53 působil v Zemské a univerzitní knihovně a knihovně Zemského archivu Brno jako bibliograf a externě jako vědecký pracovník

archeologického oddělení Národního muzea v Praze, kde uspořádal sbírky paleolitu. Poté v l. 1953-59 působil v Olomouci ve Vlastivědném muzeu jako vedoucím archeologického oddělení. Ke své rozdělané práci a k bádání se mohl opět vrátit po r. 1959, kdy byl odborným pracovníkem Archeologického ústavu ČSAV Brno. Je autorem 5000 pojednání, zpráv, recenzí. Zajímal se o pravěk Mohelnicka. Byl od r. 1927 patronem zdejšího muzea. Publikoval v časopisech Filologické listy, VVM, Lidové noviny. Pracoval ve výboru Moravského muzejního spolku v Brně. Z díla připomejme práce K historii krápníkových jeskyní v Mladči u Litovle (1936), Pravěké nálezy v Mladči (1938). Na Hané bádal v Nákle, Náměšti na Hané, Plumlově, Příkazích a Velkém Týnci. Zemřel na mezinárodním kongresu slovanské archeologie na infarkt dne 18. 9. 1965 ve Varšavě v Polsku. Pohřben je v Brně-Řečkovících.

Před 110 lety - dne 8. března 1914 se v Litovli narodil Ing. Dr. Karel OBŠIL, zemědělský inženýr, historik a vlastivědný pracovník.

V r. 1933 maturoval na gymnáziu v rodišti a poté odešel studovat do Brna na VŠZ. Po promoci byl asistentem Ústavu všeobecné a systematické botaniky, kde připravil dizertační práci a v r. 1938 získal doktorát technických věd. Po krátké vojenské službě pracoval v Modřicích u Brna a v r. 1945 se vrátil do Litovle a krátce byl správcem Festovy palírny. Koncem r. 1945 si otevřel závod na výrobu éterických olejů a trestí, který mu byl po únoru 1948 znárodněn. V r. 1949 nastoupil jako technik v konzervárně, kde působil až do konce života. Zemřel 7. 5. 1975 v Olomouci. Ve volném času se věnoval historii rodného kraje. Byl členem Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci a přispíval do regionálních periodik. Ve svých přednáškách popularizoval dějiny města. Škoda, že značná část jeho prací zůstala pouze v rukopisech. Tiskem vyšly pouze publikace Z dějin města Litovel (1968), Město Litovel (1965), Historický průvodce Litovlí (1964), Litovel za nacistické okupace a v době osvobození 1938-1945 (1965). Ve sborníku VSMO vyšla historická studie Z dějin potravinářského průmyslu v Litovli (1972). Z dalších jeho zájmů možno připomenout i lásku k hudbě a hru na varhany.

Před 95 lety - dne 8. března 1929 se v Lošticích narodil prof. RNDr. Bronislav HLŮZA, CSc., významný přírodovědec, botanik a mykolog.

Po maturitě na gymnáziu v Litovli v r. 1948 studoval 2 roky přírodovědecký obor na UP v Olomouci a poté pokračoval na PŘF MU v Brně, kde promoval v r. 1952. První kapitoly svého budoucího povolání začal psát na Pedagogické škole v Olomouci, odkud přešel v r. 1964 na univerzitu jako odborný asistent, v r. 1990 se stal vedoucím katedry biologie a didaktiky biologie na PdF UP. Dizertační práci z oboru mykologie obhájil v r. 1967. Externí aspiranturu absolvoval v Botanickém ústavu ČSAV v Průhonicích. Kandidátskou práci opět věnoval mykologii. Na poli vědy dosáhl nejvyšších akademických titulů. Širší olomoucké vlastivědné veřejnosti byl znám jako vedoucí sekce biologie Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci, kde několik desítek let vedl mykologickou poradnu. Publikoval v odborném i regionálním tisku. Známá je i jeho láska k umění, zejména k hudbě, kterou aktivně pěstoval jako člen smyčcového orchestru ve Šternberku, kde bydlí.

Jubilantovi srdečně gratulujeme a přejeme mu zdraví a pohodu do dalších let!

Před 135 lety - dne 10. března 1889 se narodil v Terezkém údolí u Náměště na Hané Josef OTRUBA, významný moravský botanik.

Pestrá květena rodného údolí předurčila životní zájem malého chlapce a vzbudila jeho lásku k botanice i na obecné škole. Od 12ti let studoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci, kde měl štěstí na vynikající pedagogy - prof. Františka Polívku a dr. Josefa Podpěru. Obě tyto významné osobnosti výrazně ovlivnily zanícení maturanta r. 1909 pro další vysokoškolské studium přírodních věd. Vzhledem ke svízelné finanční situaci nemohl na vysokoškolská studia nastoupit a musel začít pracovat. Byl zaměstnán na hlavní poště v Olomouci. Všechn volný čas věnoval botanickému výzkumu Moravy. V době 1. sv. války, kdy byl odvelen na východní frontu až do oblasti Pinských bažin, se věnoval pozorování tamějších druhů mochen, čímž se stal jedinečným odborníkem na rod Potentilla pro celé území r. 1918 založeného československého státu. Záhy po skončení 1. sv. války se zapsal jako mimořádný posluchač na PŘF MU v Brně, kde po letech dosáhl úspěšného absolutoria. Ve svém zaměstnání vytrval až do penzionování a pilnou prací se vypracoval na odpovědné místo poštovního ředitele. Tento post vykonával do r. 1942. Po celý čas se zajímal o botaniku a výsledky publikoval v odborných a regionálních časopisech. Soupis různých vědeckých prací, spisů a článků, které uveřejnil v r. 1949 akademik Podpěra k 60. jeho narozeninám jubilanta, čítá na 450 záznamů. Najdeme zde např. studii o rostlinstvech Hlubokého Žlebu u Náměště na Hané, Květenu Grygovských kopců, Květenu Království u Grygova aj. Knižně vydal dva díly Úvodu ke květeně československého Slezska a v r. 1930 Květenu Štamberka. Kromě rozsáhlé publikační činnosti se v l. 1921-39 věnoval i přednáškám pro různé zájmové skupiny - učitele, přírodovědné kluby, osvětové sbory, kroužky a uskupení houbařů, lékárníků, lékařů a dalších zájemců. Od r. 1922 až do své smrti byl ředitelem Botanické zahrady v Olomouci, kde trávil dlouhé hodiny studiem rostlin. Od r. 1934 byl redaktorem Časopisu Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci. V době protektorátní nejenže sbírky ochránil, ale i nově zaregistroval a doplnil. Z muzea odešel v r. 1951, aby se mohl plně věnovat botanické zahradě, kterou denně navštěvoval a obětavě obstarával výměnu semen na mezinárodní úrovni. Denně určoval a doplňoval tento živý inventář. Při poslední návštěvě dne 18. 11. 1952 jej postihla náhlá mozková příhoda, na kterou po 10ti dnech umírá.

Před 80 lety - dne 10. března 1944 se v Přerově narodil Pavel NOVÁK, zpěvák.

Idol žen všech generací začal zpívat na gymnáziu se souborem tradičního jazzu Dixieland Přerov, s kterým také natočil v r. 1961 první rozhlasovou nahrávku. V r. 1964 stá u zrodu skupiny Synkopa a o 2 roky později jeho Vyznání překonalo v rozhlasové Houpačce všechny dosavadní rekordy. Po maturitě začal studovat na PŘF UP v Olomouci biologii a tělesnou výchovu, na muziku ale nerezignoval. Začal být úspěšný i jako skladatel a textař, natočil i s Ostravským rozhlasovým orchestrem či Tanečním orchestrem Československého rozhlasu (TOČR). Absolvoval v r. 1967 a vzápětí založil svoji první skupinu Vox. Sice musel nejprve na vojnu, ale ani uniforma ho nepřibrzdila. Velkým romantikem byl ale nejen v písních. Už ve 20ti letech se oženil se svou první láskou, tehdy sedmnáctiletou Olgou, a krásný vztah jim vydržel celý život. Měli spolu 3 děti a 5 vnoučat. Věrnost prokázal i na profesionální dráze, s Voxem působil celé desetiletí. Pak založil skupinu Proto, v níž se obklopil mladými rockery a natočil s nimi mimo jiné i úspěšnou skladbu Morava. Po listopadu 1989 se jeho písničkářské najednou přestaly hrát a dříve populární zpěvák jako by se kamsi propadl. A tak začal vystupovat s vlastní skupinou Family a zaměřil se hlavně na tvorbu pro děti. Za více než 40 let na hudební scéně vystupoval a natočil se všemi domácími špičkovými orchestry. Hrál v Německu, Francii, USA, Austrálii, Mongolsku, Polsku Jugoslávii i Belgii. Napsal 8 knih, mimo jiné jak jsem zpíval klokanům, Vyznání či I smrt se bojí... Od hudebního vydavatelství Panton dostal 2x ocenění Zlatý štít. Vydával alba i v angličtině a němčině. Získal Bratislavskou lyru, Děčínskou kotvu, Cenu televizních společností z Belgie, východního Německa i Bulharska... Za 47 let kariéry měl na kontě více než 27 tisíc vystoupení. Léta se pral se zdravotními komplikacemi. Kromě úrazů hlavy, krční páteře a ohrožení letadlem při natáčení klipu, které jako zázrakem přežil bez následků, trpěl vysokým tlakem, tachykardiemi a obezitou. V r. 2000 podstoupil 2 těžké operace, při nichž mu byl odstraněn zhoubný nádor. Zákeřná nemoc včetně metastáz pak zaútočila ještě několikrát. V l. 2003, 2005 a 2008 opakovaně podstoupil chemoterapii, která ho připravila o vlasy, obočí a řasy. Drastická léčba ale měla ještě závažnější vedlejší účinky - úbytek hemoglobinu způsobující nedostatek kyslíku v organismu. Vyhlášený tvrdohlavec přesto udýchal i hodinu a půl dlouhé vystoupení, zpíval a mluvil na jevišti i po chemoterapii. V jeden den stihl dopoledne 2 vystoupení pro děti, pak si odskočil na kapačky a večer už zase stál na jevišti. Zemřel 11. 2. 2009 v rodišti.

Před 50 lety - dne 13. března 1974 zemřel v Olomouci Romuald PROMBERGER, ml., nakladatel a vydavatel.

Rodák z Olomouce, kde se narodil 3. 1. 1893. V r. 1912 maturoval na České reálce v Olomouci a poté se učil u svého otce a pokračoval v rodinné tradici. Vydával spisy moravských autorů, a to zejména Karase, Slámy, Jahna, Kramolíše, Táborského a výtvarná díla Kašpara, Lasáka, Úprky ad.

Před 120 lety - dne 15. března 1904 se v Kostelci na Hané narodil Josef VACA, pedagog, sborníčník a přední znalec hanáckého národopisu.

Po smrti otce, který padl v 1. sv. válce, pobýval často u matčiných rodičů v Drahanovicích. Jeho dědeček vštípil chlapci lásku k hudbě a maminka zas vztah k lidovým pověstem. Studoval reálku v Olomouci a poté učitelství ústav, kde maturoval na jaře v r. 1924. Po dvouleté vojenské službě zahájil pedagogickou činnost. Zprvu působil

na východní Moravě. V r. 1929 se oženil a stal se definitivním učitelem v Uherském Brodě, kde působil do r. 1931. Pak se vrátil na Hanou a usadil se v Náměšti na Hané. Po únoru 1948 přesídlil do Olomouce. Do r. 1952 působil na Komeniu, kde uplatnil literární a hudební schopnosti. Vedl zde dívčí pěvecký sbor. Učitelskou kariéru zakončil na olomoucké škole vyššího stupně, která se postupně z tzv. pedagogického gymnázia pro učitele národních škol přeměnila na Fučíkovu pedagogickou školu, pak na pedagogický institut a posléze na pedagogickou fakultu. Zde působil až do r. 1966, kdy odešel do důchodu. Často vystupoval jako koncertní umělec a jako člen a sólista PSMU. Byly mu blízké hanácké písně. Za okupace sestavil cyklus s názvem Haná zpívá. Výbor hanáckých lidových písní vyšel v r. 1955 pod názvem Hanácky pěsíčky. Při literární činnosti a ve spolupráci s rozhlasem čerpal z bohatého národopisného materiálu. Vydal 2 sbírky hanáckých básní s názvy Z Hané a Hanácky vánoce. Obě vyšly v bibliofilské úpravě. Další sbírky básní zůstaly v rukopisech. Povídky, pověsti, pohádky a zkazky vyšly knižně. V r. 1944 vyšla v brněnském nakladatelství Stejskal pohádka Kamenný sen, o 4 roky později vydal vlastním nákladem půvabnou knížku Hanáckým krajem Mánesovým s pověstí a zkazkou (reedice 1994). Soubor hanáckých pověstí vydal ve spolupráci s Josefem Koudelákem a Josefem Vrbkou ve dvoudílné knize Pověsti z kraje básníka F. S. Procházky (1939, 1940). Zemřel 11. 8. 1966 v Olomouci. Literární pozůstalost je uložena v Památníku národního písemnictví ve Starých hradech.

Před 75 lety - dne 17. března 1949 se narodil v Šumperku emeritní prof. PhDr. et PadDr. Pavel MAREK, Ph.D., historik, politolog a vysokoškolský pedagog.

Vystudoval Střední vzdělávací školu (gymnázium) v Prostějově. Poté dějepis a ruský jazyk na PdF UP a dále archivnictví a historii na UK v Praze. Na UP v Olomouci získal tituly PhDr. a PaDr. V l. 1991-95 absolvoval postgraduální doktorské studium v Brně na Historickém ústavu FF MU. V l. 1982-92 působil ve Vlastivědném muzeu Prostějovska, které do r. 1992 i řídil. Mezi l. 1992-94 působil na PdF UP, v l. 1994-2007 na Katedře politologie FF UP. Zde získal docenturu (1998) a profesuru (2003). V r. 2007 přešel na Katedru historie FF UP a současně působil na FF Katolické univerzity v Ružomberoku na Slovensku. Věnuje se politickým dějinám (dějiny stranictví a politického katolicismu), kulturním a církevním dějinám v 19. a 20. století. Na svém kontě má 32 titulů knih. Je laureátem Ceny města Prostějova a několika Cen rektora.

*Jubilantovi přejeme hodně zdraví, štěstí a vše,
co mu bude přinášet pohodu do dalších let!*

Před 80 lety - dne 18. března 1944 zemřel v Olomouci Matouš BEŇA, prozaik, autor žánrových obrázků Slovácka.

Pocházel z Brodku u Přerova, kde se narodil 1. 10. 1861. Absolvoval učitelství ústav v Příboře a poté působil od r. 1881 jako učitel ve Velké nad Veličkou a v Súchově, kde se stal řídícím. V r. 1888 odešel učit do obce Blatníčka, kde se oženil a pak působil na měšťanské škole v Napajedlech. Po různých životních peripetiích prodal majetek a odešel r. 1898 do Petrohradu. Po návratu učil v Kunčicích pod Ondřejníkem a v Ostravě. Když byl pro rozpory se školskými úřady předčasně penzionován, odešel do Frenštátu pod Radhoštěm a na delší dobu s dcerou do Vídně. Na výzvu svých přátel z Hornácka se před 1. sv. válkou vrátil na Slovácko. Po r. 1918 se odstěhoval k provdané dceři do Skalice, kde krátce učil na gymnáziu. V r. 1934 krátce pobýval v Javorníku, v l. 1937-39 ve Strážnici, odkud se odstěhoval do Luhačovic. Nakonec přesídlil k neteři do Olomouce, kde zemřel a je pohřben. Rozhodujícím momentem pro jeho literární tvorbu byl právě pobyt na Moravském Slovácku, k němuž přilnul. Patřil k iniciátorům a hlavním členům tzv. Súchovské republiky, svérázné společnosti bohémů, kam patřili mj. spisovatel Otakar Bystřina, spisovatel František Táborský, malíř Joža Uprka a další. Vzpomínky na toto kamarádství sepsal a pod názvem Súchovská republika v r. 1926 vydal O. Bystřina. Ovzduší této společnosti, pestré zážitky z učitelování i pozorování místního života dávaly Beňovi inspiraci i látku k tvorbě drobných obrázků, v nichž dovedl uplatnit i smysl pro humor. Knižně vyšel v r. 1896 román Cikáni, povídky Z tichých vesniček (1897), Ze slovácké víscky (1911), román Jano Šibenec - kurucký komandýr (1917), povídky Skon upíra (1918), divadelní hra Zbojníci (1920) a povídky Žalostiny (1923). Od r. 1898 pravidelně přispíval do časopisu Besedy lidu a užíval pseudonymy Jiří Staša, V. Jurda. Jeho příspěvky najdeme též v Časopisu VSMO (1888-89), v Českém Lidu, Květech, od r. 1913 v Lidových novinách, Nivě, Zlaté Praze a dalších periodikách.

Před 50 lety - dne 18. března 1974 se ve Šternberku narodil Martin ŽERAVA, profesionální motokrosový jezdec.

Dětsví a mládí prožil v rodišti, kde provozoval různé sporty, např. judo, bikros, sportovní gymnastiku. V 7mi letech začal jezdit na menší motorce. V l. 1989-92 absolvoval SOUS Šternberk, kde se vyučil mechanikem-opravářem strojů a zařízení. I když si jako sportovec oblíbil lyžování, hokej, tenis a snowboarding, patří dnes k našim nejúspěšnějším motokrosovým jezdcům. Začal závodit v r. 1989. První zá-

vod na mistrovství Evropy absolvoval v r. 1994, v r. 1996 se účastnil prvního závodu na mistrovství světa. Byl členem závodního týmu Dukla Olomouc, DOATS team Brno aj. Jako vynikající jezdec dosáhl řady skvělých úspěchů. 19x byl mistrem České republiky, 4x mistrem Slovenska ad. Se svou rodinou žije v Prostějově. V posledním období je jeho závodní činnost limitována několika zraněními. Má 2 syny, s kterými provozuje bikros. Kromě závodění je pořadatelem závodů. Provozuje také motokrosářskou a biokrosářskou školu. Přestože už věkem patří do kategorie veteránů, je stále úspěšným jezdcem, protože je už trojnásobným mistrem světa mezi veterány.

*Jubilantovi přejeme srdečně hodně zdraví, štěstí
a plno úspěchů ve sportovním konání!*

Před 100 lety - dne 19. března 1924 se ve Šternberku narodila MUDr. Eva STUPKOVÁ, roz. Vyhnánková, vysokoškolská učitelka, spisovatelka a genealožka.

Pocházela ze 4 dětí lékaře Josefa Vyhnánka, rodáka z Moravské Hůzové, který byl v meziválečném období lékařem ve vojenském plicním ústavu ve Šternberku. Zde se narodila a prožila dětství. Na začátku německé okupace se rodina přestěhovala do Prahy. Zde studovala gymnázium a sociálně zdravotní školu, kde získala diplom zdravotní sestry. Po r. 1945 vystudovala medicínu a po promoci na UK v Praze pracovala v nemocnici a později se stala asistentkou Fakulty všeobecného lékařství UK a ředitelkou obvodního ústavu národního zdraví. Hodně publikovala zejména v časopise Květy. Do širšího povědomí se dostala díky 10ti dílnému televiznímu seriálu Škola nejen pro ženy, který se vysílal v r. 1975. Jako lékařka pracovala do svých 70 let. Kromě lékařství byla jejím koníčkem historie. Zajímala se o historii staré Prahy. Její první publikovanou prací byl Faustův dům (1975). Po úspěchu této knihy dělala pro zájemce z řad veřejnosti přednášky o historii pražských domů i zákoutí až do roku 2006. Když v 80. letech ovdověla, přestěhovala se do Hradištko pod Medníkem, kde se plně věnovala historii nejen nového místa, ale poutala jí též historie rodiště a Olomoucka. Od r. 1982 navštěvovala olomoucký okresní archiv, výsledky badání publikovala v ročenkách SOKA Olomouc, v Genealogických a Heraldických listech, v Časopise Společnosti přátel starožitností, ve štěpánovském periodiku Naše noviny i ve Zpravodaji obecního úřadu Hradištko, kde byla v l. 1999-2007 členkou redakční rady. Zemřela 12. 2. 2011 v obci Hradištko, okres Praha-západ.

Před 75 lety - dne 21. března 1949 se v Olomouci narodil Petr ZLAMAL, akademický malíř, kreslíř, autor realizací v oblasti užitého umění a monumentální tvorby.

Syn akad. Malíře Wilhelma Zlamala (1915-95) ze Šternberka. V l. 1963-65 studoval na gymnáziu ve Šternberku a v l. 1968-74 na AVU v Praze v ateliéru monumentální tvorby u prof. Arnošta Paderlíka. Od r. 1974 je svobodným výtvarným umělcem. V l. 1974-91 byl členem Svazu českých výtvarných umělců. V l. 2001-03 byl členem Občanského sdružení GRIMM, které ukončilo svou činnost se zánikem šternberské galerie Prostor Grimm. Členem Unie výtvarných umělců Olomoucka je od r. 1990. V l. 1992-1995 inicioval spolu s manželkou Blankou ve Šternberku malířská sympozia. Samostatně vystavoval od roku 1963 a to v ČSR, Itálii, Německu a kolektivně od r. 1975 v ČSR, Polsku, Itálii, Německu, Holandsku, Venezuele a USA. Jeho práce s abstraktními náměty jsou vedle mnoha soukromých sbírek zastoupeny v Muzeu umění Olomouc a na Ministerstvu kultury ČR. Je nositelem Ceny města Šternberka z r. 2008.

*Jubilantovi srdečně gratulujeme
a přejeme hodně zdraví a plno tvůrčích sil!*

Před 140 lety - dne 29. března 1884 zemřel v Dolanech u Olomouce P. Jan STÁHALA, konsistorní rada a farář, průkopník moderního včelařství a odborný publicista.

Narodil se v soukenické rodině 14. 12. 1811 v Hranicích. Po studiích v Příboře, Kroměříži a v Olomouci působil v Dřevohosticích. Pak vystřídal ještě několik míst, od r. 1869 působil až do své smrti jako farář v Dolanech. Ve volných chvílích se věnoval hudbě, malířství, hedvábnictví. Zabýval se chovem bource morušového, ale především se věnoval včelařství. Byl prvním včelařem na Hané, který zdokonaloval stavbu úlů, staral se o pastvu včel, na své zahradě pěstoval medonosné rostliny. Jeho včelín v Dolanech byl cílem exkurzí včelařů z okolí i ze zahraničí. Moravští včelaři jej nazývali „králem cyperek“. Byl dopisujícím členem Včelařského odboru zřízeného r. 1854 při Moravskoslezské hospodářské společnosti v Brně. Spolupracoval také s nadšeným včelařem hrabětem Rudolfem Kolovratem Krakovským (1830-1903), který choval své včely na svém panství v Sedlečku na Táborsku. Jako o nadšeném včelaři věděli nejen v Evropě, ale také i v Americe. Jeho zajímavé články z l. 1868-81 můžeme dohledat ve Včele. V r. 1936 mu byla na dolanské faře odhalena pamětní deska (jde o dílo olomouckého sochaře Karla Lenharta). Při této příležitosti byla v obci otevřena i výstava památek na pátera Stáhalu, tj. nejrůznější včelařské nářadí, literatura, jeho korespondence se včelaři, fotografie, medaile a vyznamenání, která obdržel, ukázky jeho malířské a hudební tvorby apod., jak se lze dočíst v Katalogu výstavky památek, který sestavil František Krestýn. Katalog je ve fondu SVK Olomouc.

Před 90 lety - dne 31. března 1934 zemřela v Olomouci Vojtěška BALDESSARI-PLUMLOVSKÁ, učitelka, autorka pohádek a divadelních her.

Narodila se v česko-německé rodině rakouského státního úředníka v Plumlově 17. 4. 1854. Navštěvovala dvojtřídní obecnou školu a vzdělání si doplňovala četbou. V r. 1870 se s rodiči přestěhovala do Vídně a o rok později do Černovic na Bukovině, kam byl její otec přeložen. Zde soukromě studovala učitelství ústav a v r. 1872 vykonala zkoušku. Poté vyučovala na německé škole v Rýmařově a ve Šternberku, kde působil 7 let. V r. 1881 byla přeložena do Kroměříže, kde učila na české škole až do penzionování. Psala verše pro děti a mládež. Zapojila se do kulturního života města a pro místní spolek divadelních ochotníků začala psát pohádkové hry pro děti. Její první hr Svatoň a Milena uvedla Sukova divadelní společnost v r. 1889. Náměty většiny her čerpal z lidových pohádek, pověstí a legend. Její nejúspěšnější hrou se stala Sněhurka inspirovaná Kvapilovou Princeznou Pampeliškou. V r. 1906 se přestěhovala do Olomouce, kde se začala věnovat loutkovému divadlu. Úspěšně se účastnila soutěže, kterou vypsal Klub přátel loutkového divadla v Kladně r. 1905. Vítězství jí přinesla pohádková hra Ječmínec. V r. 1920 získala ocenění v soutěži Loutkář za loutkovou hru Horymír. Její hry byly velmi oblíbené. Přispívala do časopisu Malý čtenář a do Vlastivědného sborníku pro mládež župy olomoucké, kde mj. vyšlo vyprávění O hastrmanovi (1923-24) a pověst Vodník (1925-26).

ARCHEOLOGICKÁ AKTUALITA

Unikátní pohřebiště z doby bronzové u Křelova

Už podruhé se na stránkách Týneckých listů podíváme na záchranný archeologický výzkum, který v současné době probíhá nedaleko Křelova, v rámci přípravy stavby dálnice chybějícího úseku u kruhového objezdu vedle Globusu v Olomouci. V prosincových listech jste si mohli přečíst o dvou zkoumaných lokalitách, sídlišti z doby bronzové a unikátním pohřebním areálu, kde své mrtvé pochovávali naši předkové ve čtyřech obdobích naší minulosti.

Výzkum v trase této stavby, jejíž oficiální název zní stavba D35 Křelov-Slavonín, 2. etapa, stále probíhá. Bohužel, termíny jsou neúprosné, a tak musíme v terénu zachraňovat archeologické kulturní dědictví i za letošních velmi obtížných klimatických podmínek. Po Novém roce jsme se napřed museli vyrovnat s velkými mrazy, kdy nám půda promrzla místy až do hloubky 30 centimetrů. V tomto případě jsme se uchýlili k nářadím, které troufnu si říci, s archeology nikdo nespojuje. Do boje s terénem jsme zapojili sbíječky a na jemnější práci potom malé zednické sekáčky a kladívka. I my jsme byli zpočátku skeptičtí, ale překvapivě to nebylo tak zlé. Pomocí sbíječek jsme se poměrně snadno prokousali vrchními vrstvami a sekáčky nám krásně pomáhaly z půdy vyloupnout keramické nádoby. Vyžadovalo to velkou opatrnost, ale práce zdárně pokračovaly.

Poslední týdny se ovšem podmínky úplně změnila a my teď bojujeme s mokřím terénem a bahnem, kdy je každý pohyb v terénu velmi náročný, obzvláště když k naší zkoumané lokalitě to máme 450 metrů pěšky rozbahněným terénem. Odložili jsme sbíječky, a naopak nakoupili nepromokavé plachty, kterými na konci každého pracovního dne pečlivě zakrýváme každý zkoumaný hrob.

A co že to v současné době zkoumáme? Jde o další výjimečnou lokalitu, pohřební areál, který je mimořádný svým charakterem i velikostí. Zkoumané pohřebiště datujeme do počátku doby bronzové, do tzv. nitranské kultury (2100-1800 př. n. l.). Toto období je charakteristické ekonomickou změnou související s počátkem hutnění mědi a výrobou bronzu a také vznikem větších kostrových pohřebišť, z nichž jedno právě odkrýváme. Současný stav skryvek zeminy odhalil nejméně 90 kostrových hrobů s typickou výstavou, k níž patří malé kostěné či parohové korálky. V jednom hrobě jich může být i několik desítek. Někdy nám jejich umístění v těsných několikanásobných řadách vedle sebe naznačuje, že původně byly navlečeny na šňůrce z organického materiálu. Mezi další předměty, které zemřelí v této době s sebou dostávali na cestu na onen svět, patří malé pazourkové hroty šípů, kostěná šídla, malé měděné ozdoby a patrně masitá potrava v podobě hovězích žeber.

Počty hrobů naznačují, že se jedná o doposud největší pohřebiště této populace na Moravě, navíc s unikátně dochovanými a uloženými kosterními pozůstatky, kdy v poměrně velkém procentu prozkoumaných hrobů nacházíme důkazy, že s těly zemřelých bylo nějakou dobu po jejich smrti nenásilně ma-

nipulováno. Jedná se pravděpodobně o unikátní doklad pohřebních přechodových rituálů probíhajících v delším časovém úseku po smrti jedince. Analýza dochovaných kosterních zbytků nám také po ukončení terénní části výzkumu umožní získat poznatky o zdravotním stavu, genetické příbuznosti, výživě či rekonstrukci podoby lidí pohřbených na pohřebišti u Křelova.

Vendula Vránová

5x Vendula Vránová

LIDOVÉ OKÉNKO

Co má společného bobří ocas a půst? Aneb postní dny ve středověku

Stravovací návyky se ve středověku řídili církevním kalendářem, který na více než třetinu dní v roce ukládal půst. Hlavní postní období, takzvaný velký půst byl 40 dní před Velikonocemi. Dále se držel po všechny středy a pátky, v předvečer velkých svátků a o takzvaných suchých dnech, což byly středa, pátek a sobota po třetí neděli adventní, první neděli postní, Letnicích a o zářijovém svátku Povýšení Svatého kříže.

Půst znamenal v první řadě zákaz požívání masa, takže jídelníčku chudých se dotkl méně než lidí zámožných. Příkaz odříkání si navíc každý mohli vyložit po svém. Ačkoliv se nesmělo maso, ryby byly povoleny. U nás lidé konzumovali především kapry, štiky, úhoře, parmy, okouny, sumce, lososy, dále pak nasolené tresky a slanečky, kteří se dováželi už nasolení po Labi a Odře od Baltského moře.

Přestože ryby byly určeny pro dobu odříkání, jednalo někdy o poměrně drahou záležitost, která se až s pokrokem konzervačních technik změnila v běžnější potravinu. Platilo zde, že na bohaté stoly se dostávaly ryby čerstvé, zatímco prostí lidé se museli spokojit s rybami solenými či nakládanými. Zajímavé je, že do kategorie ryb spadali i někteří

„vodní“ živočichové, které mezi ryby dnes neřadíme. K rybám se tak počítal také bobr, žijící u vodních toků. Do záživacího traktu středověkých lidí nejčastěji putovaly jeho zadní nohy a ocas. Také mihule, žáby, raci, a dokonce i vodní ptáci, kteří se nechovali v zajetí, tedy například divoké kachny, husy a volavky.

Postní dny zaujímaly značnou část roku a prostor pro hřešení byl tedy dost široký. Nejčastěji nebyla ve středověku překvapivě vytykána konzumace masa, ale přílišná míra snědených potravin a také užívání luxusních ingrediencí, protože smysl půstu spočívá také v odříkání.

Zajímavostí je, že půst se netýkal alkoholických nápojů, naopak víno bylo vnímáno jako postní nápoj. Svědčí o tom příklad svatě Anežky Přemyslovny, která během adventu jedla jen suchý chléb a popíjela právě víno. K pití obyčejné vody nebyly odsouzeny ani chudší vrstvy, ať byl půst, svátek nebo obyčejný všední den, všude se vařilo a pilo pivo. Na zlatý mok se sice církev zpočátku dívala skrz prsty a označila ho za nápoj pohanů, záhy však marný boj vzdala a od 9. století se pivo běžně vařilo i v kláštorech. Nutno poznamenat, že pivo se pilo i z hygienických důvodů. Kdy hlavně ve středověkých městech bylo méně závadné (voda v něm byla převarovaná) než voda ze studní velmi často kontaminovaná blízkostí smetišť a odpadních jímek.

Vendula Vránová

Jak připravit bobra?

Jeden z dobových receptů mluví jasně: vezmi ocas a zadní nohy, opař je a dej do popela, tak se dají dobře očistit. Pak vše uvař ve slané vodě. Na omáčku vezmi krajíček bílého chleba a rozinky, roztluč je v moždíři a rozpusť dobrým vínem. Proced a propasíruj, vlej do kotlíku, přidej ocas, okořeň pepřem, zázvorem, hřebíčkem, květem a šafránem. Omáčku přislad medem. Pakli chceš ozdobněji udělati, přidej rozinky a krájené mandle.

Původ názvu měsíc

V tomto článku se budeme zabývat výrazem měsíc ve smyslu jednotky času, která nám rozděluje rok na 12 částí.

Lidé po dlouhou dobu svých dějin nedělili svůj čas na přesné časové úseky, nerozlišovali úplně přesně, kdy které období končí a kdy začíná, den a noc rozlišovali pouze na základě světla a tmy atd.

Obrat k přesnějšímu měření času nastal v době, kdy se lidé více začali zajímat o astronomii (ve starověku) a začali detailněji pozorovat a popisovat pohyb nebeských těles.

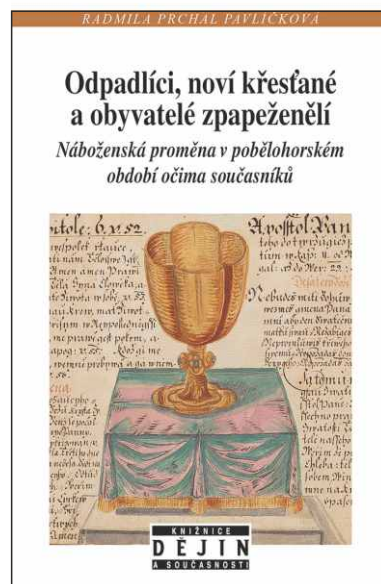
Delší časovou míru si lidé vytvořili na základě pozorování Měsíce, jeho oběhu kolem Země. Již staří Indoevropané došli k rozeznávání deseti měsíčních period v roce a ty ještě dělili na dvě části na základě plnoluní a zatmění (novu). První přesnější výpočty jsou spojovány se starobylou Mezopotámií (3. tisíciletí př. n. l.). I Slované ještě před přijetím křesťanství rozlišovali také dvanáct kratších časových úseků roku – měsíců, o čemž svědčí jejich starobylá pojmenování podle rázu přírody, používána ve velké části slovanských jazyků dodnes. Měsíc, časová jednotka skládající se z 28 až 31 dní, je v mnoha jazycích, a to nejen slovanských, pojmenována po nebeském tělese. Mnohdy tato časová jednotka nese stejné jméno jako ono nebeské těleso. Důvodem je samozřejmě skutečnost, že jednotka o 28-31 dnech označuje dobu jednoho oběhu Měsíce kolem Země. Většina forem označení měsíce v indoevropských jazycích pochází ze starobylého indoevropského základu *mēnes-/mens-*, pravděpodobně odvozeného od kořene *mē-* ve významu „měřit“, což by vyhovovalo i věcně, neboť měsíce sloužily k měření času.

Vendula Vránová

dějiny a současnost

ČASOVKA / Knižnice Dějin a současnosti Právě vyšel 74. svazek

Odpadlíci, noví křesťané a obyvatelé zpapeženlí
Náboženská proměna v pobělohorském období očima současníků

Radmila Prchal Pavlíčková

Česká multikonfesionální společnost se musela ve dvacátých letech 17. století, po porážce českého stavovského povstání v bitvě na Bílé hoře 8. listopadu 1620, během několika málo let proměnit v oficiálně jednotně katolickou zemi.

Většinou nekatolická společnost volila mezi rychlým a často vnějším přestupem ke katolictví a odchodem do exilu. Otázka konfesní příslušnosti a konverze se dostala na několik málo let do centra pozornosti celé společnosti. Jak lidé, kteří zažili první léta násilné rekatolizace, popisují ve svých pamětních zápiscích svou vlastní zkušenost s náboženskou proměnou a konverzí? A jakou roli měla religiozita a konkrétní konfesní příslušnost v životě lidí v období konfesionalizace?

Z první poloviny 17. století se zachovalo několik desítek více či méně rozsáhlých pamětních zápisků mužů různých sociálních příslušností pocházejících z různých míst Čech a Moravy. Některé byly dříve zpřístupněné v edicích, jiné jsou dochovány rukopisně. Vedle stručných glosátorů aktuálních událostí, například formou příspěvků do Velešlavínových *Historických kalendářů*, je mezi nimi i několik, dá se říci, grafomanů, kteří tvořili své texty souvisle několik desítek let, psaní pro ně bylo rutinní každodenní činností a patrně v zachycování pamětihodných událostí nacházeli zalíbení a uspokojení.

Více na www.nln.cz

Připravila Iveta Coufalová

KAPSÁŘ

Poláci jsou velcí milovníci domácích zvířat, a tak jim běžně dávají lidská křestní jména. Pes Richard nebo kočka Mariana tak nejsou žádnou výjimkou. Ale katolická církev v zemi to považuje za velký hřích. Každé lidské jméno má podle katolické církve svého patrona, historii a konkrétní význam. Dávat tato jména zvířatům pak má být podle katechismu těžkým hříchem a poskvrněním svátosti lidí, kteří jej nosí. Hřích má tedy vycházet z porušení druhého božského přikázání, které zakazuje brát jméno boží nadarmo.

Z Miami poprvé vyplula největší výletní loď na světě *Icon of the Seas*. Kolosální plavidlo měří na délku 365 metrů, má 20 palub a pojme až 10 tisíc pasažérů a členů posádky. Inaugurační plavba po tropických ostrovech východního Karibiku trvala týden.

Na Galavečeru smíchu ve Východočeském divadle v Pardubicích byly dnes večer vyhlášeny výsledky 24. ročníku Grand Festivalu smíchu. Cenu Komédie roku 2023 si odnesla inscenace *Jídlní vůz* z ústeckého Činoherního studia. Česko na konci ledna podepsalo smlouvu o pořízení 24 víceúčelových bojových

letounů F-35. Zařadí se tak mezi 14 aliančních uživatelů tohoto stroje.

Nejlépe hodnocená česká komedie posledních let, *Přišla v noci*, naprosto ovládla Ceny české filmové kritiky a proměnila nejvíce nominací. Největší zklamání večer přinesl tvůrcům dramatu *Úsvit*, jenž neproměnil žádnou z nominací.

Sportovní svět zasáhla smutná zpráva. V osmdesáti letech zemřel průkopník biatlonu Pavel Ploc. Podle informací Českého biatlonu podlehl vážné nemoci, s níž dva roky bojoval.

Pětasedmdesátiletému britskému panovníkovi Karlu III. lékaři diagnostikovali rakovinu, uvedl v pondělí večer Buckinghamský palác. Nejedná se o rakovinu prostaty, ale rakovina byla v souvislosti právě s léčením zvětšené prostaty odhalena. Král započal léčbu a je dobře naladěný, uvedl palác.

Posledních 12 měsíců v řadě bylo poprvé průměrně o více než 1,5 stupně Celsia tepleji než v době před průmyslovou revolucí, oznámila dnes meteorologická služba Evropské unie Copernicus. Letošní leden byl navíc s průměrnou teplotou 13,14 stupně nejteplejším v dějinách měření, a zapsal se tak do

stále delší řady rekordně teplých měsíců.

K bezprecedentnímu kroku se odhodlal majitel hostince v bavorském Hilpoltsteinu. Od poloviny ledna přestal v podniku nabízet jakékoli alkoholické nápoje včetně piva, a to jen proto, že měl sám s pitím lihovin velký problém.

Je nemožné, aby Rusko bylo na Ukrajině poraženo, prohlásil ruský prezident Vladimir Putin v dvouhodinovém rozhovoru s moderátorem Tuckerem Carlsonem. Šéf Kremle rovněž odmítl možnost napadení Polska nebo Lotyšska. Carlson je prvním americkým novinářem, jemuž Putin poskytl interview od chvíle, co ruská vojska před dvěma lety napadla Ukrajinu. Co to říkal Hitler po anšlusu Rakouska apod.?

Meirivone Rocha Moraes z Brazílie našla svoji osudovou lásku a provdala se za hadrového panáka, který se jmenuje Marcelo. Před několika dny nevšední dvojice přivítala na svět další členy rodiny. Se svým manželem má již syna Marcelinha a nyní „porodila“ dvojčata, dvě holčičky, které jsou rovněž hadrové. Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) otevřelo ve čtvrtek 8. března nový, zhruba čtyř-

kilometrový úsek silnice I/11 na trase Postřelmov–Chroměč. Stavba je součástí úpravy uceleného tahu v severní oblasti Olomouckého kraje. Step by step. Čtyři roky po svém vzniku se kapela Beatles poprvé vydala z rodného Liverpoolu na turné do USA. A když v únoru 1964 vystoupili z letadla, realita předčila jejich očekávání. Kam přišli, nebylo přes křik fanoušků slyšet vlastní slova a jejich přítomnost přepsala hudební dějiny.

Donald Trump prohlásil, že pokud země NATO nebudou dávat dost na obranu a napadne je Rusko, Spojené státy pod jeho vedením by jim nepřišly na pomoc. Trump, který se uchází o republikánskou nominaci na prezidenta, se tak v sobotu vyjádřil při předvolební kampani ve městě Conway v Jižní Karolíně. Řekl dokonce, že by v takovém případě Rusko povzbudil, ať si dělá, co chce.

„Před dvěma lety Andrej Babiš tvrdil, že je to naposledy, co kandiduje na předsedu hnutí ANO. Při zkušenosti s věrohodností jeho slov nepřekvapuje, že byl dnes opět zvolen předsedou. Blahopřejte mu,“ napsal kousavě Fiala v příspěvku

na síti X. Zároveň vyjádřil přání, aby se Babiš ve Sněmovně choval víc jako politik než jako král chaosu, osobních útoků, polopravd a lží.

Rusové sestavili na Donbasu 30 kilometrů dlouhý vlak, který tvoří 2100 vagonů. Upozornil na to Institut pro studium války s odvoláním na ukrajinský analytický server Deep State. Účel „válců“ není jasný, může však jít od druh bariéry proti případnému ukrajinskému útoku směrem na Mariupol.

Šok, obrovské překvapení. Nic jiného než superlativy se na výsledek patnáctileté české tenistky Laury Samsonové na, která kvůli věku své jméno na seniorském žebříčku nenajde.

Žádný novodobý český ilustrátor nebyl tak silně spjatý s jedním titulem. Ve věku 62 let zemřel kreslíř Pavel Reisenauer, jehož karikatury více než tři desítky let zdobily titulní strany i vnitřek časopisu Respekt.

Patnáctého února roku 1924, tedy právě před sto lety, přišel na svět Jiří Šlitr. Dnešním termínem mutifunkční umělec! Skladatel, hudebník, malíř, komik, herec... Miluji jeho řečový i pohybový projev!

UVězněný ruský opoziční politik Alexej Navalnyj zemřel. Uvedla to agentura Reuters s odvoláním na vězeňskou službu, podle které se příčina smrti zjišťuje. Navalnyj byl hlavním kritikem

režimu ruského prezidenta Vladimíra Putina. Odešel ve 47 letech.

Policie v anglickém hrabství Severní Yorkshire řešila neobvyklý případ, kdy se jí ozval řidič, jenž hlásil, že za volantem sedí pod vlivem alkoholu. Muž byl namíste zatčen a převezen do vazby. Britský hudebník Paul McCartney se shledal se svou basovou kytarou Höfner, kterou mu před 51 lety ukradli z dočasných v západním Londýně. Někdejší člen kapely Beatles si na svůj nástroj opět zahrál v prosinci díky celosvětové pátrací akci, kterou vyvolal novinář Scott Jones. Ten o šťastném konci příběhu informoval britská média.

Jaromír Jágr je po Dominiku Haškovi, Milanu Hejdukovi a Patriku Eliášovi čtvrtým Čechem, jemuž se dostalo v NHL výjimečné pocty, že byl jeho dres slavnostně vyvěšen pod strop arény. Dočkal se tak v neděli 18. února v Pittsburghu, kde započal svou zámořskou kariéru a kde se rovněž ještě coby teenager podílel na dvou Stanley Cupech.

Z okna budovy základní školy ve Velké Bystřici na Olomoucku měl během vyučování skočit třináctiletý žák. Dítě pád z třetího patra přežilo, skončilo v péči lékařů s těžkými zraněními.

Čeští zemědělci zablokovali traktory nejprve Prahu, pak i další města. Ve čtvrtek 22. února i Olomouc. Protestují proti zemědělské politice EU. Tak nevím...

Matka zavražděného Alexeje Navalného marně žádala o vydání synova těla. Režim se zřejmě bojí protestů při jeho pohřbívání.

Fotbalisté Sparty Praha porazili Galatasaray Istanbul 4:1 a po venkovní porážce 2:3 postoupila do osmifinále Evropské ligy. A teď dobře poslouchejte! V dalším kole narazí na FC Liverpool! Slavia Praha na AC Milán! A Viktoria Plzeň na Servette Ženeva, kterou dvakrát porazili sešívání. V koeficientu národů jsme na 11. místě, kousek od Skotů

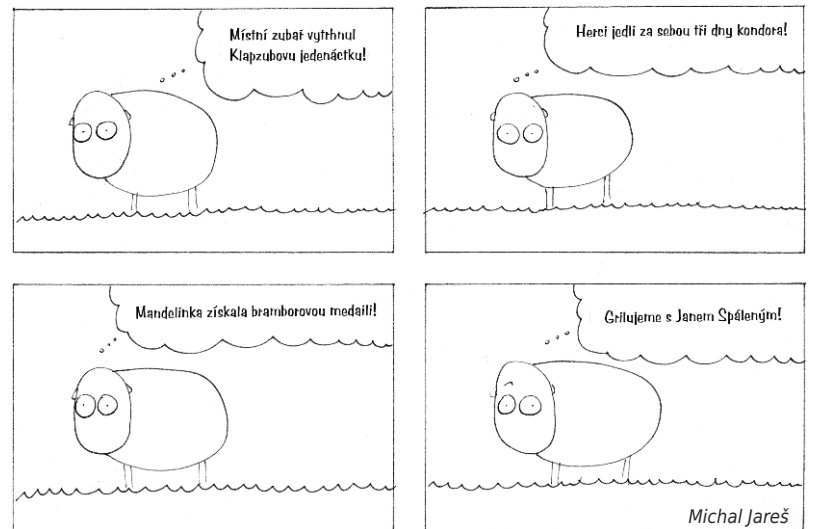
a devátých Turků. Musím to jako fotbalový fanda napsat! Neuvěřitelné! A doufám, že ne neopakovatelné!

Česká republika vede iniciativu za shromáždění 1,5 miliardy dolarů (35 miliard korun) pro Ukrajinu v rámci plánu prezidenta Pavla, který na Mnichovské bezpečnostní konferenci prohlásil, že se České republice podařilo lokalizovat až 800 tisíc dělostřeleckých granátů. Informuje o tom britský list The Financial Times (FT), podle něhož se Evropa do slova předhání v tom, kdo na tuto nouzovou pomoc poskytne Česku financování.

Tak nám v Sigmě odvolali pana trenéra Václava Jílka! Po prohře v Českých Budějovicích 1:2 vedení usoudilo, že komunikace mezi trenérem a týmem nefunguje a sáhlo po tradičním postupu – odvolalo kouče. Myslím, že by se za nos měli chytit spíše hráči, kteří poněkud zapomněli, jak se dávají branky. Odvolat jedenáct borců nelze, takže to odskáče ten jeden na lavičce! Vašku, děkuji za vše, co jsi pro Sigmu udělal a co zase za čas uděláš!

Petr Hanuška

KOMIKS Zlá ovce

Michal Jareš

MORAVSKÁ FILHARMONIE OLOMOUČ INFORMUJE

Moravská filharmonie Olomouc pokračuje v zahraničním turné po Evropě

Moravská filharmonie Olomouc je vývozním artiklem a svou roli plní naplno. Členové orchestru letos zavítali do Polska, kam se ještě na podzim vrátí, na jaře prezentují Olomouc v Maďarsku, Chorvatsku a v létě pokračují také v Rakousku. Na cestách odkazují především na českou hudbu v rámci letošních oslav Roku české hudby.

Nadčasové hudební workshopy v Moravské filharmonii Olomouc

Moravská filharmonie Olomouc otvírá dětem dveře do světa hudby prostřednictvím zábavných workshopů. S důrazem na propojení hudby, vzdělání a zábavy představuje Moravská filharmonie v rámci své vzdělávací iniciativy pro mateřské školy jedinečnou metodu Timbalooloo, vyvinutou Oranem Etkinem,

držitelem ceny Grammy.

Metoda Timbalooloo se osvědčila jako účinná technika po celém světě. Workshopy jsou certifikovány a umožňují dětem ve věku 3 až 7 let prozkoumat svůj hudební potenciál a rozvinout své schopnosti. Workshopy Timbalooloo jsou vedeny certifikovanými lektory. Tito průvodci po hudebním putování nejen vedou děti různými hudebními aktivitami, ale také vytvářejí prostředí, kde se děti mohou cítit svobodně a vyjádřit své pocity a myšlenky skrze hudbu. Jonáš Harman, ředitel Moravské filharmonie, uvádí: „Děti ve věku 3 až 7 let jsou v klíčovém období svého rozvoje a jsou otevřené novým zkušenostem a učení. Workshopy Timbalooloo jsou speciálně navrženy tak, aby respektovaly potřeby a vývojové fáze dětí v této věkové skupině. Díky hravým interakcím a hudbě se děti mohou radostně učit a objevovat svůj hudební talent.“ Workshopy umožňují dětem prohloubit jejich dovednosti a hudební porozumění. V letošní sezóně Moravská filhar-

monie připravila 4 různé workshopy Pojď ven, Djembe, Yekeke, Melounového pána a Brazílskou sambu v termínech od listopadu do dubna. Školy se mohou přihlásit online na webu Moravské filharmonie v sekci Edukační aktivity: <https://www.mfo.cz/typ/edukacni-aktivity-pro-skoly/>. Jonáš Harman zdůrazňuje: „To nejdůležitější, co by si děti měly z našich koncertů pro školy odnést, je radost z hudby.“ Kompletní program a více informací je k dispozici na www.mfo.cz.

Koncerty Moravské filharmonie Olomouc

1. březen
Něha a temperament české hudby, Reduta, 19.00, D3

8. březen
Závěrečný koncert dirigentských kurzů, Reduta, 19.00, X

12. březen
Musica a tre aneb Strunná fantazie, Mozartův sál, 17.30, Nr4

14. březen
JAMU3, Reduta, 19.00, JAMU3

19. březen
Brilantní houslista Jiří Vodička, Červený kostel v Olomouci, 19.00, K4

20. březen
Klaunovo hudební vzdělávání – koncert pro 1. ročník základních škol, Reduta, 8.30, E

24. březen
Jonáš v břiše velryby, Reduta, 10.30, Nm3

28. březen
Velikonoční koncert, Reduta, 19.00, A4/M5

Letošní festival francouzské kultury zahájí Talk show s diplomatem Petrem Janyškou

Festival Bonjour Olomouc se chystá popáté nadchnout město Olomouc francouzskou atmosférou. Příznivci a milovníci francouzštiny či francouzského kulturního bohatství opět budou moci prožít kousek Francie přímo v hanácké metropoli.

S cílem podpořit francouzský jazyk a rozšířit povědomí o francouzské kultuře pořádá Francouzské centrum Univerzity Palackého a katedra romanistiky FF UP ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc již pátý ročník Festivalu Bonjour Olomouc. Od 12. března nabídne během deseti festivalových dnů víc než dvacet zajímavých akcí.

„Bez ohledu na věk i profesní zaměření zveme i letos všechny zájemce na večery s francouzskou literaturou, na divadelní představení, scénická čtení, přednášky i na promítání filmů. Těšit se mohou také na ochutnávku z pestrých francouzských pochutin včetně francouzských vín. Nabídneme i účast na zajímavých workshopech, na komentovaných prohlídkách městem či na pietní akci, jejímž prostřednictvím připomeneme 'olomoucké' Francouze,“ uvedl za organizaci festivalu ředitel Francouzského centra UP Jan Zatloukal z katedry romanistiky FF UP.

V nově zrekonstruovaném sále Muzea umění Olomouc Central zahájí program festivalu Talk show s Petrem Janyškou, diplomatem, novinářem, překladatelem a bývalým velvyslancem ve Francii. Jeho putavé povídání doprovodí francouzské

jazzové melodie v podání Jarmily Bekové, Richarda Mlynáře, Romana Mlynáře a Honzy Berana.

Festival francouzské kultury nabídne také dvě přednášky emeritního pařížského profesora, známého komparatisty Francis Claudona.

„První z nich, zasazená do barokních kulis Kaple Božího Těla, směřuje ke středověkému i vysokoškolským studentům včetně širší frankofilní veřejnosti. V popularizačním duchu představí 'příběh' francouzského jazyka a nově otevřeného velkolepého muzea Cité international de la langue française na královském zámku ve Villers-Cotterêts, které v roce 2023 slavnostně inauguroval prezident Emmanuel Macron. Druhá, odborná přednáška pak bude určena především studentům romanistiky a Francis Claudon v ní představí slavný román Gustava Flauberta *Citová výchova* v kontextu románové tvorby ve Francii 19. století. Rovněž pro studenty katedry romanistiky je ve spolupráci s odborníky z brněnské firmy Kyndryl připraven i exkluzivní workshop efektivní komunikace ve francouzštině nazvaný „Communiquer, c'est exiter!“, dodal Jan Zatloukal.

I letos si na své přijdou také milovníci francouzské gastronomie. Olomoucký Green Bar připraví tradiční vegetariánské menu inspirované francouzskou kuchyní, letošní novinkou však bude francouzské menu šéfkuchařů Romana Pauluse a Petra Stoklásky. Labužníci se tak mohou těšit na tradiční francouzské spe-

ciality včetně slavných dezertů, jako jsou makronky, éclair nebo tarte tatin. Chybět nebude ani oblíbená degustace vín pod vedením Jiřího Bílého z vinotéky Galský kohout.

„Ve spolupráci se společností Lesaffre i letos zopakujeme úspěšný workshop francouzského pečení, při němž se zájemci pod vedením francouzského pekaře Gabriela seznámí s postupy, jak si upéct křupavou bagetu a lahodný máslový croissant. O akci bývá tradičně velký zájem, doporučujeme proto včasnou rezervaci,“ doplnil vedoucí Francouzského centra UP.

Francouzské centrum Univerzity Palackého je mimo jiné i zkušebním centrem mezinárodních zkoušek DELF/DALF, a tak i letos zve všechny ty, kteří by rádi dosáhli na mezinárodně platný diplom certifikující jejich znalost francouzštiny. I tyto zkoušky si nanečisto totiž budou moci během festivalu vyzkoušet.

Ani letos nebude chybět během přehlídky francouzské kultury divadlo. Například Divadelní soubor žáků Cyrilometodějského gymnázia Prostějov si pod vedením Jany Chammas připravil hned dvě hry. Nejprve se uvede autorskou hru jednoho z členů souboru s názvem Célia, na ni pak studenti navázají slavnou novoromantickou hrou Edmonda Rostanda *Cyrano de Bergerac*. Obě představení nabídne festival ve francouzštině s českými titulky.

Festival Bonjour Olomouc je jedinečný i v tom, že se snaží svým programem

oslovit veřejnost všech věkových a zájmových skupin a myslí i na děti. Svědčí o tom setrvalý zájem mateřských a základních škol o interaktivní workshopy 'Francie všemi smysly', a také o tvořivé dílny, které se uskuteční v Knihovně města Olomouce. Na téže místě letošní olomoucká přehlídka francouzské kultury uvede i další novinku, a sice pořad Františka Wicha 'Francouzské wí-chytávky', v němž tento moderátor a hudební publicista představí nebývalou pestrost frankofonní populární scény. Součástí přehlídky bude i speak-dating. Zájemci tak opět budou moci probrat s rodilými mluvčími katedry romanistiky FF UP a česko-francouzské sekce Slovanského Gymnázia vše, co budou mít na srdci (a na jazyku!).

Festival Bonjour Olomouc se uskuteční od 12. do 22. března. Záštitu nad ním převzali rektor Univerzity Palackého Martin Procházka, primátor statutárního města Olomouc Miroslav Žbánek a hejtmán Olomouckého kraje Josef Suchánek. O programu více zde.

Francouzské centrum UP je na Univerzitě Palackého garantem a hybatelem frankofonního dění. Bylo slavnostně otevřeno v r. 2019 za účasti velvyslance Francouzské republiky Rolanda Galharagua i bývalého velvyslance ve Francii a současného předsedy Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu ČR Pavla Fischera. Jeho chod zajišťuje katedra romanistiky FF UP.

Jan Zatloukal

Francouzské centrum
Univerzity Palackého

muo

MUZEUM UMĚNÍ
OLOMOUC

FESTIVAL FRANCOUZSKÉ KULTURY

BONJOUR OLOMOUC

12.–22. BŘEZNA 2024

PROGRAM

úť | 12. 3. | 17.00 | Červený kostel VKOL

ROD MENSENDORFF-POUILLY A JEHO STOPA V RAKOUSKÉ DIPLOMACII, ČESKÝCH DĚJINÁCH A BOSKOVICÍCH

Přednáška doc. Radmily Slabákové-Švaříčkové, katedra historie FF UP

úť | 12. 3. | 19.00 | Central | vstupné 250/150 Kč

OFICIÁLNÍ ZAHÁJENÍ festivalu Bonjour Olomouc

JAK SE STÁT VELVYSLANEC VE FRANCII A JAK SI NEPLĚST NOSOVKY | Talk show s Petrem Janyškou v doprovodu francouzských jazzových melodií

st | 13. 3. | 9.30–11.30 | Francouzské centrum UP

COMMUNIQUER, C'EST EXISTER!

Workshop efektivní komunikace ve francouzštině exkluzivně pro studenty Katedry romanistiky FF UP
Rezervace: francouzskecentrum@upol.cz

st | 13. 3. | 10.00–17.00 | Green Bar

FRANCOUZSKÝ OBĚD V GREEN BARU

Gastronomie, francouzské speciality

st | 13. 3. | 13.30–15.00 | ZŠ Dobré nálady

KREATIVNÍ ODPOLEDNE NA TÉMA ZVÍŘATA & BAJKY JEANA DE LA FONTAINA

Kontakt: katerina.vychodilova@zsdobrenalady.cz

čt | 14. 3. | 16.00–18.00 | čítárna Knihovny MO

KREATIVNÍ TVOŘIVÁ DÍLNA PRO DĚTI

Kreativní dílna nejen pro děti zaměřená na ubrouskovou techniku découpage

čt | 14. 3. | 17.00–18.30 | Edukační centrum Knihovny MO

FRANTIŠEK WICH: FRANCOUZSKÉ WICHYTÁVKY

Audiovizuální pořad o francouzské populární hudbě

pá | 15. 3. | Francouzské centrum UP

DELF NANEČISTO

Přijďte si vyzkoušet mezinárodní zkoušky DELF nanečisto! A2 9.30–10.30 | B1 10.45–12.00 | B2 14.00–15.30 | administrativní poplatek 100 Kč | přihlášky: benjamin.hildenbrand@upol.cz

pá | 15. 3. | 10.00–11.00 | Červený kostel VKOL

TIMOTHÉE DE FOMBELLE: HVĚZDA FRANCOUZSKÉ LITERATURY PRO DĚTI

Scénické čtení pro děti ve spolupráci s knihovnictvím Zlatá Velryba
Vstupné 30 Kč/žák, pedagogický doprovod zdarma
Nutná rezervace: www.vkol.cz/akce-a-udalosti

so | 16. 3. | 9.00–15.00 | Lesaffre Olomouc

WORKSHOP FRANCOUZSKÉHO PEČENÍ

Jak na křupavou bagetu a lahodný croissant, se dozvíte v pekařském centru společnosti Lesaffre | cena 300/150 Kč
Rezervace: secretary.cz@lesaffre.com, +420 587 419 321

ne | 17. 3. | 10.00–12.00 | sraz u orloje radnice

FRANCOUZSKÉ STOPY V OLOMOUCI

Již tradiční procházka v historickém centru Olomouce o místech a osobnostech spjatých s francouzskou kulturou v Olomouci
Rezervace: www.vkol.cz/akce-a-udalosti

ne | 17. 3. | 15.00–16.30 | Ústřední hřbitov Neředín

POCTA „OLOMOUCKÝM“ FRANCOUZŮM

Hudebně laděná vzpomínková akce pořádaná ve spolupráci se Hřbitovými městy Olomouce.

po | 18. 3. | 10.00–11.40 | Slovanské gymnázium Olomouc

C'EST MOI LE PLUS FORT

Scénické zpracování pohádek belgického autora Maria Ramose pro žáky ze ZŠ Dobrá nálada

po | 18. 3. | 16.00–18.00 | Variace

SPEAK-DATING

Přijďte si popovídat s rodilými Francouzi.

po | 18. 3. | 19.00 | Variace

STOLETÁ VÁLKA VE VERŠÍCH

Frontmani francouzské poezie 15. století

úť | 19. 3. | 10.00–11.30 | Kaple Božího těla

FRANCIS CLAUDON: VILLERS-COTTERÊTS-CHÂTEAU ROYAL ET CITÉ DE LA LANGUE FRANÇAISE

Příběh jednoho hradu i francouzského jazyka
Rezervace: francouzskecentrum@upol.cz

úť | 19. 3. | 16.45–18.15 | Francouzské centrum UP

SOIRÉE STAGES

Sdílení pracovních zkušeností ze zahraničních stáží

st | 20. 3. | 9.00–11.00 | MŠ Sokolská

FRANCIE VŠEMI SMYSLY

Zážitkové seznámení s Francií pro děti v MŠ Sokolská

st | 20. 3. | 11.00–13.15 | Francouzské centrum UP

FRANCIS CLAUDON: L'ÉDUCATION SENTIMENTALE DE GUSTAVE FLAUBERT ET LES MÉTAMORPHOSES DU ROMAN FRANÇAIS AU 19E SIÈCLE

Literární workshop pro studenty Katedry romanistiky FF UP

st | 20. 3. | 11.00–14.30 | Bistro Paulus Envelopa

FRANCOUZSKÉ MENU ROMANA PAULUSE & PETRA STOKLÁSKA

Speciální menu plné tradičních francouzských specialit

st | 20. 3. | 17.00 | Červený kostel VKOL

NA KAJAKU OD PRAMENE SEINY DO PAŘÍŽE

Beseda s PhDr. Ing. Zdeňkem Lyčkou
Rezervace: www.vkol.cz/cervenykostel

st | 20. 3. | 19.00 | Mozarteum

CÉLIA & CYRANO DE BERGERAC

Minifestival francouzského divadla v podání studentů CMG Prostějov
Vstupné 120 Kč

čt | 21. 3. | 9.00–11.00 | MŠ Žižkovo náměstí

FRANCIE VŠEMI SMYSLY

Zážitkové seznámení s Francií pro děti v MŠ Žižkovo náměstí

čt | 21. 3. | Kino Metropol

10.30 | TĚŽKÝ ROK (2023)

Filmová projekce pro školy v originálním znění s českými titulky
Vstupné 80 Kč | rezervace: zuzana@kinometropol.cz, 721 265 374

14.00 | PAN BLAKE K VAŠIM SLUŽBÁM (2023)

Filmová projekce v originálním znění s tituly v rámci Filmového klubu seniorů | vstupné 80 Kč

17.30 | VOLÁNÍ ANTARKTIDY (2023)

Exkluzivní předpremiéra dokumentu Luca Jacqueta | vstupné 160 Kč

19.30 | TĚŽKÝ ROK (2023)

Projekce posledního filmu režiséra kultovního filmu *Nedotknutelní* (v originálním znění s titulky) | vstupné 160 Kč

pá | 22. 3. | 18.00–21.00 | Galský kohout

DÉGUSTATION DE VINS

Řízená degustace vín | vstupné 600 Kč
Rezervace: galsky.kohout@seznam.cz

Březen v Moravském

1.	pá 19:00 V	Ryba ve čtyřech	W. Kohlhaase, R. Zimmerová	Činohra
2.	so 16:00 ZO	Hello, Dolly!	M. Stewart, J. Herman	Muzikál
3.	ne 16:00 YO	Ivan Hrozný	S. Prokofjev, L. Vaculík	Balet
5.	út 17:00	Kurz na pokračování: Jak se dělá STAND-UP / Arter -50%		
6.	st 19:00	Nabucco / Senioři -30% / Arter -50%	G. Verdi	Opera *
7.	čt 19:00	Splašené nůžky	P. Pörtner	Činohra
8.	pá 19:00	Noc na Karlštejně Rodinné divadlo	K. Svoboda, J. Štaidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.	Muzikál
9.	so 15:00	Baletní workshop pro dospělé: Sawa Shiratsuki / Arter -50%		
	17:00	Sluha dvou pánů	C. Goldoni	Činohra
10.	ne 09:30	Jarní lidová dílna pro děti		
	14:30 NO	Obraz Doriana Graye / Arter -50%	A. Mallardo	Balet
11.	po 19:00 K	Titus	W. A. Mozart	Opera *
12.	út 19:00 B	Bolero & Carmen	M. Ravel, M. Margaria, R. Šchedrin	Balet
13.	st 19:00 C	Sedlák kavalír / Komedianti Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	P. Mascagni, R. Leoncavallo	Opera
15.	pá 19:00 P	Brouk v hlavě / Premiéra	G. Feydeau	Činohra
16.	so 19:00 X	Brouk v hlavě	G. Feydeau	Činohra
17.	ne 10:00 RPP	Pipi dlouhá punčocha / Městské divadlo Zlín / Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
	14:00 OPP	Pipi dlouhá punčocha / Městské divadlo Zlín / Výtvarné dílny ve foyer		Pohádka
	19:00	Talk show Davida Hrbka s Jindřichem Šídlem		
18.	po 19:00 A	Ivan Hrozný	S. Prokofjev, L. Vaculík	Balet
19.	út 19:00 L	Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen / Arter -50%	D. Drábek	Činohra
20.	st 19:00	Podskalák / Dniéria	F. F. Šamberk, K. Hašler	Opereta
21.	čt 19:00 D	Bolero & Carmen	M. Ravel, M. Margaria, R. Šchedrin	Balet
22.	pá 19:00 V	Ad Matrem / Arter -50% Opera o hledání ztraceného chlapce	H. Górecki	Opera *****
23.	so 09:00	Noc divadel "Proměna" / 9:00 - 12:00		
	19:00	Natěrač	D. Churchill	Činohra
24.	ne 19:00	Tlustý prase / Dniéria Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	N. LaBute	Činohra
25.	po 19:00	Lovci perel / Dniéria / Arter -50%	G. Bizet	Opera ***
29.	pá 19:00	Fantastické divadlo / Senioři -30% / Arter -50%	G. Koren	Činohra °
30.	so 19:00	Brouk v hlavě	G. Feydeau	Činohra
31.	ne 16:00 YO	Titus Dramaturgický úvod od 15:15 hod.	W. A. Mozart	Opera *

* v italském originále s českými a anglickými titulky
 ** v českém znění s hudebními čísly v německém originále
 *** ve francouzském originále s českými titulky
 **** v maďarském originále s českými titulky
 ***** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky
 ° představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500